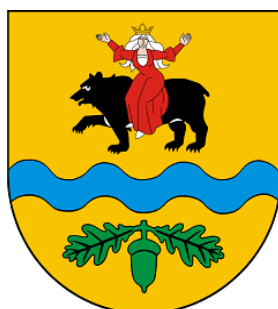

Tytuł opracowania

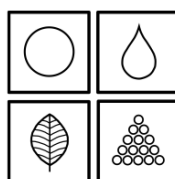
**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMÓW OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA POWIATU
TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Zamawiający

Powiat Tomaszowski
ul. Św. Antoniego 41
97-200 Tomaszów Mazowiecki

Wykonawca

Dokumentacja Środowiskowa – Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
tel.: 720-756-763

Data opracowania

PAŹDZIERNIK 2021

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	4
1.1. Przedmiot i cel opracowania	4
1.2. Podstawa prawna opracowania.....	4
1.3. Metodyka opracowania	4
2. OPIS REALIZACJI ZADAŃ WYZNACZONYCH W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO W ROKU 2019	5
2.1. Cel ekologiczny: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska i poprawy warunków życia mieszkańców	5
2.2. Cel ekologiczny: Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody	11
2.3. Cel ekologiczny: Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych	15
2.4. Cel ekologiczny: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią.....	17
2.5. Cel ekologiczny: Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów	20
2.6. Cel ekologiczny: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	28
2.7. Cel ekologiczny: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi.....	29
2.8. Cel ekologiczny: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.....	29
2.9. Cel ekologiczny: Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej	33
2.10. Cel ekologiczny: Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego.....	39
2.11. Cel ekologiczny: Racjonalny i systemowy rozwój gospodarki odpadami.....	41
3. OPIS REALIZACJI ZADAŃ WYZNACZONYCH W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO W ROKU 2020	43
3.1. Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.....	43
3.2. Obszar interwencji: ochrona przed hałasem.....	50
3.3. Obszar interwencji: ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM)..	54
3.4. Obszar interwencji: gospodarowanie wodami.....	54
3.5. Obszar interwencji: gospodarka wodno-ściekowa	55

3.6. Obszar interwencji: gleby.....	58
3.7. Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	59
3.8. Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze.....	61
4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2019-2020.....	65
5. OPIS I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE POWIATU.....	78
5.1. Powietrze.....	78
5.2. Wody powierzchniowe.....	80
5.3. Wody podziemne.....	81
5.4. Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM).....	82
5.5. Klimat akustyczny.....	83
5.6. Podsumowanie oceny stanu środowiska na terenie powiatu.....	86
6. PODSUMOWANIE.....	87
<i>SPIS TABEL.....</i>	<i>89</i>
<i>SPIS WYKRESÓW.....</i>	<i>89</i>
<i>SPIS RYSUNKÓW.....</i>	<i>89</i>

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiot opracowania stanowi „**Raport z wykonania Programów Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego za lata 2019-2020**”. Niniejszy Raport weryfikuje i ocenia stopień wykonania celów oraz zadań środowiskowych zaplanowanych w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023” w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w roku 2019 oraz w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027” w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w roku 2020. Przeprowadzona w raporcie analiza stanu poszczególnych komponentów środowiskowych i wskaźników pozwoliła również ocenić czy i w jakim stopniu realizacja „Programów Ochrony Środowiska” przyczyniła się do poprawy jakości środowiska na terenie Powiatu Tomaszowskiego.

1.2. Podstawa prawna opracowania

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020, poz. 1219 ze zm.) z wykonania programu ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Następnie raport przekazywany jest przez organ wykonawczy województwa, powiatu lub gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa lub organu wykonawczego powiatu.

1.3. Metodyka opracowania

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020, poz. 1219 ze zm.) nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji programu ochrony środowiska.

Zakres informacji, jakie zawiera Raport odpowiada treści obowiązującego „Programu Ochrony Środowiska” (POŚ). W niniejszym raporcie przedstawiono:

- opis realizacji przyjętych do wykonania w ramach POŚ zadań;
- stan oraz tendencje zmian zachodzących w środowisku na terenie powiatu;
- analizę wskaźnikową realizacji programu.

Opracowanie Raportu poprzedzone zostało pozyskaniem niezbędnych materiałów i informacji m.in. od następujących jednostek i podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań wyznaczonych w ramach „Programu Ochrony Środowiska”:

- Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Mazowieckim;
- Urzędu Gminy Będków;
- Urzędu Gminy w Budziszewicach;
- Urzędu Gminy w Czerniewicach;
- Urzędu Gminy Inowłódz;
- Urzędu Gminy Lubochnia;
- Urzędu Gminy w Rokicinach;
- Urzędu Gminy w Rzeczyca;
- Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim;
- Urzędu Gminy Tomaszów Mazowiecki;
- Urzędu Gminy w Ujeździe;
- Urzędu Gminy w Żelechlinku;

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”;
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi;
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim;
- Spółdzielni Mieszkaniowej „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi;
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi;
- Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi;
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska;
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie;
- Zakładu Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.;
- Zakładu Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.

2. OPIS REALIZACJI ZADAŃ WYZNACZONYCH W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO W ROKU 2019

W kolejnych tabelach przedstawiono szczegółowy opis przyjętych do realizacji zadań w roku 2019 w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023”.

2.1. Cel ekologiczny: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska i poprawy warunków życia mieszkańców

Tabela 1. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska i poprawy warunków życia mieszkańców

ZADANIE: ROZWÓJ I MODERNIZACJA SIECI WODOCIĄGOWEJ ORAZ OBIEKTÓW WODOCIĄGOWYCH, ZGODNIE Z PLANAMI ZARZĄDCÓW SIECI ORAZ GMIN, BUDŻETAMI JEDNOSTEK I WPI ORAZ BIEŻĄCYMI POTRZEBAMI, OPRACOWYWANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWYCH I TECHNICZNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
ZGWK w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej w ul. Grzybowej (144,45 m - 44 726,00 zł). • Budowa sieci wodociągowej w ul. Żeromskiego (od ul. Spalskiej do ul. Kamiennej (56,17 m - 74 200,00 zł). • Budowa sieci wodociągowej w ul. Dąbrowskiej (887,53 m - 416 965,43 zł.) • Budowa sieci wodociągowej w ul. Peryferyjnej (427,83 m - 169 323,85 zł). • Budowa sieci wodociągowej w sięgaczu ul. Dąbrowskiej (849,87 m - 252 030,00 zł). • Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Fabrycznej (441,46 m - 199 956,24 zł).
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej w ul. Ks. Grada (234 m - 98 000 zł). • Budowa sieci wodociągowej w ul. Meca (223 m - 74 000 zł). • Budowa przyłącza wodociągowego ul. Krzywa 9/11 (8 m - 4 481 zł).
Gmina Będków	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. nie realizowano inwestycji z zakresu rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej. • W 2019 r. na terenie gminy powstały 4 nowe przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych.

Gmina Budziszewice	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. nie realizowano inwestycji z zakresu rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej. • W 2019 r. na terenie gminy powstało 13 nowych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.
Gmina Czerniewice	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej w Podkonicach Dużych – 71 918,10 zł. • Remont przyłącza wodociągowego w Czerniewicach – 20 910,00 zł. • W 2019 r. na terenie gminy powstało 26 nowych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.
Gmina Inowłódz	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zakościele, gm. Inowłódz i rozbudowa sieci wodociągowej z miejscowości Królowa Wola do miejscowości Konewka i Spała, gm. Inowłódz” wybudowano sieć wodociągową o długości 1 982,3 m. Wydatkowano 714 700,00 zł. • W ramach zadania „Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Inowłódz” wykonano projekty budowlane dla zadań: 1) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Królowa Wola (wzdłuż drogi powiatowej nr 4305E), wydatkowano: 17 450,00 zł; 2) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Inowłódz (wzdłuż ul. Brzustowskiej); wydatkowano: 4 797,00 zł; 3) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Spała (wzdłuż ul. Gabrysiewicza); wydatkowano: 4 489,50 zł; budowa sieci wodociągowej w miejscowości Zakościele (wzdłuż drogi gminnej nr 116188E); wydatkowano: 12 300,00 zł; 5) budowa sieci wodociągowej w miejscowości Żądłowice (wzdłuż drogi gminnej nr 116209E); wydatkowano: 17 195,00 zł. • W 2019 r. na terenie gminy powstało 28 nowych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Lubochnia Górki; koszt ogółem – 156.107,52 zł, w 2019 r. – 142.273,47 zł. • Budowa wodociągu w m. Luboszewy (etap III); koszt ogółem – 28.476,01 zł, w 2019 r. – 23.726,56 zł. • Nadbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa w ramach projektu pn. Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień, Dąbrowa, przebudowa oczyszczalni ścieków w Lubochni Dworskiej poprzez budowę suszarni osadu na terenie oczyszczalni ścieków oraz nadbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa; 2014-2019; koszt ogółem – 1.535.838,38 zł, w 2019 r. – 1.490.888,49 zł. • Budowa przyłącza wodociągowego do działki nr 447 i 448 obręb Lubochnia - 2.938,50 zł. • Budowa przyłącza wodociągowego do działki nr 546/13 obręb Glinnik Nowy - 4.079,96 zł. • Budowa przyłącza wodociągowego do działki nr 487 i 488/1 obręb Lubochnia - 4.929,81 zł. • Budowa przyłącza wodociągowego do działki nr 499/9 obręb Lubochnia Dworska - 11.866,69 zł. • Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brenica (Eleonorów) - 42.621,92 zł. • Budowa przyłącza wodociągowego do działki nr 146 obręb Tarnowska Wola - 6.064,41 zł.
Gmina Rokiciny	<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Popielawy – 44 895,00 zł. • Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Maksymilianów – 57 660,20 zł. • W 2019 r. na terenie gminy powstało 98 nowych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.
Gmina Rzeczyca	<ul style="list-style-type: none"> • W dniu 29 listopada 2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie ze środków RPO projektu pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bobrowiec, Rzeczyca Nowa, Rzeczyca w gminie Rzeczyca oraz modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie gminy Rzeczyca”. • W 2019 r. na terenie gminy powstało 14 nowych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Gmina Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> W 2019 r. wykupiono od mieszkańców 0,60 km sieci wodociągowej - wydatkowano 58 185,00 zł. W 2019 r. na terenie gminy wybudowano 101 szt. nowych przyłączy wodociągowych.
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> Zakup sterylizatora UV dla ujęcia wody Tobiasze - 21 564 zł. Rozbudowa gminnej sieci wodociągowej w m. Ujazd ul. Przedmieście - dokumentacja projektowa - 6 642 zł. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Szymanów - dokumentacja projektowa - 6 519 zł. W 2019 r. na terenie gminy powstały 33 nowe przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych.
Gmina Żelechlinek	<ul style="list-style-type: none"> Zakup pomp głębinowych do wydobycia wody - 29 397,00 zł. W 2019 r. na terenie gminy powstało 8 nowych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.
ZADANIE: WYMIANA UZBROJENIA SIECI WODOCIĄGOWEJ W OBSZARZE DZIAŁANIA ZAKŁADU GOSPODARKI WODNO - KANALIZACYJNEJ W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM SP. Z O.O.	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
ZGWK w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.	Zadanie realizowane w sposób ciągły przez Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. zgodnie z obowiązującymi „Planami rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych”. Roboty polegające na wymianie przewodów wodociągowych wykazujących oznaki korozji, armatury sieciowej i innego uzbrojenia sieci wodociągowej prowadzone są zazwyczaj w powiązaniu z modernizacją nawierzchni ulic.
ZADANIE: MODERNIZACJA UJĘCIA WODY BIAŁOBRZEGI ORAZ REGULACJA CIŚNIENIA W SIECI	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
ZGWK w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.	Zadanie planowane do realizacji w latach 2021-2022.
ZADANIE: PRZEBUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ WYKONANEJ Z RUR AC NA RURY PE	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
ZGWK w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.	W 2019 roku nie realizowano zadania.
<p>ZADANIE: „UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-KANALIZACYJNEJ OBEJMUJĄCE WSIE SMARDZEWICE, WĄWAŁ, KOMORÓW, ZABORÓW I, ZABORÓW II, ZNAJDUJĄCE SIĘ W AGLOMERACJI TOMASZÓW MAZOWIECKI”.</p> <p>ZADANIE: „UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-KANALIZACYJNEJ OBEJMUJĄCE WSIE TWARDA, TRESTA, SWOLSZEWICE MAŁE, WIADERNO ZNAJDUJĄCE SIĘ POZA AGLOMERACJĄ TOMASZÓW MAZOWIECKI”.</p> <p>ZADANIE: „UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-KANALIZACYJNEJ OBEJMUJĄCE WSIE TWARDA, TRESTA, SWOLSZEWICE MAŁE, WIADERNO ZNAJDUJĄCE SIĘ W AGLOMERACJI TOMASZÓW MAZOWIECKI”.</p> <p>ZADANIE: „BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH AGLOMERACJI ZAWADA WRAZ Z OCZYSZCZALNIĄ ŚCIEKÓW NA TERENIE WSI ZAWADA”.</p> <p>ZADANIE: „BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH AGLOMERACJI ZAWADA ETAP I, ETAP II, ETAP III”.</p>	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminny Zakład Komunalny	<p>W 2019 r. wybudowano 16,4 km sieci kanalizacyjnych na łączną wartość 10.582.000,00 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> w części miejscowości Smardzewice, dł. 3,8 km, wartość 2.330.000,00 zł,

Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> • w miejscowości Wiaderno, dł. 5,9 km, wartość 3.864.000,00 zł, • w części miejscowości Twarda i Tresta, dł. 6,7 km, wartość 4.388.000,00 zł, • w miejscowości Smardzewice wybudowano 9 szt. odgałęzień sieci o dł. 48 m, wartość 22 700,00 zł, • w miejscowościach Wąwał i Łazisko wybudowano 15 szt. odgałęzień sieci o dł. 78 m, wartość 34 524,00 zł.
ZADANIE: MODERNIZACJA HYDROFORNI W M. DĄBROWA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zakład Usług Komunalnych w Lubochni	<p>Zadanie zrealizowane w ramach projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień”, który zakończony został w 2020 r. Łączny koszt projektu wyniósł 7 865 670,10 zł, w tym finansowanie ze środków unijnych: 4 116 804,78 zł, środków WFOŚiGW w Łodzi: 1 329 475,00 zł oraz środków własnych gminy: 2 419 390,32 zł. W ramach projektu zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień, Dąbrowa; • przebudowę oczyszczalni ścieków w Lubochni Dworskiej poprzez budowę suszarni osadu; • nadbudowę i przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa.
ZADANIE: ROZBUDOWA SIECI KANALIZACJI NA TERENIE GMINY BĘDKÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Będków	W 2019 r. nie realizowano zadania.
ZADANIE: BUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ EMILIANÓW – OLSZOWIEC.	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zakład Usług Komunalnych w Lubochni	<p>Zadanie zrealizowane w ramach projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień”, który zakończony został w 2020 r. Łączny koszt projektu wyniósł 7 865 670,10 zł, w tym finansowanie ze środków unijnych: 4 116 804,78 zł, środków WFOŚiGW w Łodzi: 1 329 475,00 zł oraz środków własnych gminy: 2 419 390,32 zł. W ramach projektu zrealizowano m, in. budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień i Dąbrowa.</p>
ZADANIE: BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ W M. MAŁECZ, LUBOCHENEK, BRENICA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zakład Usług Komunalnych w Lubochni	W 2019 r. nie realizowano zadania.
ZADANIE: ROZBUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ W M. DĄBROWA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zakład Usług Komunalnych w Lubochni	Zadanie realizowane w latach 2012-2017.

ZADANIE: BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W GMINIE RZECZYCA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	W 2019 r. Gmina Rzeczyca nie udzielała dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
ZADANIE: BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ DLA SOŁECTW BOBROWIEC, RZECZYCA I RZECZYCA NOWA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	W dniu 29 listopada 2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie ze środków RPO projektu pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bobrowiec, Rzeczyca Nowa, Rzeczyca w gminie Rzeczyca oraz modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie gminy Rzeczyca”.
ZADANIE: ROZWÓJ I MODERNIZACJA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ I DESZCZOWEJ ORAZ OBIEKTÓW ZWIĄZANYCH Z PRZYJMOWANIEM I OCZYSZCZANIEM ŚCIEKÓW, ZGODNIE Z PLANAMI AGLOMERACJI KANALIZACYJNYCH, ZARZĄDÓW SIECI ORAZ GMIN, BUDŻETAMI JEDNOSTEK I WPI ORAZ BIEŻĄCYMI POTRZEBAMI, OPRACOWYWANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWYCH I TECHNICZNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
ZGWK w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej - sięgacz ul. Białobrzeskiej (102,20 m - 53 386,00 zł). • Budowa kanalizacji w ul. Letniej (101,49 m - 117 950,00 zł). • Budowa kanalizacji - sięgacz ul. Wilczej (266,00 m - 207 538,29 zł). • Budowa kanalizacji w ul. Peryferyjna (463,52 m - 336 485,78 zł). • Budowa kanalizacji - sięgacz ul. Wilczej (247,84 m - 226 697,50 zł).
Gmina Będków	<ul style="list-style-type: none"> • Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. długość sieci kanalizacyjnej nie zmieniła się w porównaniu z rokiem poprzednim i wynosiła 18,98 km. • W roku 2019 przybyło 7 przyłączy kanalizacyjnych. Doszło do 3 awarii sieci kanalizacyjnej, których powodem było zapchanie sieci przesyłowej, oraz do 48 awarii przepompowni związanych z zapchaniem pomp przez rzeczy i przedmioty, które nie powinny znaleźć się w sieci kanalizacyjnej.
Gmina Budziszewice	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. nie realizowano inwestycji z zakresu budowy/rozbudowy sieci kanalizacyjnych. W analizowanym roku na terenie gminy powstało 26 szt. przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych.
Gmina Czerniewice	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Podkonicach Dużych – 243 171,00 zł. • Dopuszczenie oczyszczalni ścieków w Zagórach – 25 461,00 zł. • W analizowanym roku na terenie gminy powstało 14 szt. przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych.
Gmina Inowódz	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zakościele i Inowódz gm. Inowódz - Wybudowano sieć o długości 5 895,45 m wraz z 113 szt. przyłączami do posesji. Wydatkowano: 6 494 700,00 zł. Zadanie dofinansowane z środków zewnętrznych. Podpisano umowę z: Samorządem Województwa Łódzkiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na kwotę 2 678 084,61 zł, WFOŚiGW w Łodzi na budowę sieci na kwotę 201 891,00 zł (dotacja) oraz 471 079,00 zł (pożyczka), WFOŚiGW w Łodzi na budowę podłączeń do posesji na kwotę 633 916,00 zł. • Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zakościele, gm. Inowódz i rozbudowa sieci wodociągowej z miejscowości Królowa Wola do m. Konewka i Spała, gm. Inowódz - wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 1 331 m wraz z 10 szt. przyłączami do posesji. Wydatkowano: 719 400,00 zł. Zadanie dofinansowane ze środków RPO i WFOŚiGW w Łodzi.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> • „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej wraz z budową przyłączy sieci kanalizacyjnej w m. Dąbrowa” w ramach projektu pn. <i>Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy</i>

	<p><i>Olszowiec, Jasień, Dąbrowa, przebudowa oczyszczalni ścieków w Lubochni Dworskiej poprzez budowę suszarni osadu na terenie oczyszczalni ścieków oraz nadbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa</i>"; lata realizacji 2016-2019; koszty w 2019 r. – 403.116,97 zł.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do działki nr 546/13 obręb Glinnik Nowy - 3.811,15 zł. • Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do działki nr 487 i 488/1 obręb Lubochnia - 2.947,05 zł. • Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do działki nr 152/4 i 153/4 obręb Dąbrowa – 4.298,01 zł. • Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do działki nr 499/9 obręb Lubochnia Dworska - 24.389,44 zł. • Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w m. Nowy Olszowiec - 16.453,66 zł. • Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w m. Emilianów - 38.221,00 zł. • Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień" w ramach projektu pn. <i>Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień, Dąbrowa, przebudowa oczyszczalni ścieków w Lubochni Dworskiej poprzez budowę suszarni osadu na terenie oczyszczalni ścieków oraz nadbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa</i>"; lata realizacji 2014-2020; koszty w 2019 r. – 4.203.618,29 zł.
Gmina Rokiciny	<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa i rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków wraz z budową i przebudową kanalizacji sanitarnej na terenie gm. Rokiciny - 1 299 524,76 zł.
Gmina Rzeczyca	<ul style="list-style-type: none"> • W dniu 29 listopada 2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie ze środków RPO projektu pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bobrowiec, Rzeczyca Nowa, Rzeczyca w gminie Rzeczyca oraz modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie gminy Rzeczyca”. • Wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Niskiej oraz części ul. Kitowicza. Wydatkowano kwotę 164 401,14 zł.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<p>W 2019 r. wybudowano 16,4 km sieci kanalizacyjnych na łączną wartość 10.582.000,00 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w części miejscowości Smardzewice, dł. 3,8 km, wartość 2.330.000,00 zł, • w miejscowości Wiaderno, dł. 5,9 km, wartość 3.864.000,00 zł, • w części miejscowości Twarda i Tresta, dł. 6,7 km, wartość 4.388.000,00 zł, • w miejscowości Smardzewice wybudowano 9 szt. odgałęzień sieci o dł. 48 m, wartość 22 700,00 zł, • w miejscowościach Wąwał i Łazisko wybudowano 15 szt. odgałęzień sieci o dł. 78 m, wartość 34 524,00 zł.
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z odgałęzieniami w miejscowości Łominy - dokumentacja projektowa 20 000 zł. • Przebudowa istniejącej oczyszczalni SUPERBOS 500 w m. Ujazd - projekt przebudowy i rozbudowy oczyszczalni - 183 320 zł.
Gmina Żelechlinek	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. nie realizowano inwestycji z zakresu budowy/rozbudowy sieci kanalizacyjnych. W analizowanym roku na terenie gminy powstało 17 szt. przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych.
ZADANIE: BUDOWA KANALIZACJI DESZCZOWEJ W CIĄGU ULIC LUDWIKOWSKIEJ I ROBOTNICZEJ W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM (DROGA POWIATOWA NR 4336E)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zarząd Dróg Powiatowych w Tomaszowie Mazowieckim	Przebudowę drogi powiatowej nr 4336E ul. Ludwikowska i Robotnicza w Tomaszowie Mazowieckim zrealizowano w latach 2016-2017 (poniesiony koszt wyniósł 865 021,22 zł).

ZADANIE: PROWADZENIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE UZYSKIWANIA DOFINANSOWANIA, WYDAWANIE POZWOLEŃ, PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ NA BUDOWĘ PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW – KONTROLA POWIATU	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	W 2019 roku nie realizowano zadania.
ZADANIE: BIEŻĄCA EWIDENCJA I KONTROLA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH ORAZ LIKWIDACJA NA OBSZARACH OBJĘTYCH SIECIĄ KANALIZACYJNĄ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	Od czerwca do września 2019 roku na terenie całego miasta została przeprowadzona inwentaryzacja pieców oraz zbiorników bezodpływowych na podstawie zarządzenia nr 164/2019 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 12 kwietnia 2019 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego oraz na podstawie zarządzenia nr 392/2019 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 16 września 2019 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych pojemników na odpady komunalne zlokalizowanych na terenie nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Informacje były pozyskiwane przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska za pomocą ankiet. Mieszkańcy mogli je też składać osobiście w Urzędzie Miasta, jak również internetowo. W rezultacie udało się uzyskać informację z 5 134 posesji.
Gmina Rzeczyca	Przeprowadzono kontrolę zbiorników bezodpływowych w 50 gospodarstwach na terenie gminy (nie stwierdzono żadnych naruszeń).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.2. Cel ekologiczny: Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody

Tabela 2. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody

ZADANIE: UTRZYMANIE ZIELENI NA TERENACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ POWIAT, W TYM NA DROGACH POWIATOWYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni, zadrzewień, wycinka drzew. W roku 2019 wydatkowano 205 363,65 zł, natomiast w roku 2020 - 316 763,83 zł. Realizacja: Zarząd Dróg Powiatowych w Tomaszowie Mazowieckim. • W ramach zadania pn. „Budowa łądowiska dla śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego przy ulicy Podleśnej w Tomaszowie Mazowieckim” w roku 2020 zostały wykonane nasadzenia zamiennie na terenie cmentarza miejskiego. W ramach nasadzeń nasadzono następujące gatunki roślin: <ol style="list-style-type: none"> a) Jałowiec pospolity - 30 szt. – na obrzeżach nowej kwatery XXII. b) Miłorząb dwukłapowy Troll – 30 szt. – na obrzeżach nowej kwatery XXII. c) Bluszcz pospolity - 25 szt. – jako osłona wejścia do toalet na boku budynku kaplicy. d) Hortensja krzewiasta Annabelle – 15 szt. – skwerek przed kancelarią. e) Krzewuszką cudowną odmiana czerwonołistna – 25 szt. – skwerek przed kancelarią. <p>Łącznie posadzono 125 szt. Koszt wykonania nasadzeń: 8 000,00zł brutto. Realizacja: Powiat Tomaszowski</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Zadanie polegało na usunięciu 19 drzew na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 07.05.2020 r. (znak: WOŚ.6131.15.2020) stanowiących zagrożenie dla użytkowników nieruchomości oraz zastąpieniami ich nowymi nasadzeniami 20 szt. krzewów gatunku jałowiec płożący i 15 szt. drzew gatunku klon (<i>Acer Globosom</i>). Zadanie zostało zrealizowane w 2020 r. Koszty poniesione w celu realizacji zadania to: 53.754,00 złotych brutto. Realizacja: II Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego.
ZADANIE: UTRZYMANIE ZIELENI O CHARAKTERZE PUBLICZNYM NA TERENIE JEDNOSTEK, W TYM PIELĘGNACJA ZAŁOŻEŃ PARKOWYCH I REWITALIZACJA PARKÓW W RAZIE POTRZEB	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	<p>Wykaz prac bieżących przeprowadzonych na terenie Gminy-Miasto Tomaszów Mazowiecki w 2019 r. z zakresu utrzymania zieleni urządzonej i miejsc rekreacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zabiegi w koronach 293 drzew rosnących na terenie Parku Miejskiego im. Solidarności w Tomaszowie Mazowieckim - 130 000 zł. Bieżące utrzymanie drzew - usługi 176 000 zł. Bieżące utrzymanie zieleni niskiej - usługi 20 000 zł. Nasadzenie drzew i krzewów przy ul. Ligii Morskiej i Rzecznej - „Miejsce Straceń” w Tomaszowie Mazowieckim - 23 000 zł. Ukwiecenie terenów zieleni miejskiej - 35 000 zł. Założenie łąki kwietnej - 28 000 zł. Nasadzenie drzew na terenie zieleni miejskiej - 25 000 zł.
Gmina Czerniewice	<ul style="list-style-type: none"> Wykonanie usług ogrodniczych w miejscowości Czerniewice – 1 600,00 zł.
Gmina Inowódz	<ul style="list-style-type: none"> Rewitalizacja parku zabytkowego w Spale - W ramach inwestycji zrealizowano: budowę i przebudowę ciągów i nawierzchni z kostki granitowej oraz gruntowej ulepszonej; dostawa i montaż elementów małej architektury (ławki parkowe w tym remont istniejących, kosze na śmieci w tym remont istniejących, stolików szachowych, pergoli trejaży, hamaków, huśtawek, stojaków na rowery, drewnianych urządzeń zabawowych, tablic informacyjnych w tym remont istniejących, domków dla owadów i ptaków, ogrodzenia wraz z furtkami, siedzisk), remont fontanny; prace ogrodnicze: renowacja runa parkowego, wykonanie łąk kwietnych, sadzenie drzew liściastych i iglastych, sadzenie krzewów liściastych i iglastych, sadzenie roślin bylinowych, wrzosowych, cebulowych, pnących, dosadzanie krzewów żywopłotowych liściastych, zakładanie trawnika, korowanie mis korzeniowych; gospodarka drzewostanem: karczowanie drzew, prace pielęgnacyjne, zabiegi specjalistyczne drzew i krzewów, przegląd powykonawczy drzewostanu; budowa elektrycznej sieci kablowej oświetlenia terenu (słupy i oprawy stylowe oświetlenia parkowego, podświetlenie fontanny oraz elementów małej architektury), skrzynek rozdzielczych dla zasilania oświetlenia i monitoringu, budowa monitoringu. Wydatkowano: 2 626 050,00 zł. Zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych. Podpisano umowę z WFOŚiGW w Łodzi na kwotę 398 110,00 zł (pożyczka) i 1 194 329,00 zł (dotacja). Podnoszenie jakości zasobów turystycznych Doliny Rzeki Pilicy poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w powiecie tomaszowskim - Zadanie dofinansowane z środków zewnętrznych. Podpisano umowę z Samorządem Województwa Łódzkiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na kwotę 1 048 439,91 zł. Planuje się wykonanie robót polegających na zagospodarowaniu błoni nadpilicznych w Spale i Inowłodzu.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> W 2019 r. wykonywano jedynie prace polegające na bieżącym utrzymaniu zieleni Parku Gminnego, oddanego do użytkowania w 2018 r.
Gmina Rokiciny	<ul style="list-style-type: none"> W 2019 r. na utrzymanie terenów zieleni urządzonej wydatkowano z budżetu gminy 26 975,33 zł.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> W 2019 r. na utrzymanie zieleni w gminie wydatkowano 86 502,75 zł (zakup sadzonek, pielęgnacja drzew i krzewów, wykaszanie traw).

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

	<ul style="list-style-type: none"> W ramach inwestycji „Zagospodarowanie centrum wsi Niebrów” zrealizowano m.in. urządzenie terenów zielonych poprzez wykonanie trawników oraz nasadzeń.
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> W 2019 r. na utrzymanie zieleni w gminie wydatkowano 15 633,08 zł (zakup krzewów, kwiatów, ziemi).
Gmina Żelechlinek	<ul style="list-style-type: none"> W 2019 r. na zadanie pn. „Zagospodarowanie centrum Żelechlinka Etap II” realizowane w ramach Programu „Przeciwdziałanie degradacji środowiska w Gminie Żelechlinek” wydatkowano 738 994,34 zł. W 2019 r. na zadanie pn. „Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym w Żelechlinku Etap II” realizowane w ramach Programu „Przeciwdziałanie degradacji środowiska w Gminie Żelechlinek” wydatkowano 666 325,80 zł.
ZADANIE: RENOWACJA PARKU PODWORSKIEGO W GROTOWICACH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	W analizowanym roku nie realizowano zadania.
ZADANIE: RENOWACJA PARKU RODEGO	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	Zadanie zrealizowane w 2016 r. Celem projektu było utworzeniu centrum ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime w mieście Tomaszów Mazowiecki. Renowacja Parku Rodego objęła m.in. ścinanie, przycinanie drzew, przygotowanie gruntu i uporządkowanie zieleni istniejącej, nasadzenie drzew i krzewów. Dzięki projektowi zmodernizowano istniejące nawierzchnie parkowe i wybudowano nowe alejki wzbogacone urządzeniami do zabawy takimi jak: tablica liczydło i tablica ksylofon, spirala z kulkami, ślady wilka, bujak, karuzela, huśtawka wagowa, huśtawka wahadłowa, drabinka oraz elementami w otoczeniu placu zabaw: ławkami, siedziskami dla dzieci, stolikami szachowymi. Dla ochrony bioróżnorodności park wyposażono w budki lęgowe dla ptaków i ssaków oraz domki dla owadów. W ramach zadania wykonano również renowację pomników: pomnika Jana Serafina Rodego oraz stojącej w parku armaty, czyli pomnika 14. Brygady Artylerii Przeciwpancernej.
ZADANIE: REWALORYZACJA PARKU NA TERENIE MUZEUM ORAZ WYMIANA OGRODZENIA BUDYNKU MUZEUM	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	W 2019 r. nie realizowano zadania. W 2021 r. miasto uzyskało finansowanie na rewitalizację Parku Solidarność ze środków funduszy norweskich i EOG 2014-2021.
ZADANIE: WSPÓŁPRACA Z NADLEŚNICTWAMI W RAMACH REALIZACJI OBOWIĄZKÓW OCHRONY LASÓW NIE BĘDĄCYCH W ZASOBACH SKARBU PAŃSTWA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski, Nadleśnictwa	<p>W 2019 r. w ramach nadzoru nad gospodarką leśną wydatkowano 119 449,75 zł, w tym na:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokrycie kosztów nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa wydatkowano środki w wysokości 97.402,73 zł. Nadzór nad w/w lasami sprawują Nadleśnictwa: Brzeziny, Skierniewice, Smardzewice, Spała, na mocy zawartych porozumień. Nadzór nad w/w lasami jest zadaniem własnym Starosty, wynikającym z ustawy o lasach, stąd koszt nadzoru pokrywany jest ze środków własnych powiatu; opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasu dla Gminy Będków i Rokiciny wydatkowano kwotę 20.907,72 zł, zakup świadectw legalizacji pozyskania drewna wydatkowano kwotę 1.139,30 zł.

ZADANIE: ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW CENNYCH POD WZGLĘDEM PRZYRODNICZYM DO CELÓW REKREACJI: WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ REKREACYJNĄ ORAZ SANITARNA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat, Gminy	<p>Powiat realizuje projekt partnerski pn. „Podnoszenie jakości zasobów turystycznych Doliny Rzeki Pilicy poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w powiecie tomaszowskim” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Jest to projekt realizowany w partnerstwie 4 Gmin i Powiatu Tomaszowskiego, którego liderem jest Gmina Tomaszów Mazowiecki. Celem Projektu jest wykorzystanie i rozwój potencjału endogenicznego regionu łódzkiego opartego na walorach przyrodniczo-kulturowych, szczególnie w aspekcie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi gospodarki turystycznej, w tym powstawania nowych miejsc pracy. Realizacja projektu ma na celu zwiększenie wykorzystania walorów krajobrazowych i kulturowych oraz stworzenie warunków do rozwoju gospodarki turystycznej w oparciu o wykorzystanie potencjału endogenicznego regionu - obszaru Funkcjonalnego Doliny Rzeki Pilicy - co przyczyni się do kreowania w skali podregionalnej marki turystycznej „Dolina Rzeki Pilicy”. W ramach projektu wybudowane zostały miejsca do obsługi turystyki kajakowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą wzdłuż rzeki Pilicy, ścieżki rowerowe i pieszo-rowerowe, zostanie rozbudowane przedszkole w Twardej na cele kulturalno-turystyczne, powstanie park edukacyjno-rekreacyjny w Treście. Powiat Tomaszowski prowadzi działania promujące markę turystyczną „Dolina Pilicy” m.in. przewodnik do Doliny Pilicy (wersja polska i angielska) wraz z transkrypcją do e-book, strona internetowa z funkcją responsywności na urządzenia mobilne, QR Kody z odnośnikami na strony www, logotyp z hasłem reklamowym.</p> <p>W 2019 roku został rozstrzygnięty przetarg na wykonawcę, który przeprowadzi kampanię promocyjną. W ramach umowy z wykonawcą zostały zrealizowane następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Logotyp wraz z hasłem reklamowym dla „Doliny Pilicy” i Księga Znaku. • Przedstawiono 3 różne propozycje projektów szaty graficznej przewodnika (pierwsze strony okładki oraz jednej strony z wnętrza folderu) uwzględniających System Identyfikacji Wizualnej. • Wykonano i dostarczono część zdjęć do przewodnika w sezonie letnio-jesiennym. • Opracowano projekt mapy turystycznej (1 ogólna mapa pogładowa całego opisywanego obszaru).
ZADANIE: KOMPLEKSOWE ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ MODERNIZACJA MIEJSC REKREACJI I TERENÓW ZIELONYCH MIASTO NAD RZEKĄ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	<p>Łączna wartość zadania inwestycyjnego pn. Rewitalizacja Parku Bulwary” obejmująca opracowaną dokumentację projektową, dokumentację aplikacyjną (studium wykonalności), promocję projektu, roboty budowlane, zewnętrzny nadzór inwestorski, podatek od towarów i usług wyniosła 15 182 724,40 zł. Uzyskane dofinansowanie to 9 727 969,31 zł. Zadanie zakończono w kwietniu 2019 roku. Zadanie realizowane było w ramach projektu „Miasto nad rzeką”. Na wykonanie inwestycji uzyskano dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Jej przedmiotem była kompleksowa rewitalizacja przestrzeni miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego. Przewiduje ona koncepcję budowy „Miasta nad rzeką” z wykorzystaniem potencjału środowiskowego położenia i powiązaniem funkcji społecznych i gospodarczych z rzeką, parkiem Bulwary, parkiem „Solidarność”. Powierzchnia przebudowy parku to ok. 9 ha. Celem inwestycji była rewitalizacja zdegradowanego terenu w centrum miasta m.in. poprzez:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • budowę energooszczędnej sieci oświetleniowej opracowanej dla potrzeb nowego, ujednoliconego oświetlenia zewnętrznego niezbędnego do oświetlenia ciągów komunikacyjnych w postaci latarni oświetleniowych, małych słupków oświetleniowych, podświetlenia murków, fontann, kładek, stref wejść na teren parku, wybranych charakterystycznych drzew, • budowę zespołu fontann, • budowę dwóch mostów łączących brzegi rzeki Wolbórki, • wykonanie pomostów widokowych i krajobrazowych, • nasadzenia nowej szaty roślinnej, zieleni wysokiej i niskiej wraz z niezbędną wycinką drzew kolidujących z zagospodarowaniem terenu, jak i zagrażającą przyszłym użytkownikom parku, • wykonanie placów, ciągów pieszych, ścieżek do jazdy na rowerze i rolkach z różnorodnych nawierzchni i skomunikowanie ich z ulicami: Legionów, Farbiarską, Warszawską, ks. S. Grada, Zachodnią oraz terenami przemysłowymi na obszarze byłej Mazovii, • budowę dirt parku, • budowę placu zabaw, siłowni zewnętrznych, urządzeń do ćwiczeń plenerowych, miejsca do gry w koszykówkę, • budowę schodów zewnętrznych i murków oporowych oraz elementów małej architektury.
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.3. Cel ekologiczny: Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych

Tabela 3. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych

ZADANIE: PROWADZENIE MONITORINGU SKŁADOWISK ODPADÓW W FAZIE POEKSPLOATACYJNEJ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	<p>Na terenie powiatu tomaszowskiego znajdują się następujące zamknięte składowiska odpadów komunalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Składowisko odpadów obojętnych i innych niż niebezpieczne w Jankowie (gm. Rokiciny). • Składowisko odpadów obojętnych i innych niż niebezpieczne w Roszkowej Woli (gm. Rzeczyca). • Składowisko odpadów komunalnych w m. Tekłów (gm. Ujazd) • Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Sokołówce (gm. Żelechlinek). • Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Inowłodzu (gm. Inowłódz) • Składowisko odpadów stałych w Będkowie (gm. Będków). • Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Brzustowie (gm. Inowłódz). • Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Lubochnia Górki (gm. Tomaszów Mazowiecki). <p>Monitoring składowisk odpadów znajdujących się z fazy poeksploatacyjnej na terenie powiatu realizowany jest na bieżąco zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów i polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • badaniu wielkości opadu atmosferycznego z pomiarów prowadzonych na terenie składowiska odpadów lub poza nim, o ile w trakcie oceny stanu wyjściowego lub procedury zamknięcia składowiska odpadów wskazano stację meteorologiczną reprezentatywną dla lokalizacji składowiska odpadów; • pomiarze poziomu wód podziemnych;

	<ul style="list-style-type: none"> • pomiarze wielkości przepływu wód powierzchniowych; • kontroli osiadania powierzchni składowiska odpadów w oparciu o ustalone repery; • badaniu parametrów wskaźnikowych w wodach powierzchniowych, odciekowych, podziemnych i w gazie składowiskowym; • pomiarze emisji gazu składowiskowego; • sprawdzaniu sprawności systemu odprowadzania gazu składowiskowego.
ZADANIE: REKULTYWACJA SKŁADOWISKA ODPADÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	<p>W 2019 roku rozpoczęły się prace związane z wykonaniem rekultywacji składowiska odpadów w Lubochni-Górkach zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 269/2, 271, 275, obręb geodezyjny 0017. Wykonawcą prac została Firma Handlowo-Usługowa ITC – Angelika Jabłońska z siedzibą w Baruchowie. Wartość podpisanej umowy i realizacji prac to: 306 500 zł, a jej zakończenie planowane było na IV kwartał 2020 roku. W ramach umowy w I etapie – do końca 2019 roku – uporządkowano i oczyszczono kwaterę składowiska i bezpośrednio przyległy teren z luźnych odpadów, wykonano cztery studnie odgazowujące z biofiltrami oraz przeprowadzono badania ilości gazu składowiskowego. Ponadto wykonano już częściowo prace związane z uzupełnieniem i uformowaniem warstwy okrywowej składowiska.</p>
ZADANIE: OCHRONA GLEB NAJLEPSZYCH KOMPLEKSÓW W MPZP PRZED ZABUDOWANIEM	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy, Starosta	<ul style="list-style-type: none"> • Przeznaczenia gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z danymi GUS łączna powierzchnia gruntów rolnych na terenie powiatu, dla których zmieniono w MPZP przeznaczenie na cele nierolnicze wg stanu na 31.12.2019 r. wynosiła 969 ha (wzrost o 9 ha w stosunku do stanu na dzień 31.12.2018 r.). • Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 z realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji złóż torfów, powierzchnia gruntów rolnych klasy III wyłączonych z produkcji rolniczej na terenie powiatu w 2019 r. wyniosła 0,72 ha. Oznacza to znaczny spadek w stosunku do lat 2017-2018 (o 6,90 ha w stosunku do 2017 r. oraz o 2,39 ha w stosunku do 2018 r.). W 2019 r. z użytkowania rolniczego nie wyłączano gruntów klas I-II (podobnie jak w latach 2017-2018).
ZADANIE: KONTROLOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO REKULTYWACJI MIEJSC EKSPLOATACJI SUROWCÓW MINERALNYCH, TAKŻE LIKWIDACJA MIEJSC NIELEGALNEJ EKSPLOATACJI KOPALIN	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Starosta	<p>W 2019 r. przeprowadzono 2 kontrole w trakcie rekultywacji oraz 7 kontroli rekultywacji zakończonych (nie stwierdzono nieprawidłowości). Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 z późn. zm.) nielegalną eksploatacją kopalin zajmuje się (dla terenu powiatu tomaszowskiego) Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach.</p>
ZADANIE: STOPNIOWE OPRACOWYWANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WRAZ Z PROWADZENIEM PROCEDURY STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTÓW MPZP	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	<p>W 2019 r. powierzchnia powiatu objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP) zwiększyła się o 155 ha, w tym na obszarach poszczególnych gmin:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • gmina miasto Tomaszów Mazowiecki – wzrost o 88 ha; • gmina Lubochnia – wzrost o 51 ha; • gmina Tomaszów Mazowiecki – wzrost o 15 ha.
ZADANIE: BUDOWA CHODNIKÓW I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE POWIATU	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat (ZDP)	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4330E w m. Sługocice - 195 569,26 zł • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1303E w m. Rękawiec - 184 500,00 zł. • Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4336E ul. Mazowiecka w Tomaszowie Mazowieckim - 198 000,00 zł. • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4341E ul. Szczęśliwa od ul. Popiełuszki do ul. Spalskiej - 9 800,00 zł. • Budowa ciągu pieszo-rowerowego oraz kanalizacji w ciągu drogi powiatowej nr 4339E w Tomaszowie Mazowieckim ul. Legionów na odcinku od ul. Piłsudskiego do ul. Dąbrowskiej - 316 412,21 zł. • Budowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z odwodnieniem w ciągu drogi powiatowej nr 4328E w miejscowości Smardzewice – 446 542,31 zł. • Budowa ciągu pieszo-rowerowego i ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 4328E Tomaszów Mazowiecki - Smardzewice – 31 000,00 zł.
ZADANIE: TWORZENIE ORAZ WPROWADZANIE ZAPISÓW DO MPZP STREF ROZWOJU GOSPODARCZEGO, STREF EKONOMICZNYCH W CELU SKUPIANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARSTWA PRZEMYSŁOWEJ NA WYDZIELONYCH TERENACH (UZBRAJANIE TERENÓW W INFRASTRUKTURĘ)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach sporządzanych nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Wszystkie sporządzane przez gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wprowadzają rozwiązania zapewniające ochronę oraz przywracanie środowiska do właściwego stanu. Podstawową zasadą polityki przestrzennej prowadzonej przez gminy jest zapewnienie ładu przestrzennego i warunków zrównoważonego rozwoju, a więc takiej organizacji przestrzennej, która eliminuje konflikty między ochroną środowiska, a rozwojem gospodarczym gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.4. Cel ekologiczny: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią

Tabela 4. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią

ZADANIE: PROWADZENIE COROCZNYCH DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z KONSERWACJĄ, MODERNIZACJĄ I ODBUDOWĄ URZĄDZEŃ WODNYCH, ROWÓW, PRZEPUSTÓW, STUDZIENEK, OCZYSZCZANIEM PRZEPUSTÓW DROGOWYCH I WYLOTÓW DRENARSKICH, POPRZEDZONE COROCZNYM PRZEGLĄDEM STANU TECHNICZNEGO URZĄDZEŃ MELIORACYJNYCH W RAMACH MELIORACJI SZCZEGÓŁOWYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat (ZDP)	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. na prace remontowe i konserwacyjne przy utrzymaniu rowów i przepustów wydatkowano łącznie 217 025,00 zł.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> • Odtworzenie i utwardzenie rowów przy drodze gminnej w m. Dąbrowa - odtworzenie i utwardzenie rowu przydrożnego płytami ażurowymi na podbudowie piaskowej na odcinku o długości ok. 215 mb – 19 300,00 zł. • Modernizacja rowu przydrożnego drogi Lubochenek - Małecz na działce 573 w miejscowości Małecz - modernizacja rowu polegała na wykonaniu

	<p>czyszczenia dna rowu na dł. ok. 100 mb, ułożeniu przepustu rurowego o średnicy DN400 na odcinku ok. 66 mb i następnie jego zasypanie piaskiem, zagęszczenie i przykrycie kratą Weba oraz warstwą chłonną otoczków oraz zabezpieczenie końca przepustu ażurowymi płytami betonowymi oraz korytkami betonowymi – 14 113,55 zł.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja rowu przydrożnego drogi wewnętrznej o numerze ewidencyjnym działka 572 w miejscowości Małecz - modernizacja rowu polegała na jego wyprofilowaniu i utwardzeniu płytami ażurowymi na podbudowie piaskowej o długości ok. 142 mb oraz wyprofilowanie i ułożenie przepustu wraz z niwelacją terenu humusem na odcinku ok. 24 mb – 28 691,58 zł.
Gmina Rokiciny (Spółka Wodna)	<ul style="list-style-type: none"> • Konserwacja rowów - rozmiar rzeczowy: 23 160 mb - wartość robót: 97.146,79 zł. • Konserwacja sieci drenarskiej - rozmiar rzeczowy: 34 awarie - wartość robót: 8.267,19 zł.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach bieżącego utrzymywania dróg gminnych realizowano m.in. prace związane z odtworzeniem rowów przydrożnych. • W ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 116407E - ul. Sadowa, część ul. Polnej i ul. Cegielnianej - obręb Kol. Zawada-Dąbrowa” wykonano m.in. odtworzenie rowów przydrożnych. • W ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa dróg gminnych: nr 116404E przez wieś Niebrów, nr 116405E przez wieś Chorzęcin oraz nr 116429E - ul. Cegielniana w miejscowości Wąwał” zrealizowano m.in.: wykonanie przepustów pod zjazdami z rur betonowych prefabrykowanych DN400 ze ściankami czołowymi; wykonanie dodatkowego umocnienia stromych skarp rowu przydrożnego, montaż barierek ochronnych, zamiana części rowu otwartego na kryty w celu poprawy bezpieczeństwa pieszych oraz zabezpieczenie cokołu ogrodzenia, umocnienie/obrukowanie przyczółków przepustów na zjazdach gospodarczych i miejsc odprowadzenia wody z jezdni do rowu.
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach zadania „Odwodnienie powierzchniowe drogi gminnej w m. Ujazd ul. Parkowa” przebudowano rów melioracyjny na działce ew. nr 159/1 – wydatkowano 93 105,00 zł.
ZADANIE: REALIZACJA PLANU OCHRONY PRZED POWODZIĄ W PRZYPADKU JEJ WYSTĄPIENIA. WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI ODPOWIEDZIALNYMI ZA STAN INFRASTRUKTURY PRZECIWPOWODZIOWEJ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim	<p>W 2019 r. na terenie powiatu zrealizowano następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konserwacja wałów rz. Wolbórki wał W-1: 0+930-1+730, 1+775-2+700, 2+800-3+500; W-2; 0+930-1+435; W-1-1 4+640-4+900, W-2-1 4+640-4+900; Konserwacja wałów rz. Czarna Bielina wał W-4; 2+510 - 3+100 – zakres: ręczne wykoszenie porostów ze skarp na całej szerokości i długości wałów wraz z wygrabieniem i wywozem, ręczne ścinanie średniej gęstości krzaków i podszycia – koszt zadania: 113 239,89 zł. • Zabudowa wyrwy (wały przeciwpowodziowe) w Tomaszowie Mazowieckim rz. Wolbórka – zakres: wykonanie robót zabezpieczających poprzez mechaniczne plantowanie terenu w obrębie zlikwidowanej wyrwy, plantowanie skarpy wału, wykonanie palisady, wykonanie narzutu kamiennego luzem – koszt zadania: 81 333,87 zł. • Utrzymanie i obsługa budowli piętrzących na terenie NW w Smardzewicach (na rzekach pow. tomaszowskiego tj. Czarna Bielina, Wolbórka, Piasecznica, Moszczanka Właściwa, Lubocz, Miazga) – zakres: wykoszenie w obrębie budowli (czerwiec, wrzesień), konserwacja mechanizmów, naprawy urządzeń mechanicznych, usuwanie zanieczyszczeń, rozbiórka zatorów w obrębie budowli, utrudniających swobodny spływ wód, przycięcie krzaków i odrostów w obrębie budowli – koszt zadania: 28 891,50 zł.

	<ul style="list-style-type: none"> Rozbiórka tam bobrowych i zatorów na terenie Nadzoru Wodnego w Smardzewicach (na rzekach pow. tomaszowskiego tj. Wolbórka, Moszczanka, Luboczanka, Piasecznica) – zakres: udroźnienie koryt rzek tj. wykaszanie, usuwanie drzew, krzewów i roślin oraz przeszkód naturalnych – koszt zadania: 30 046,00 zł.
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Łowiczu	<p>W 2019 r. na terenie powiatu zrealizowano następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie rzeki Żelechlinianki w km 0+000-6+638, L=6,638 km, Gmina Żelechlinek, pow. tomaszowski – 48 952,79 zł brutto. Utrzymanie rzeki Krzemionki w km 14+760-18+200, L=3,440 km, Gmina Czerniewice, pow. tomaszowski – 27 144,67 zł brutto. <p>Rodzaje wykonywanych robót:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykoszenie porostów ze skarp rzeki, porost gęsty twardy wraz z rozdrobnieniem na górnej krawędzi skarpy; wykoszenie porostów z dna rzeki, porost rzadki twardy wraz z wydobyciem i rozdrobnieniem na górnej krawędzi skarpy; przycięcie odrostów krzaków ze skarp rzeki utrudniających swobodny przepływ; wywóz wyciętych odrostów krzaków jak oczyszczenie terenu po wycince krzaków z wywozem; rozbiórka zatorów - udroźnienie koryta rzeki poprzez usunięcie gałęzi, konarów, nieczystości z wydobyciem elementów przetamowania i wywozem; jednorazowe oczyszczenie koryta rzeki ze śmieci (odpadów) z wywozem i zagospodarowaniem zgodnie z ustawą o odpadach.
ZADANIE: MONITOROWANIE ZAPISÓW WYDAWANYCH POZWOLEŃ WODNOPRAWNYCH NA POBÓR WÓD, ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW I WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH, WYKONANIE URZĄDZEŃ WODNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim	W 2019 r. Dyrektor Zarządu Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim wydał 81 pozwoleń wodnoprawnych dla podmiotów z obszaru powiatu tomaszowskiego. W rozpatrywanym roku nie przeprowadzono kontroli z zakresu przestrzegania wydanych pozwoleń.
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Łowiczu	W 2019 r. Dyrektor Zarządu Zlewni w Łowiczu wydał 9 pozwoleń wodnoprawnych dla podmiotów z obszaru powiatu tomaszowskiego. W rozpatrywanym roku nie przeprowadzono kontroli z zakresu przestrzegania wydanych pozwoleń.
ZADANIE: BUDOWA OBIEKTU MAŁEJ RETENCJI – ZBIORNIKA WODNEGO W BARTOSZÓWCE	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	Inwestycja pn. „Budowa obiektu małej retencji – zbiornika wodnego w Bartoszówce” nie została zrealizowana w 2019 r. Planowany termin realizacji – 2023 r.
ZADANIE: KONTYNUACJA DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH W ZLEWNI ZBIORNIKA SULEJOWSKIEGO (PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH, INWESTYCYJNYCH, ORGANIZACYJNYCH W ZAKRESIE ROZBUDOWY INFRASTRUKTURY KANALIZACYJNEJ, KONTROLI NAWOŻENIA, EDUKACJI ROLNIKÓW, WPROWADZANIA NASADZEŃ ZIELENI BUFOROWEJ, UTRZYMANIE KĄPIELISK, REALIZACJA CHEMICZNEGO OCZYSZCZANIA WÓD ZBIORNIKA)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Zadanie realizowane poprzez rozwój i modernizację infrastruktury kanalizacyjnej (opisano w tabeli numer 1 niniejszego raportu).

ZADANIE: MAKRONIWELACJA I REKULTYWACJA ZBIORNIKA WODNEGO SULEJÓW WRAZ Z UDROŹNIENIEM PARTII COFKOWEJ DO KM 159+300 (ZGODNIE Z PLANEM UTRZYMANIA WÓD OBEJMUJĄCYM OBSZAR RZGW W WARSZAWIE)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim	W latach 2019 - 2021 realizowane jest zadanie pn. „ <i>Udrożnienie i stabilizacja koryta Pilicy w km 153+000 do km 159+300</i> ”. W 2019 r. wykonana została dokumentacja techniczna. Zgodnie z podpisaną umową prace polegające na udrożnieniu (odmuleniu) koryta rzeki Pilicy w Sulejowie wraz z odcinkiem ujściowym do zbiornika Sulejów rozpoczęto w grudniu 2020 r. Termin zakończenia robót to 10 listopada 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.5. Cel ekologiczny: Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów

Tabela 5. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów

ZADANIE: MODERNIZACJA BUDYNKÓW BĘDĄCYCH W ZARZĄDZIE POWIATU ORAZ BUDYNKÓW KOMUNALNYCH POSZCZEGÓLNYCH GMIN (WYMIANA OGRZEWANIA, MODERNIZACJA KOTŁOWNI, OCIEPLENIE BUDYNKÓW)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat	<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim - Opracowanie audytu energetycznego i dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla głównego budynku dydaktycznego A i budynku warsztatów szkolnych B; rozpoczęcie 14.06.2019 r. – zakończenie 31.10.2019 r.; wartość brutto 41 820,00 zł; Podpisanie umowy na roboty budowlane - 11.05.2021 r. • Modernizacja i adaptacja Centrum Kształcenia Praktycznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim - Realizacja w systemie zaprojektuj i wybuduj w latach 2018-2020. Podpisanie umowy z Wykonawcą w dn. 03.09.2018 r. na roboty budowlane. Zakres zadania zrealizowany w 2019 r.: wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową modernizacji i adaptacji Centrum Kształcenia Praktycznego; rozpoczęto przebudowę budynku E+F w zakresie robót rozbiórkowych, ziemnych, konstrukcji żelbetowych, posadzek. Robót przygotowawczych do: termomodernizacji ścian, obudowy dachu, wymiany świetlików, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji wentylacji, c.o., wod.-kan., elektrycznej. Realizowano przebudowę budynku H w zakresie termomodernizacji ścian zewnętrznych, obudowę dachu, wymiany ślusarki okiennej i drzwiowej. Realizowano roboty związane z zagospodarowaniem terenu w zakresie rozbiórek nawierzchni i przygotowawczych pod nowe nawierzchnie. W 2019 r. na zadanie wydatkowano 3 672 313,00 zł. • Termomodernizacja filii Domu Pomocy Społecznej Nr 1 przy ulicy Farbiarskiej 27/29 w Tomaszowie Mazowieckim – zadanie zrealizowane w 2017 r. • Termomodernizacja budynku Zasadniczej Szkoły Zawodowej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tomaszowie Mazowieckim - Rozpoczęcie robót budowlanych 10.09.2020 r. – zakończenie 24.11.2020 r. Zakres: Termomodernizacja ścian zewnętrznych styropianem metodą ETICS, wymiana obróbek blacharskich i orynnowania, wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w zakresie orurowania i grzejników. Poniesione koszty 770 254,08 zł. • Spośród budynków wymienionych w „Programie Ochrony Środowiska”, dla których planowano przeprowadzenie modernizacji energetycznej – zadania nie zrealizowano dla I Liceum Ogólnokształcącego i Tomaszowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. – ul. Niska 14.

<p style="text-align: center;">Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach projektu pn.: „Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz modernizacja miejsc rekreacji terenów zielonych – Miasto nad rzeką” w 2019 r. zrealizowano przebudowę kamienicy narożnej z oficyną przy Pl. Kościuszki 24 (wykonano m.in. docieplenie ścian oraz montaż instalacji c.o. gazowej wraz z kotłownią). • Budowa instalacji c.o. w OSP Białobrzezi i OSP Ludwików – koszt zadania wyniósł 89.800,00 zł. W ramach zadania została wykonana dokumentacja projektowa budowy wewnętrznej i zewnętrznej instalacji gazu wraz ze zbiornikiem na gaz płynny wraz z uzyskaniem decyzji pozwolenia na budowę, dokumentacja techniczna budowy wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wykonano montaż kotła gazowego z całym osprzętem, z naczyniami przeponowymi, pompami oraz podgrzewaczem c.w.u, wykonano montaż wewnętrznej instalacji c.o. z grzejnikami, nagrzewnicą oraz c.w.u, montaż układu powietrzno-spalinowego, montaż zbiornika na gaz płynny wraz z przyłączem gazowym i wewnętrzną instalacją gazową, ogrodzenie zbiornika na gaz płynny.
<p style="text-align: center;">Gmina Budziszewice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Budziszewicach - w roku 2019 wykonano studium wykonalności, program funkcjonalno-użytkowy, audyt energetyczny i inwentaryzację. Poniesione wydatki wyniosły 27 060,00 zł brutto. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie realizacji zadania z środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.
<p style="text-align: center;">Gmina Czerniewice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja stacji uzdatniania wody w Stanisławowie Studzińskim – w 2019 r. wydatkowano 27 242,00 zł na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla przedmiotowego zadania, przygotowania wniosku o dofinansowanie w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 oraz studium wykonalności. • Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Chociwiu – w 2019 r. wydatkowano 37 884,00 zł na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla przedmiotowego zadania, przygotowania wniosku o dofinansowanie w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 oraz studium wykonalności.
<p style="text-align: center;">Gmina Inowódz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja budynku ośrodka zdrowia w Inowłodzu – W 2019 r. wykonano program funkcjonalno-użytkowy dla zadania polegającego na kompleksowej termomodernizacji, w tym instalacji paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną budynku Ośrodka Zdrowia w Inowłodzu. Wydatkowano: 14 760,00 zł.
<p style="text-align: center;">Gmina Lubochnia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynku OSP w miejscowości Nowy Jasień – W 2019 r. wykonano program funkcjonalno- użytkowy oraz dokumentację aplikacyjną. Wydatkowano 26 266,80 zł.
<p style="text-align: center;">Gmina Rokiciny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. Gmina Rokiciny złożyła wniosek o dofinansowanie zadania pn. „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Rokicinach wraz z wymianą źródła ciepła” w ramach Osie Priorytetowej IV Gospodarki Niskoemisyjnej Działanie IV.2 Termomodernizacja budynków Poddziałanie IV.2.2. Termomodernizacja budynków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 oraz zadania pn. „Ochrona powietrza Gminy Rokiciny poprzez budowę sali w technologii pasywnej” w ramach Osie Priorytetowej IV Gospodarki Niskoemisyjnej Działanie IV.3 Ochrona powietrza Poddziałanie IV.3.2. Ochrona powietrza Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. • W 2019 r. na zadanie pn. „Termomodernizacja budynku SP w Rokicinach wraz z wymianą źródła ciepła wydatkowano 36.900,00 zł (dokumentacja). • W 2019 r. na zadanie pn. „Ochrona powietrza Gminy Rokiciny poprzez budowę sali w technologii pasywnej” wydatkowano 39.360,00 zł. • Zakup pieca centralnego ogrzewania (SP Rokiciny) - 85.900,00 zł. • Zakup pieca dla oddziału w Jankowie - 38.130,00 zł. • Przebudowa i rozbudowa garaży budynku OSP Łaznów wraz z remontem pozostałych pomieszczeń i termomodernizacją budynku - 188.145,00 zł.

Gmina Rzeczyca	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa systemów grzewczych w obiektach oświatowych Gminy Rzeczyca z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii – pompy ciepła w PSP i Gimnazjum w Rzeczycu. Koszt całkowity: 3 618 067,11 zł, w tym dotacja ze środków RPO WŁ na lata 2014-2020: 2 278 791,11 zł, dotacja ze środków WFOŚiGW 377 670,00zł, pożyczka ze środków WFOŚiGW 881 231, 00 zł. Przebudowa systemów grzewczych w obiektach oświatowych Gminy Rzeczyca z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii – pompy ciepła w szkole podstawowej w Rzeczycu, filia w Sadykierzu. Koszt całkowity: 1 437 010,23 zł, w tym dotacja ze środków RPO WŁ na lata 2014-2020: 818 830,50 zł, dotacja ze środków WFOŚiGW: 168 898,00 zł, pożyczka ze środków WFOŚiGW: 394 098,00 zł.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> Termomodernizacja budynku OSP w Wiadernie w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – wydatkowano 301 059,64 zł (pełnienie nadzoru inwestorskiego, wykonano roboty budowlane: ocieplenie ścian i stropów, nowa stolarka okienna i drzwiowa, montaż paneli fotowoltaicznych, wzmocnienie konstrukcji dachu, wykonanie instalacji alarmowej). Termomodernizacja i przebudowa budynku Świetlicy Wiejskiej i OSP w Smardzewicach – wydatkowano 55 336,01 zł (wykonanie ekspertyzy technicznej stanu ochrony przeciwpożarowej budynku domu ludowego oraz uzgodnienie dokumentacji technicznej rozbudowy budynku; wykonanie dokumentacji projektowo -kosztorysowej). Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i w sektorze budownictwa komunalnego poprzez termomodernizację budynków w Gminie Tomaszów Mazowiecki – W 2019 r. złożono wnioski aplikacyjne o dofinansowanie z RPO WŁ 2014-2020 w ramach poddziałania "Termomodernizacja budynków". Zlecono wykonanie studium wykonalności oraz została wykonana weryfikacja i aktualizacja audytów energetycznych dla budynków komunalnych i budynków użyteczności publicznej w Gminie Tomaszów Mazowiecki tj. budynków komunalnych przy ul. Południowej 45 oraz ul. Południowej 47 w Dąbrowie, budynku komunalnego przy ul. Tomaszowskiej 109 w Wąwale, budynku Domu Ludowego miejscowości Twarda oraz budynku Domu Ludowego i OSP w miejscowości Smardzewice, na potrzeby składanego wniosku aplikacyjnego. W 2019 r. na zadanie wydatkowano 67 650,00 zł.
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> Termomodernizacja Świetlicy Wiejskiej udostępnionej na potrzeby mieszkańców sołectwa Bielina - 74 402,95 zł. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Ujeździe – 831 985,73 zł. Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Ujeździe – 5 981 441,31 zł. Adaptacja pomieszczeń na potrzeby świetlicy wiejskiej w miejscowości Wykno – 103 950,37 zł.
ZADANIE: PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (POMPY CIEPŁA)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa systemów grzewczych w obiektach oświatowych Gminy Rzeczyca z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii - pompy ciepła w Publicznej Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Rzeczycu – realizacja projektu zakończona w 2019 r. – poniesione koszty: 3 618 067,11 zł. Przebudowa systemów grzewczych w obiektach oświatowych Gminy Rzeczyca z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii - pompy ciepła w szkole podstawowej w Rzeczycu filia w Sadykierzu - realizacja projektu zakończona w 2019 r. – poniesione koszty: 1 437 010,23 zł.
ZADANIE: PRZEBUDOWA WRAZ Z TERMOIZOLACJĄ OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	Zadanie pn. „Przebudowa i termomodernizacja dachu na budynku Szkoły Podstawowej im. Narczyży Żmichowskiej w Rzeczycu wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej” planowany jest do realizacji w latach 2021-2032.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

ZADANIE: PRZEBUDOWA I TERMOIZOLACJA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH, ŚWIETLIC WIEJSKICH NA TERENIE GMINY RZECZYCA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	Wymiana pokrycia dachowego na budynku świetlicy wiejskiej w Jeziorcu w ramach przedsięwzięcia „Przebudowa, termoizolacja obiektów komunalnych - świetlic wiejskich na terenie Gminy Rzeczyca”. Świetlica wiejska w Jeziorcu – kwota 10.000,00 zł.
ZADANIE: ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ W SADYKIERZU	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	W 2018 r. podpisano umowę o dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w wysokości 85 % kosztów kwalifikowalnych dla projektu „Rozbudowa i termomodernizacja strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sadykierzu z adaptacją pomieszczeń na świetlice wiejską i zagospodarowaniem terenu przyległego” (wartość projektu: 1 499 144,20 zł). Realizację zadania zakończono w 2020 r.
ZADANIE: TERMOMODERNIZACJA GMINNYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ OBIEKTÓW ADMINISTRACYJNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach projektu pn.: „Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz modernizacja miejsc rekreacji terenów zielonych – Miasto nad rzeką” w 2019 r. zrealizowano przebudowę kamienicy narożnej z oficyną przy Pl. Kościuszki 24 (wykonano m.in. docieplenie ścian oraz montaż instalacji c.o. gazowej wraz z kotłownią. • Budowa instalacji c.o. w OSP Białobrzegi i OSP Ludwików – koszt zadania wyniósł 89.800,00 zł. W ramach zadania została wykonana dokumentacja projektowa budowy wewnętrznej i zewnętrznej instalacji gazu wraz ze zbiornikiem na gaz płynny wraz z uzyskaniem decyzji pozwolenia na budowę, dokumentacja techniczna budowy wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wykonano montaż kotła gazowego z całym osprzętem, z naczyniami przeponowymi, pompami oraz podgrzewaczem c.w.u, wykonano montaż wewnętrznej instalacji c.o. z grzejnikami, nagrzewnicą oraz c.w.u, montaż układu powietrzno-spalinowego, montaż zbiornika na gaz płynny wraz z przyłączem gazowym i wewnętrzną instalacją gazową, ogrodzenie zbiornika na gaz płynny.
ZADANIE: TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH I ROBOTY TOWARZYSZĄCE	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	Zadanie zrealizowane w latach wcześniejszych.
ZADANIE: WPROWADZANIE ENERGII ODNAWIALNEJ NA TERENIE POWIATU (PROMOCJA KOLEKTORÓW SŁONECZNYCH, POMP CIEPŁA, GEOTERMII, BIOMASY, ELEKTROWNI WIATROWYCH, EKSPLOATACJA ELEKTROWNI WODNYCH). „NA POZIOMIE GMINY – ZAPISY W STUDIUM I MPZP”	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Budziszewice	Projekt „Odnawialne źródła energii w gminie Budziszewice” – w dniu 19 stycznia 2018 r. złożono wniosek o dofinansowanie projektu z EFRR w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, Oś IV, Działanie IV.1.2. Koszt zadania 961.511,61 zł, w tym koszty kwalifikowane 830.387,00 zł, niekwalifikowane 131.124,61 zł, dofinansowanie do kwalifikowanych 705.828,95 zł, wkład własny 255.682,66 zł. Projekt zakwalifikowany do dofinansowania, na liście rezerwowej (w roku 2020 została podpisana umowa o dofinansowanie w kwocie jak wyżej, projekt przewidziano do realizacji 2020 r.).

Gmina Czerniewice	Projekt pn. „Budowa odnawialnych źródeł energii w Gminie Czerniewice”. Zadanie realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, Działanie IV. 1 - Odnawialne źródła energii, Poddziałanie IV. 1.2 - Odnawialne źródła energii (okres realizacji zadania lata 2016 - 2020). Poniesione wydatki w latach 2016-2019 wynoszą 47 724,00 zł. Ustalony limit wydatków na rok 2020 wynosi 2.022.126,45 zł. Współfinansowanie ze środków budżetu UE, zgodnie z umową o dofinansowanie projektu wynosi do kwoty 1.347.175,52 zł. Zakończenie realizacji projektu, zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu: 31 grudnia 2020 roku. Przeprowadzenie procedury przetargowej oraz wyłonienie wykonawcy na wykonanie przedmiotowego projektu nastąpiło w 2020 roku.
Gmina Inowódz	Projekt pn. „Instalacje odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców Gminy Inowódz”. Zadanie dofinansowane z środków zewnętrznych. Podpisano umowę z Samorządem Województwa Łódzkiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na kwotę 723 054,96 zł. Łączne wydatki na zadania w 2019 r. wyniosły 837 540,41 zł. W ramach inwestycji zrealizowano zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Dostawa i montaż 31 kotłów na pellet. • Dostawa i montaż 18 mikroinstalacji fotowoltaicznych. • Dostawa i montaż 5 kolektorów słonecznych.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> • „Odnawialne źródła energii w Gminie Lubochnia, etap I” - zadanie zrealizowane w 2018 roku, wykonano 8 zestawów gruntowych pomp ciepła o mocy od 11 do 19 kW, oraz 46 instalacji fotowoltaicznych o mocy od 3,14 do 9,98 kW, instalacje na budynkach osób fizycznych. • „Odnawialne źródła energii w Gminie Lubochnia (etap II)” – zadanie realizowane w 2020 r. Zakres inwestycji: dostawa i montaż 3 zestawów gruntowych pomp ciepła o mocy od 11,2 do 14,5 kW oraz 37 zestawów instalacji fotowoltaicznych o mocy od 3,15 do 10,395 kW (10 zestawów na budynku mieszkalnym; 20 zestawów na budynku gospodarczym; 7 zestawów na gruncie). Całkowity koszt projektu: 1.077.716,54 zł.
Gmina Rzeczyca	W 2019 r. podpisano umowę na dofinansowanie zadania pn. „Odnawialne źródła energii w gminie Rzeczyca”. Wartość dofinansowania 1 130 800,47 zł, wartość ogółem 1 623 948, 59 zł. Zadanie planowane do realizacji w 2022 r.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Projekt pn. „Słoneczne dachy - zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację źródeł energii na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki” – W 2019 r. wykonano dokumentację techniczną na urządzenia fotowoltaiczne dla ZSP Smardzewice, hydroformni Smardzewice i oczyszczalni ścieków w Zawadzie. Dokumentacja stanowi załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie ze środków unijnych na urządzenia OZE. Złożono w 2018 r. wniosek o dofinansowanie projektu ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014/2020. Projekt nie uzyskał dofinansowania ze środków unijnych - realizacja chwilowo wstrzymana.
Gmina Ujazd	Projekt pn. „Odnawialne źródła energii w Gminie Ujazd” zrealizowany został w 2018 r. ze środków RPO WŁ na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IV. Gospodarka Niskoemisyjna, Działanie IV. 1 Odnawialne źródła energii. Dofinansowanie na poziomie 74 % kosztów kwalifikowanych. Wartość dofinansowania: 1 146 992,76 zł, środki własne: 552 121,63 zł. W ramach projektu zamontowano 122 instalacje, w tym 83 szt. instalacji solarnych, 24 szt. instalacji fotowoltaicznych oraz 15 szt. pieców na biomasę.
Gmina Żelechlinek	Projekt pn. „Budowa odnawialnych źródeł energii w Gminie Żelechlinek Etap II”. W lipcu 2019 roku podpisano umowę z Marszałkiem Województwa Łódzkiego na dofinansowanie zadania. Realizacja projektu w roku 2020.
NFOŚiGW w Warszawie	W 2019 r. (I nabór) w ramach Programu Priorytetowego „Mój Prąd” NFOŚiGW w Warszawie podpisał z beneficjentami (osobami fizycznymi) z obszaru powiatu tomaszowskiego 59 umów na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu budowy przydomowych mikroinstalacji fotowoltaicznych. Łączna kwota wsparcia (dotacji) objęta umowami wyniosła 286 758,00 zł, natomiast całkowite koszty montażu przydomowych instalacji fotowoltaicznych wyniosły 1 425 305,30 zł. Łączna moc instalacji fotowoltaicznych objętych wsparciem w ramach programu „Mój Prąd” (na podstawie umów podpisanych w 2019 r.) na terenie powiatu tomaszowskiego wynosi 324,81 kW.

Gminy	<p>W 2019 r. na terenie powiatu tomaszowskiego organy stanowiące poszczególnych gmin przyjęły 11 uchwał zmieniających lub ustanawiających nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Wykaz podjętych uchwał przedstawia się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none">• UCHWAŁA NR VII/48/19 RADY GMINY LUBOCHNIA z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla oznaczonego fragmentu terenu – obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Olszowiec Nowy, Emilianów i Jasień I, Gmina Lubochnia.• UCHWAŁA NR VII/47/19 RADY GMINY LUBOCHNIA z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w obrębie geodezyjnym Brenica w gminie Lubochnia.• UCHWAŁA NR VII/49/19 RADY GMINY LUBOCHNIA z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid.: 257 i 258/4 położonych w obrębie geodezyjnym Lubochnia, Gmina Lubochnia.• UCHWAŁA NR X/48/19 RADY GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Jadwigów w Gminie Tomaszów Mazowiecki.• UCHWAŁA NR IX/57/2019 RADY GMINY RZECZYCA z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ul. Parkowej w Rzeczycy.• UCHWAŁA NR XIV/106/2019 RADY MIEJSKIEJ TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Tomaszowie Mazowieckim w rejonie ulicy Ujezdzkiej, pomiędzy drogą krajową nr 8 a granicą miasta.• UCHWAŁA NR XIII/80/19 RADY GMINY CZERNIEWICE z dnia 26 września 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czerniewice.• UCHWAŁA NR XIV/101/19 RADY GMINY LUBOCHNIA z dnia 25 września 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla oznaczonego terenu – obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Tarnowska Wola, Gmina Lubochnia – Ogrody.• UCHWAŁA NR XVII/137/2019 RADY MIEJSKIEJ TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO z dnia 26 września 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Ujezdzkiej, Warszawskiej, Zawadzkiej i Milenijnej w Tomaszowie Maz.• UCHWAŁA NR XIV/84/19 RADY GMINY INOWŁÓDZ z dnia 26 września 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Podleśnej / ul. Władysława Komara / ul. Janusza Kusocińskiego w miejscowości Spała w gminie Inowłódz.• UCHWAŁA NR X/103/19 RADY GMINY ROKICINY z dnia 10 października 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miejscowości Stefanów w gminie Rokiciny. <p>W zakresie odnawialnych źródeł energii uchwalone w 2019 r. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalają m.in. (wybrane zapisy):</p> <ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się realizację innych niż elektrownie wiatrowe urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej – 100 kW;• dopuszcza się stosowanie nośników energii wytwarzanych przez odnawialne źródła energii do ogrzewania pomieszczeń oraz produkcji energii elektrycznej i ciepłej wody na potrzeby własne, ze źródeł o mocy nie przekraczającej 100 kW;• dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW;
-------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • zaopatrzenie w energię elektryczną – z indywidualnych źródeł działających w oparciu o odnawialne źródła energii: a) o mocy nie większej niż 100 kW; b) wykorzystujące energię wiatru o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji, o której mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii.
ZADANIE: REALIZACJA INWESTYCJI DROGOWYCH NA DROGACH GMINNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	<p>Łączne wydatki budżetowe gmin powiatu tomaszowskiego na drogi publiczne gminne w 2019 r. wyniosły 35 201 217,70 zł, w tym poszczególnych gmin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miasto Tomaszów Mazowiecki - 13 889 099,61 zł; • gmina Tomaszów Mazowiecki - 5 582 937,70 zł; • gmina Czerniewice - 3 732 401,40 zł; • gmina Żelechlinek - 3 299 609,54 zł; • gmina Lubochnia - 2 459 028,61 zł; • gmina Rzeczyca - 2 133 068,14 zł; • gmina Rokiciny - 1 677 287,17 zł; • gmina Budziszewice - 1 008 951,59 zł; • gmina Inowłódz - 865 275,72 zł; • gmina Ujazd - 437 164,84 zł; • gmina Będków - 116 393,38 zł. <p>W 2019 r. na terenie powiatu tomaszowskiego długość dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej zwiększyła się o 11,8 km (w stosunku do stanu na koniec 2018 r.).</p>
ZADANIE: ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 713 NA ODCINKU ANDRESPOL – UJAZD ORAZ TOMASZÓW MAZOWIECKI – JANUSZEWICE WRAZ Z PRZEJŚCIEM PRZEZ TOMASZÓW MAZOWIECKI	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach zadania w latach 2015-2017 zrealizowano inwestycję pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 713 na odcinku przejścia przez Tomaszów Mazowiecki – I Etap (kompleksowa rozbudowa drogi w km 46+654 - 49+922 z wyłączeniem 47+114 - 47+150, 48+180 - 48+397, 48+836 - 48+993) – poniesione koszty: 21 648 706,65 zł. • W trakcie realizacji pozostaje natomiast inwestycja pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 713 na odcinku Kurowice – Ujazd” (kompleksowa rozbudowa drogi w km 19+605 - 38+415 z wyłączeniem odcinka 28+172-28+462 (rondo w Rokicinach)). • Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 713 na odcinku Kurowice – Ujazd - lata realizacji 2017 – 2021 – szacunkowy całkowity koszt zadania 78 220 000 zł. • Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 713 na odcinku przejścia przez Tomaszów Mazowiecki – II Etap - lata realizacji 2020 – 2022 – planowany całkowity koszt zadania 31 150 000 zł.
ZADANIE: ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 716 KOLUSZKI – PIOTRKÓW TRYBUNALSKI NA ODCINKU KOLUSZKI - ROKICINY	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	<p>W ramach zadania na terenie powiatu zrealizowano inwestycję pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 716 na odcinku Stefanów – Rokiciny” (kompleksowa rozbudowa drogi w km 8+280 - 12+630). Lata realizacji: 2017-2019. Poniesione koszty: 19 767 202,45 zł.</p>
ZADANIE: ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 726 NA ODCINKU RAWA MAZOWIECKA – INOWŁÓDZ – BUKOWIEC OPOCZYŃSKI – OPOCZNO -ŻARÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach zadania na terenie powiatu zrealizowano inwestycję pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 726 na odcinku przejścia przez

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

	<p>Inowłódz” (kompleksowa rozbudowa drogi w km 28+377,68- 29+201,66). Lata realizacji: 2017-2018. Poniesione koszty: 9 692 635,91 zł.</p> <ul style="list-style-type: none"> W latach 2020-2021 na terenie powiatu realizowane jest zadanie pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 726 na odcinku pomiędzy skrzyżowaniami z drogami gminnymi Nr 116192E i Nr 116197E wraz z budową chodnika oraz zatok autobusowych w miejscowości Liciężna”. Planowany koszt: 9 200 000,00 zł.
ZADANIE: REMONT DROGI KRAJOWEJ NR 48 NA ODCINKU GLINNIK - SPAŁA O DŁUGOŚCI 3,09 KM	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
GDDKiA Oddział w Łodzi	W 2019 r. nie realizowano zadania.
ZADANIE: PRZEBUDOWA DROGI KRAJOWEJ NR 48 W MIEŚCIE TOMASZÓW MAZOWIECKI O DŁUGOŚCI 2,4 KM	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
GDDKiA Oddział w Łodzi	W 2019 r. nie realizowano zadania.
ZADANIE: PRZEBUDOWA OBIEKTU MOSTOWEGO NA RZECE CZARNA W CIĄGU UL. SPALSKIEJ W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM – DROGA POWIATOWA NR 4339E	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat (ZDP)	Zadanie realizowane w 2021 r.
ZADANIE: BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO PRZY DRODZE GMINNEJ Z RZECZYCY UL. ZACISZE – ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGŁYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	Zadanie w trakcie realizacji. W 2019 r. wykonano część ciągu pieszo-jezdnego Zacisze-Łąkowa. Wydatkowano 20 130,18 zł. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie do końca 2019 r. wynosiły 210 063,80 zł.
ZADANIE: BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO SKANSEN - ŁĄKI CIEBŁOWICKIE	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	W 2019 r. nie realizowano zadania. Zadanie nie jest również ujęte w aktualnych planach inwestycyjnych miasta.
ZADANIE: GAZYFIKACJA POWIATU	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	W 2019 roku długość rozbudowanej dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie powiatu przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. wyniosła 6,753 km. Liczba czynnych przyłączy gazowych na terenie powiatu zwiększyła się natomiast o 238 szt. (w tym do budynków mieszkalnych o 226 szt.).
ZADANIE: MODERNIZACJA ORAZ ROZBUDOWA SYSTEMU CIEPŁOWNICZEGO NA TERENIE POWIATU	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zakład Gospodarki Ciepłowniczej Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	<ul style="list-style-type: none"> Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Mościckiego 12 (moc 107 kW) - 31 240 zł. Budowa przyłącza do nieruchomości - bloku położonego przy ul. Wierzbowej 138 (moc 270 kW) - 59 780 zł.

	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Fabrycznej 28 (moc 15 kW) - 39 240 zł. • Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Sterlinga 10A (moc 15 kW) - 24 350 zł. • Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Warszawskiej 2/4 (moc 43 kW) - 107 870 zł.
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim	<p>W 2019 roku w Kotłowni Osiedlowej Zawadzka przy ulicy Zawadzkiej 58-70A w Tomaszowie Mazowieckim zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyłączono z eksploatacji dwa kotły ciepłownicze WR-5 nr 2 i 4 opalane miałem węgla kamiennego, pozostawiono w eksploatacji pozostałe dwa kotły ciepłownicze WR-5 nr 1 i 3 opalane miałem węgla kamiennego; • obniżono znamionową moc cieplną kotła ciepłowniczego WR-5 nr 3 opalanego miałem węgla kamiennego z 8,00 MW do 5,00 MW; • zainstalowano dwa nowe kotły gazowe THW-I 34/25 HTE produkcji Hoval o znamionowej mocy cieplnej 2,5 MW każdy, opalane gazem ziemnym LNG. Koszt tej inwestycji wyniósł 3 294 418,49 zł brutto. <p>W 2019 r. wykonano jedno przyłącze ciepłownicze z rur preizolowanych do pawilonu handlowego przy ul. Dzieci Polskich 26 w Tomaszowie Mazowieckim o długości 51,73 m, koszt inwestycji wyniósł 16 076,14 zł.</p>
ZADANIE: REALIZACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY ŁÓDZKIEJ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Wszystkie zadania opisane w niniejszej tabeli wpisują się w realizację założeń „Programu ochrony powietrza dla strefy łódzkiej”.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.6. Cel ekologiczny: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska

Tabela 6. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska

ZADANIE: MODERNIZACJA I BUDOWA DRÓG (BUDOWA OBWODNIC, OPTYMALIZACJA PRZEBIEGU TRAS KOMUNIKACYJNYCH ORAZ OPTYMALIZACJA PŁYNNOŚCI RUCHU, TWORZENIE ZABEZPIECZEŃ AKUSTYCZNYCH)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Opisano w tabeli numer 5 niniejszego raportu.	
ZADANIE: WPROWADZANIE ZAPISÓW DOTYCZĄCYCH STANDARDÓW AKUSTYCZNYCH W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Uchwalone w 2019 r. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego kwalifikują obszary objęte swoim zasięgiem do poszczególnych rodzajów terenów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112), dla których ustanowione są dopuszczalne poziomy hałasu (określono klasyfikacje ochrony akustycznej dla terenów przeznaczonych pod zabudowę).
ZADANIE: WYDAWANIE PROWADZĄCYM INSTALACJE DECYZJI USTALAJĄCYCH DOPUSZCZALNY POZIOM HAŁASU W ŚRODOWISKU	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat (Starosta)	W 2019 roku Starosta Tomaszowski nie wydawał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

ZADANIE: REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zrealizowano w ramach zadania „MODERNIZACJA I BUDOWA DRÓG”.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.7. Cel ekologiczny: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi

Tabela 7. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi

ZADANIE: WYDAWANIE POZWOLEŃ, PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ NA BUDOWĘ STACJI BAZOWYCH TELEFONII KOMÓRKOWEJ – KONTROLA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Starosta	Zgłoszenia nowych stacji telefonii komórkowej w 2019 roku: <ul style="list-style-type: none"> ZRO.6221.17.2019 z dn. 22.05.2019 r., stacja TOM4405_A, Nowy Glinnik, dz. nr 154/12 (P4 Sp. z o.o.); ZRO.6221.18.2019 z dn. 06.06.2019 r., stacja TOM4455_A, Będków, Remiszewice 44 (P4 Sp. z o.o.); ZRO.6221.53.2019 z dn. 02.12.2019 r., stacja BT35080 Budziszewice, dz. nr 535, 97-212 Budziszewice (Polkomtel Infrastruktura Sp. z o.o.). <p>Informacje o zmianie danych w zgłoszeniu stacji bazowej w 2019 r.: 30. Liczba stwierdzonych przekroczeń w 2019 r.: 0. Liczba złożonych sprawozdań z pomiarów PEM w 2019 r.: 27.</p>
ZADANIE: WPROWADZANIE ZAPISÓW DOTYCZĄCYCH STANDARDÓW EMISJI PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalają strefy techniczne dla napowietrznych linii elektroenergetycznych w obrębie których, ustala się m.in. zakaz sytuowania budynków mieszkalnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.8. Cel ekologiczny: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych

Tabela 8. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych

ZADANIE: ZMNIEJSZENIE STRAT ENERGII, ZWŁASZCZA CIEPLNEJ W SYSTEMACH PRZESYŁOWYCH, POPRAWY PARAMETRÓW ENERGETYCZNYCH BUDYNKÓW, PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI WYTWARZANIA ENERGII, ZMNIEJSZENIE STRAT WODY NA SIECIACH PRZESYŁOWYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim	<u>Modernizacje źródeł ciepła</u> W 2019 roku w Kotłowni Osiedlowej Zawadzka przy ulicy Zawadzkiej 58-70A w Tomaszowie Mazowieckim zrealizowano następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> wyłączono z eksploatacji dwa kotły ciepłownicze WR-5 nr 2 i 4 opalane miałem węgla kamiennego, pozostawiono w eksploatacji pozostałe dwa kotły ciepłownicze WR-5 nr 1 i 3 opalane miałem węgla kamiennego;

	<ul style="list-style-type: none"> • obniżono znamionową moc cieplną kotła ciepłowniczego WR-5 nr 3 opalanego miałem węgla kamiennego z 8,00 MW do 5,00 MW; • zainstalowano dwa nowe kotły gazowe THW-I 34/25 HTE produkcji Hoval o znamionowej mocy cieplnej 2,5 MW każdy, opalane gazem ziemnym LNG. Koszt tej inwestycji wyniósł 3 294 418,49 zł brutto. <p><u>Modernizacje instalacji centralnego ogrzewania</u></p> <p>W 2019 r. dokonano regulacji istniejących instalacji centralnego ogrzewania poprzez montaż grzejnikowych zaworów termostatycznych oraz zaworów powrotnych w łącznej ilości 2 053 szt. w 10 budynkach należących do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej „Przodownik” w następujących lokalizacjach w Osiedlu Obrońców Tomaszowa Mazowieckiego z 1939 roku w Tomaszowie Mazowieckim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • blok nr 10 przy ul. Dzieci Polskich 17, 233 szt., koszt inwestycji 52 574,40 zł; • blok nr 1A przy ul. Dzieci Polskich 9, 251 szt., koszt inwestycji 56 654,64 zł; • blok nr 6 przy ul. Kwiatowej 19, 169 szt., koszt inwestycji 38 058,12 zł; • blok nr 12 przy ul. Kombatantów 11/13, 122 szt., koszt 27 448,20 zł; • blok nr 15 przy ul. Skorupki 5/7, 178 szt., koszt inwestycji 40 271,04 zł; • blok nr 1 przy ul. Bohuszewiczówny 2, 236 szt., koszt inwestycji 53 425,44 zł; • blok nr 2 przy ul. Bohuszewiczówny 4, 209 szt., koszt inwestycji 47 265,12 zł; • blok nr 5 przy ul. Paszkowskiego 6, 217 szt., koszt inwestycji 48 263,04 zł; • blok nr 9 przy ul. Szarych Szeregów 9, 218 szt., koszt inwestycji 48 704,76 zł; • blok nr 2 przy ul. Dzieci Polskich 27, 220 szt., koszt inwestycji 49 771,80 zł. <p><u>Przeprowadzone prace termomodernizacyjne:</u></p> <p>W 2019 r. poddano termomodernizacji 16 budynków należących do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej „Przodownik” w następujących zakresach i lokalizacjach w Tomaszowie Mazowieckim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprzez docieplenie stropów piwnic w budynkach: <ul style="list-style-type: none"> • blok nr 8 przy ul. Sterlinga 3, koszt inwestycji 37 012,76 zł; • blok nr 7 przy ul. Sterlinga 5, koszt inwestycji 42 933,79 zł. • poprzez docieplenie fragmentów elewacji budynków: <ul style="list-style-type: none"> • blok nr 10 przy ul. Polnej 30, koszt inwestycji 38 852,40 zł; • blok nr 6 przy ul. Głowackiego 39/43, koszt inwestycji 140 659,45 zł; • blok nr 1 przy ul. Sikorskiego 4a, koszt inwestycji 34 819,03 zł; • blok nr 12 przy ul. Wandy Panfil 7, koszt inwestycji 38 348,51 zł; • blok nr 8 przy ul. Sikorskiego 8, koszt inwestycji 31 197,96 zł; • blok nr 9 przy ul. Sikorskiego 10, koszt inwestycji 36 364,68 zł; • blok nr 10 przy ul. Sikorskiego 12, koszt inwestycji 36 364,68 zł; • blok nr 6 przy ul. Sikorskiego 4, koszt inwestycji 36 364,68 zł; • blok nr 53 przy ul. Zamenhofska 3, koszt inwestycji 35 720,24 zł; • blok nr 57 przy ul. Wandy Panfil 32, koszt inwestycji 47 471,99 zł; • blok nr 58 przy ul. Wandy Panfil 32A, koszt inwestycji 35 720,24 zł; • blok nr 59 przy ul. Wandy Panfil 30, koszt inwestycji 87 393,82 zł; • blok nr 62 przy ul. Wandy Panfil 28A, koszt inwestycji 43 693,71 zł; • blok nr 65 przy ul. Wandy Panfil 22, koszt inwestycji 43 693,71 zł.
<p style="text-align: center;">WFOŚiGW w Łodzi</p>	<p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2019 r. podpisał z beneficjentami (osobami fizycznymi) z obszaru powiatu tomaszowskiego 148 umów w ramach programu „Czyste Powietrze” na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych na łączną kwotę 2 884 011,00 zł.</p>
<p>ZADANIE: BUDOWA SIECI CIEPLNEJ DO ULICY WARSZAWSKIEJ I GŁÓWNEJ</p>	
<p>Podmiot realizujący</p>	<p>Zakres realizacji zadania</p>
<p>Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim</p>	<p>W 2019 r. nie realizowano zadania.</p>

ZADANIE: BUDOWA PRZYŁĄCZY WYSOKICH PARAMETRÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim	W 2019 r. wykonano jedno przyłącze ciepłownicze z rur preizolowanych do pawilonu handlowego przy ul. Dzieci Polskich 26 w Tomaszowie Mazowieckim o długości 51,73 m, koszt inwestycji wyniósł 16 076,14 zł (innych zadań z zakresu budowy przyłączy ciepłowniczych w analizowanym roku nie realizowano).
ZADANIE: UNOWOCZEŚNIENIE ISTNIEJĄCYCH WĘZŁÓW CIEPLNYCH POPRZECZ ZASTOSOWANIE W NICH NOWOCZESNYCH UKŁADÓW AUTOMATYCZNEJ REGULACJI	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim	W 2019 r. nie realizowano zadania.
ZADANIE: PROWADZENIE DZIAŁAŃ ENERGOOSZCZĘDNYCH REALIZOWANYCH W BUDYNKACH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU TOMASZOWSKIEGO	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat	<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim - Opracowanie audytu energetycznego i dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla głównego budynku dydaktycznego A i budynku warsztatów szkolnych B; rozpoczęcie 14.06.2019 r. – zakończenie 31.10.2019 r.; wartość brutto 41 820,00 zł; Podpisanie umowy na roboty budowlane - 11.05.2021 r. • Modernizacja i adaptacja Centrum Kształcenia Praktycznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim - Realizacja w systemie zaprojektuj i wybuduj w latach 2018-2020. Podpisanie umowy z Wykonawcą w dn. 03.09.2018 r. na roboty budowlane. Zakres zadania zrealizowany w 2019 r.: wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową modernizacji i adaptacji Centrum Kształcenia Praktycznego; rozpoczęto przebudowę budynku E+F w zakresie robót rozbiórkowych, ziemnych, konstrukcji żelbetowych, posadzek. Robót przygotowawczych do: termomodernizacji ścian, obudowy dachu, wymiany świetlików, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji wentylacji, c.o., wod.-kan., elektrycznej. Realizowano przebudowę budynku H w zakresie termomodernizacji ścian zewnętrznych, obudowy dachu, wymiany ślusarki okiennej i drzwiowej. Realizowano roboty związane z zagospodarowaniem terenu w zakresie rozbiórek nawierzchni i przygotowawczych pod nowe nawierzchnie. W 2019 r. na zadanie wydatkowano 3 672 313,00 zł.
ZADANIE: DOPROWADZENIE CIEPŁA Z SIECI CIEPŁOWNICZEJ MIEJSKIEJ DO BUDYŃKÓW: ZSP NR 3 PRZY UL. LEGIONÓW. - DOM POMOCY SPOŁECZNEJ PRZY UL. FARBIARSKIEJ. - OBIEKTY PO BYŁYM ZESPOLE PONADGIMNAZJALNYM SZKÓŁ ZAWODOWYCH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH PRZY UL. FARBIARSKIEJ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat	<ul style="list-style-type: none"> • Przyłączenie obiektu na terenie ZSP Nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Legionów do miejskiej sieci ciepłowniczej - zadanie zrealizowano w 2019 r. Poniesiony koszt 43.000,00 zł. • Przyłączenie filii Domu Pomocy Społecznej przy ul. Farbiarskiej 27/29 w Tomaszowie Mazowieckim do miejskiej sieci ciepłowniczej - zadanie zrealizowano w 2018 roku. Poniesiony koszt 23.616,53 zł. • Przyłączenie obiektów po byłym Zespole Ponadgimnazjalnym Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących przy ul. Farbiarskiej do miejskiej sieci ciepłowniczej - zadanie zrealizowano w 2017 r. Poniesiony koszt 73.800,00 zł.

ZADANIE: WYMIANA OŚWIETLENIA NA ENERGOOSZCZĘDNE W BUDYNKACH I WZDŁUŻ CIĄGÓW KOMUNIKACYJNYCH ORAZ NA TERENACH JEDNOSTEK	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta na podstawie umowy z wykonawcą realizuje zadania w ramach konserwacji oraz obsługi sieci i urządzeń oświetlenia ulicznego na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego. W 2019 r. w ramach środków własnych oraz w porozumieniu i z dofinansowaniem SM „Przodownik” gmina w imieniu której działa Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta wymieniła na terenie miasta 126 szt. słupów będących w złym stanie technicznym. Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta w ramach środków własnych wymienił 49 szt. opraw oświetleniowych sodowych, 337 m odcinków sieci kablowej, pomalował 10 szt. słupów oraz wyniesiono układ pomiarowy oświetlenia ulicznego ze stacji trafo należącej do PGE Dystrybucja S.A.
Gmina Będków	W 2019 r. zakupiony został materiał na wykonanie inwestycji z zakresu modernizacji i rozbudowy systemu oświetlenia ulicznego na terenie gminy. Natomiast w roku 2020 inwestycja została zrealizowana. W ramach tej inwestycji dokonano zakupu takich materiałów jak: <ul style="list-style-type: none"> • przewód YDY 2x1,5mm² 450/750V; • wkładka top 6A 500V BIWTS; • zacisk prądowy Al. 6-35; • wysięgnik fi 50 wym. 50x50; • śruba hakowa wysięgnika-laska 200 na ŻN; • oprawa uliczna V-TAC LED 50W SAMSUNG PRO 6000lm 4000K; • łącze BZO-03 E27 izolowane BN01.
Gmina Budziszewice	<ul style="list-style-type: none"> • Zakup materiałów i wyposażenia do konserwacji oświetlenia 11 947,91 zł. • Zakup usług remontowych 13 200,00 zł.
Gmina Czerniewice	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowościach Paulinów i Stanisławów Lipski – 35 000,00 zł. • Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Chociw – 21 000,00 zł. • Wykonanie układu sterowniczego oświetlenia ulicznego w miejscowości Wale – 3 800,00zł
Gmina Inowłódz	<ul style="list-style-type: none"> • W dniu 05.08.2019 r. Gmina Inowłódz podpisała umowę na realizację inwestycji pn. „Kompleksowa modernizacja i budowa komunalnego oświetlenia ulicznego w Gminie Inowłódz”. Wartość umowy 3 660 125,08 zł.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa oświetlenia ulicznego w m. Małecz gmina Lubochnia - 23.763,60 zł. • Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej w m. Glinnik - 26.151,65 zł. • Rozbudowa oświetlenia wzdłuż dojścia do kompleksu rekreacyjnego w m. Nowy Glinnik - Osiedle” – 5.535,00 zł. • Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej Luboszewy – Nowy Glinnik – Osiedle - 11.685,00 zł. <p><i>(podano koszty poniesione na ww. zadania w 2019 r.)</i></p>
Gmina Rokiciny	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. na oświetlenie uliczne wydatkowano 262 014,77 zł z przeznaczeniem na: materiały do montażu lamp oświetleniowych, zakup energii, konserwację oświetlenia ulicznego, zakup lamp solarnych, audyt energetyczny.
Gmina Rzeczyca	<ul style="list-style-type: none"> • W 2019 r. na oświetlenie uliczne wydatkowano 71 745,92 zł (zakup energii elektrycznej oraz usługi remontowe).
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<ul style="list-style-type: none"> • Na bieżące utrzymanie oświetlenia ulicznego (remonty i konserwacje oraz zakup energii) wydatkowano 363 963,88 zł. • W 2019 r. była kontynuowana budowa oświetlenia w Smardzewicach na osiedlu przy ul. Wschodniej o dł. 0,53 km, zamontowano 12 szt. opraw oświetleniowych, wartość 64.000,00 zł.
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> • Na konserwację systemu oświetlenia ulicznego wydatkowano 68 929,20 zł, natomiast na montaż lamp i wymianę zegarów – 15 461,10 zł.
Gmina Żelechlinek	<ul style="list-style-type: none"> • Na konserwację systemu oświetlenia ulicznego wydatkowano 28.594,94 zł.

ZADANIE: WYMIANA LUB MODERNIZACJA SYSTEMÓW CENTRALNEGO OGRZEWANIA W RAMACH BIEŻĄCYCH POTRZEB WRAZ Z TERMOMODERNIZACJĄ OBIEKTÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Opisano m.in. w ramach zadań „Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza cieplnej w systemach przesyłowych, poprawy parametrów energetycznych budynków, podnoszenie sprawności wytwarzania energii, zmniejszenie strat wody na sieciach przesyłowych” oraz „Modernizacja budynków będących w zarządzie powiatu oraz budynków komunalnych poszczególnych gmin”.	
ZADANIE: MONITOROWANIE ZAPISÓW I REALIZACJI WYDAWANYCH KONCESJI NA POSZUKIWANIE I EKSPLOATACJĘ KOPALIN	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Starosta	W 2019 r. przeprowadzono 2 kontrole zakładów górniczych na terenie powiatu. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.
ZADANIE: MONITOROWANIE ZAPISÓW WYDAWANYCH POZWOLEŃ WODNOPRAWNYCH NA POBÓR WÓD ORAZ ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim	W 2019 r. Dyrektor Zarządu Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim wydał 81 pozwoleń wodnoprawnych dla podmiotów z obszaru powiatu tomaszowskiego. W rozpatrywanym roku nie przeprowadzono kontroli z zakresu przestrzegania wydanych pozwoleń.
PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Łowiczu	W 2019 r. Dyrektor Zarządu Zlewni w Łowiczu wydał 9 pozwoleń wodnoprawnych dla podmiotów z obszaru powiatu tomaszowskiego. W rozpatrywanym roku nie przeprowadzono kontroli z zakresu przestrzegania wydanych pozwoleń.
ZADANIE: MONITOROWANIE ZAPISÓW WYDAWANYCH POZWOLEŃ NA EMISJĘ GAZÓW I PYŁÓW DO POWIETRZA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Starosta	Kontrole prowadzone są na bieżąco na podstawie przekazywanych wyników pomiarów. W 2019 r. zobowiązane podmioty przekazały 29 wyników okresowych pomiarów wielkości emisji. Wyniki: nie stwierdzono nieprawidłowości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.9. Cel ekologiczny: Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej

Tabela 9. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej

ZADANIE: REALIZACJA SZKOLEŃ OBEJMUJĄCYCH ZAGADNIENIA ŚRODOWISKOWE DLA PRACOWNIKÓW STAROSTWA POWIATOWEGO, MIESZKAŃCÓW (W ZAKRESIE: ODNAWIALNEJ ENERGII, PIELĘGNACJI LASÓW, ITP.)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	Tematyka szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe, w których uczestniczyli pracownicy Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Mazowieckim w 2019 r. przedstawia się następująco: <ul style="list-style-type: none"> • Obliczenia rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu – sprawdzanie dokumentacji.

	<ul style="list-style-type: none"> • Usuwanie drzew i krzewów oraz naliczanie administracyjnych kar pieniężnych na podstawie aktualnych przepisów oraz w oparciu o wiedzę praktyczną. • Nowe zasady gospodarowania odpadami. • Ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. • Zadania administracji samorządowej i rządowej w zakresie nielegalnego gospodarowania odpadami. • Gospodarka odpadami – najnowsze zmiany i praktyka. Obowiązki podmiotów gospodarujących odpadami z uwzględnieniem najnowszych zmian przepisów. • Lasy prywatne – szanse, problemy, rozwiązania. • System wspomagający lokalną administrację w zarządzaniu lasami niepaństwowymi. • Zwalczanie ASF i rozwiązywanie problemów związanych z migracją dzikich zwierząt na tereny zamieszkałe przez ludzi.
ZADANIE: PROWADZENIE EDUKACJI EKOLOGICZNEJ POPRZEZ KONKURSY, FESTYNY, PIKNIKI O TEMATYCE EKOLOGICZNEJ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Opisano w niniejszej tabeli przy zadaniu „Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie: - problematyki spalania odpadów komunalnych w gospodarstwach domowych, - problematyki segregowania odpadów komunalnych, - problematyki usuwania azbestu, - problematyki oszczędności wody i energii, - problematyki ograniczania emisji zanieczyszczeń w codziennym życiu, w tym, w szczególności niskiej emisji”.	
ZADANIE: INFORMOWANIE MIESZKAŃCÓW O PROWADZONYCH POSTĘPOWANIACH, WYDAWANYCH DECYZJACH, PROWADZONYCH INWESTYCJACH, OPRACOWYWANYCH PLANACH I PROGRAMACH ORAZ JAKOŚCI ŚRODOWISKA NA TERENIE POWIATU (BIP, TABLICA OGŁOSZEŃ, LOKALNA PRASA, REJESTR INFORMACJI O ŚRODOWISKU, ITD.)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	Zadanie realizowane głównie poprzez zamieszczanie obwieszczeń i informacji na tablicach ogłoszeń oraz na biuletynie informacji publicznej (BIP).
ZADANIE: OPRACOWYWANIE RAPORTÓW Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I STRATEGII ROZWOJU NA KOLEJNY OKRES PROGRAMOWANIA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska z wykonania Programów Ochrony Środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty. Po przedstawieniu raportów radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu. W 2019 r. do Zarządu Powiatu Tomaszowskiego nie wpłynęły żadne raporty z wykonania gminnych programów ochrony środowiska.
ZADANIE: EDUKACJA EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE: - PROBLEMATYKI SPALANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH, - PROBLEMATYKI SEGREGOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, - PROBLEMATYKI USUWANIA AZBESTU, - PROBLEMATYKI OSZCZĘDNOŚCI WODY I ENERGII, - PROBLEMATYKI OGRANICZANIA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ W CODZIENNYM ŻYCIU, W TYM, W SZCZEGÓLNOŚCI NISKIEJ EMISJI	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	W 2019 r. we współpracy z organizacją pozarządową została przeprowadzona edukacja ekologiczna pn. „Ślad Węglowy”, którą zostały objęte 154 osoby. W ramach zadania przeprowadzono 3 warsztaty na temat śladu węglowego (zagrożenia związane z zanieczyszczeniem środowiska oraz nieekologicznym stylem życia), konkurs wiedzy o ochronie powietrza, zorganizowano happening

	(pokazy animatorów, rozdawanie ulotek, pokaz palenia w piecu, dyskusja z pracownikami Straży Miejskiej, prezentacja rękodzieła wykonanego z materiałów z odzysku).
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	<p>W jednostkach oświatowych podległych Prezydentowi Miasta realizowane są zadania z zakresu edukacji ekologicznej skierowane do przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych. Poniżej przedstawione zostały wybrane działania z zakresu edukacji ekologicznej, które zostały zrealizowane przez jednostki oświatowe w 2019 roku.</p> <p><u>Zespół Przedszkolny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • program „Kubusiowy Przyjaciel Natury, • program „Mamo, tato, wolę wodę”, • udział w akcji „Sprzątanie Świata”, • program Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej „Czyste powietrze wokół nas” – spotkanie z kominiarzem, • selektywna zbiórka surowców wtórnych oraz odpadów (nakrętki, baterie, makulatura), • wycieczka do Nadleśnictwa Smardzewice, • wycieczka do Leśnej Osady Edukacyjnej w Kole, • spotkania z przedstawicielami schroniska dla zwierząt – zbiórka darów dla schroniska, • spotkanie z leśniczym – „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę”, • udział w konkursach „Konkurs Piosenki Ekologicznej”, • impreza przedszkolna pod hasłem „Ziemia – planeta życia”, • wycieczka do ZOO w Borysewie, • obchody Dnia Ziemi – tworzenie prac plastycznych przedstawiających różne formy dbania o naszą planetę, wzbogacanie i aktualizacja kącików przyrody, gromadzenie zdjęć, albumów o zwierzętach i roślinach, • „Święto drzewa” – spotkanie z leśnikiem”, • powitanie wiosny – spalenie ekologicznej Marzanny, • „Dzień Nauki o Krajobrazie” – uroczystość przedszkolna, • „Dzień Jeż” – impreza ogólnopreedszkolna, konkursy i zabawy, • „Pomagamy ptakom przetrwać zimę – pogadanka z dziećmi nt. opieki nad ptakami w okresie zimy, • realizacja programu koła ekologicznego. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Akcja szkolna „Segreguj z klasą”, • Program Edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”, • akcja miejska „Nie chcemy smogu w Tomaszowie”, • projekt szkolny dla uczniów klas 1 -3 - „Las wokół nas” – spotkania z leśniczym, lekcje, • Ogólnopolski Program Edukacyjny „Moje Miasto Bez Elektrośmieci” - zbiórka elektrośmieci, • Ogólnopolski Polski Edukacyjny „Edukujemy - pomagamy” - działania edukacyjne na temat systemu zbiórki i odzysku baterii oraz akumulatorów małogabarytowych oraz zbieranie baterii akumulatorów małogabarytowych na terenie szkoły, • akcja „Tomaszów Mazowiecki bez plastiku”, • udział w I Wojewódzkim Konkursie Ekologicznym „Dbamy o środowisko”, • „Zwierzęta i rośliny zagrożone wyginięciem” - prezentacja prac uczniów w ramach obchodów Światowego Dnia Ziemi, • udział w VII Forum Ekologicznym organizowanym przez ZSP nr 8. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zbiórka makulatury, • zbiórka plastikowych nakrętek, • zbiórka elektroodpadów w ramach programu „Moje miasto bez elektrośmieci”, • obserwacje przyrodnicze, doświadczenia, eksperymenty i orientacja w terenie, praca z mapą, z kompasem podczas lekcji terenowych z przyrody

	<p>i geografii: badania stanu czystości wody i gleby z użyciem dostępnego sprzętu i odczynników, ćwiczenia orientacji w terenie na podstawie mapy, wyznaczanie tras krótkich wycieczek terenowych w okolicy szkoły z użyciem kompasów, lornetek, GPS-ów, zajęcia zapoznawcze dla uczniów z budową i obsługą mikroskopu, samodzielnym przygotowaniem preparatów i prowadzeniem obserwacji, zgłębianie wiedzy o środowisku i zasadach jego funkcjonowania, zgłębianie wiedzy o środowisku przyrodniczym własnego regionu poprzez organizację wyjazdów na zajęcia terenowe, określanie zasad zrównoważonego rozwoju i ustalenie wpływu wywieranego na środowisko każdego dnia, analiza problemów zdrowotnych i ekologicznych związanych z produkcją, użytkowaniem i recyklingiem wyrobów plastikowych oraz elektrycznych, segregacja odpadów, oszczędzanie wody, energii, rezygnacja z zakupu elektrogadżetów,</p> <ul style="list-style-type: none">• zbiórka elektrośmieci,• zbiórka żołądździ i nasion na dokarmianie zwierząt zimą,• pogadanka nt. prozdrowotnych zachowań i form aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu oraz znaczenia kontaktu z przyrodą w życiu każdego człowieka,• udział w akcji „Tomaszów Mazowiecki bez plastiku”,• warsztaty i zajęcia terenowe „Pożegnanie lata”, „Powitanie jesieni”, „Zimowe strategie zwierząt”, „Topienie marzanny”,• wycieczki krajoznawczo-turystyczne dla uczniów klas 0-VIII,• Szkolny Konkurs Turystyczno-Krajoznawczy dla uczniów klas IV-VII „Cudze chwalicie, swego nie znacie”,• ekologiczno-przyrodnicze lekcje otwarte dla uczniów klas III,• zapoznanie uczniów w działalnością organizacji WWF Polska, Greenpeace Polska,• akcja dla uczniów klas IV-VIII „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimą” – dokarmianie zwierząt zimą, wyprawa z leśnikiem do pańnika w lesie, złożenie pokarmów, rozpoznawanie tropów zwierząt, wykonywanie karmników i budek lęgowych dla ptaków, dokarmianie ptactwa wodnego w rezerwacie „Niebieskie Źródła” i nad Wolbórką, spotkanie z leśnikiem nt. „Dlaczego, gdzie i czym należy dokarmiać zwierzęta?”,• lekcje muzealne,• współpraca z organizacjami i instytucjami, wspierającymi (Polskie towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – oddział w Piotrkowie Tryb. – organizator rajdów pieszych, zlotów, marszy na orientację, Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych – organizator imprez turystycznych, konkursów ekologicznych, Nadleśnictwo w Smardzewicach – pomoc przy założeniu remizy śródpolnej, spotkania w szkole, wyprawy do lasu i szkółki leśnej, Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim – zaproszenia na wernisaże, lekcje muzealne. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• udział w akcji „Sprzątanie Świata”,• udział w akcji sprzątania brzegów rzeki Pilicy,• utworzenie przyszkolnego ogródka – Ekologiczna uprawa warzyw,• szkolne obchody Dnia Ziemi,• udział w konkursie „W moim środowisku”,• udział w konkursie „Rejs na czystą wyspę”,• szkolny konkurs ekologiczny „Z ekologią na Ty”,• udział w Programie edukacyjno-ekologicznym „Działaj z impetem”,• zbiórka nakrętek plastikowych,• zbiórka makulatury. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• udział w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie Świata”,• utworzenie punktu dydaktycznego pn. „Spotkania z naturą”,• udział w wydarzeniu „Nie chcemy smogu w Tomaszowie”,• realizacja programu autorskiego „Mali Przyjaciele Ziemi”,
--	---

	<ul style="list-style-type: none">• obchody Święta Drzewa• obchody Dnia Ziemi,• korzystanie z kubeczków plastikowych wielokrotnego użytku,• ograniczanie zużycia folii,• zbiórka nakrętek plastikowych,• wywóz złomu (zużyty sprzęt metalowy),• systematyczna wymiana świetlówek na świetłówki LEDowe. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• akcja „Sprzątanie Świata”,• „Święto Drzewa” - rola drzew w przyrodzie i konsekwencje ich niszczenia, spotkanie z leśnikiem i wspólne sadzenie drzew, stworzenie ulotki - „Co daje nam las?”,• dobre rady na elektroodpady - prezentacja multimedialna pod nazwą „Elektroodpady - co to takiego?”,• zbiórka surowców wtórnych: zakrętki, makulatura, płyty CD,• obchody Światowego Dnia Wody pod hasłem: „Znaczenie wody w przyrodzie” - pogadanka, obserwacja, wykonywanie prostych doświadczeń, wykonywanie plakatów ze starych gazet,• happening ekologiczny ulicami Tomaszowa Mazowieckiego - uczniowie klas I-III uczestniczyli w happeningu, który zwracał uwagę na problem zanieczyszczenia powietrza w mieście,• realizacja projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”,• wycieczki dla klas IV-VIII do arboretum w Rogowie - warsztaty pt. „Niska emisja - co to takiego? w Centrum Edukacji - zapoznanie się z zagrożeniami związanymi z powstawaniem smogu oraz metodami walki z nim,• organizacja rodzinnej wycieczki rowerowej „Dolina Pilicy zielonymi płucami dla Tomaszowa Mazowieckiego” - poznanie walorów przyrodniczych Sulejowskiego oraz Spalskiego Parku Krajobrazowego, prelekcja nt. wpływu tych terenów na ochronę czystości powietrza,• warsztaty „Uwaga! Alarm antysmogowy”,• konkurs na kolaż „Drzewa płucami naszego miasta” dla klas IV-VII szkół podstawowych z terenu miasta; celem konkursu było ukazanie znaczenia drzew jako elementu ekosystemu mającego wpływ na jakość powietrza, prezentacja różnorodności biologicznej powiatu tomaszowskiego, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań przyrodniczych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej,• zajęcia otwarte dla rodziców pod hasłem „I ty potrafisz zadbać o czystość swojej miejscowości”,• zajęcia otwarte dla rodziców nt. „Odnawialne i nieodnawialne źródła energii”,• spotkanie z lekarzem oraz przedstawicielem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej - wykład mający na celu zapoznanie się z wpływem zanieczyszczonego powietrza na zdrowie dzieci i osób starszych, poznanie sposobów ochrony przed szkodliwymi pyłami, <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• zbiórka plastikowych nakrętek,• akcja „Sprzątanie Świata”,• akcja „Sprzątanie z leśnikiem”,• pogadanki w klasach „Dlaczego należy segregować śmieci?”,• realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”,• realizacja XII edycji ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Kubusiowi Przyjaciele Natury”. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• realizacja programów edukacyjnych „Ekopozytywni”, „Miejsca dalekie i bliskie”, „Być jak Ignacy”,• realizacja programu innowacyjnego „Kreatywni z natury”,• udział w edukacji globalnej CEO - realizacja programu „klimat to temat”,• organizacja Tygodnia Edukacji Globalnej,• organizacja seminarium „Młodzież dla klimatu”,
--	--

	<ul style="list-style-type: none">• udział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci”,• udział w konkursie „Działaj z impetem”,• spotkania z ciekawymi osobami, podróżnikami,• realizacja akcji „Noc biologów” - debaty ekologiczne”,• konkursy ekologiczne,• zbiórka elektrośmieci, nakrętek, baterii, makulatury,• organizacja Międzynarodowego Dnia Krajobrazu oraz Światowego Dnia Turystyki,• zajęcia dodatkowe - prowadzenie koła biologiczno-edukacyjnego, badania czystości powietrza. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• zbiórka plastikowych nakrętek - zebrano ok. 35 kg nakrętek,• zbiórka makulatury - wszyscy uczniowie; zebrano ok. 80 kg makulatury,• zbiórka elektrośmieci - wszyscy uczniowie; zebrano ok. 110 kg elektrośmieci,• „Sprzątanie Świata 2019” - „Nie śmieciemy-sprzątamy-zmieniamy” - wszyscy uczniowie i przedszkolaki - 420 osób - sprzątanie wyznaczonego terenu (teren szkoły, teren przedszkola, las, teren OSP Białobrzegi),• działania w ramach projektu BOŚ „Zdrowo jem, więcej wiem” - zajęcia na temat ochrony środowiska, segregacji śmieci, smogu, „Dzień zdrowego śniadania”. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• udział w akcji „Sprzątanie Świata”,• współpraca z Nadleśnictwem Smardzewice -wycieczka do szkółki leśnej w Iłkach; wycieczka miała na celu zapoznanie dzieci ze zmianami zachodzącymi w świecie roślin i zwierząt jesienią, poszanowaniem różnych gatunków drzew oraz rozwijaniem potrzeby przebywania w środowisku leśnym będącym miejscem doznań estetycznych i odpoczynku; zapoznanie uczniów z warstwową budową lasu,• spotkanie ze Strażą Miejską - pogadanka nt. smogu,• zajęcia edukacyjne z zakresu edukacji przyrodniczej, które zostały zrealizowane to m.in. „Lasy liściaste, iglaste i mieszane. Drzewa, liście i owoce. Grzyby jadalne i trujące” - wykonanie doświadczeń sprawdzających rozpuszczalność różnych produktów w wodzie,• „Jak powstaje śnieg?”,• „Segregacja śmieci”,• „Zwierzęta i rośliny mieszkające na łące” - poznanie różnych gatunków motyli i cykl rozwojowy motyla na podstawie prezentacji multimedialnej,• rozróżnianie zachowań proekologicznych od szkodliwych dla przyrody,• określenie cech charakterystycznych i zjawisk przyrodniczych zachodzących w danej porze roku,• udział w akcji i warsztatach „Moje miasto bez elektrośmieci”,• udział w powiatowym konkursie plastycznym „Eko-pocztówka”,• spotkanie autorskie ze Sławomirem Pejasem - „Bajki na leśnych ścieżkach”,• udział w akcji „Tomaszów bez plastiku”. <p><u>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• udział w akcji „Sprzątanie Świata”,• udział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci”,• udział w programie ekologicznym „Zbieraj baterie”,• wdrożenie i realizacja autorskiego programu „Chcę żyć zdrowo i bezpiecznie” w klasach pierwszych,• udział w Wojewódzkim Konkursie Ekologicznym „Dbam o środowisko” organizowanym przez Urząd Marszałkowski pt. „Walczymy ze smogiem”,• udział w XXIII Interdyscyplinarnym Konkursie Ekologiczno-Regionalnym,• realizacja autorskiego programu „Hydrobadacze z Trójki” i „Być jak Ignacy”; w klasach VII i VIII,• udział uczniów i nauczyciela w Forum Jakości Środowiska nt. zanieczyszczeń powietrza wewnątrz pomieszczeń i ich skutków zdrowotnych - organizator - Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> działania promujące zdrowy styl życia i odżywiania: „Dzień Orzecha”, „Dzień Jabłka”, „Dzień Gruszki”, „Dzień Owsianki” w ramach akcji „Trzymaj formę”, wycieczki ekologiczne - Grudzeń-Las, Góry Świętokrzyskie. <p><u>Szkoła Podstawowa nr 10:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> otwarcie ekopracowni pod chmurką, zbiórka elektrośmieci, segregacja odpadów, tematyczne konkursy plastyczne, np. „Ekologiczny środek transportu - pojazd przyszłości”, akcja „Nie chcemy smogu w Tomaszowie”.
Gmina Czerniewice	<ul style="list-style-type: none"> organizowany „Dzień Ziemi”; akcja „Sprzątanie Świata”.
Gmina Lubochnia	<ul style="list-style-type: none"> udział w programie z zakresu ochrony środowiska „Zielono mi”.
Gmina Rokiciny	<ul style="list-style-type: none"> Ekologiczny rajd rowerowy „O czym szumią wierzby?”. Pogadanka edukacyjna przeprowadzona w Szkołach Podstawowych przez pracowników firmy świadczącej usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie gminy Rokiciny. Konkurs z nagrodami dla mieszkańców gminy Rokiciny przeprowadzony w ramach zadania pn. „Na ochronie środowiska każdy mieszkaniec gminy Rokiciny skorzysta”.
Gmina Rzeczyca	<ul style="list-style-type: none"> Akcja sprzątania świata pod hasłem „Nie śmieciemy – sprzątamy – zmieniamy”. VIII Dzień Ziemi pod hasłem – „ochrona zagrożonych gatunków”. Konkurs ekologiczny z elementami profilaktyki antyalkoholowej
Gmina Ujazd	<ul style="list-style-type: none"> Projekt w Szkole Podstawowej w Osiedlu Niewiadów – Wiedza jest niedaleko – 64 161,60 zł. Projekty w przedszkolach samorządowych – Nasze rady na odpady, Nasze przygody z kroplą wody – 24 792,69 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.10. Cel ekologiczny: Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego

Tabela 10. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego

ZADANIE: MONITORING SKŁADOWISKA ODPADÓW W GMINIE LUBOCHNIA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
SUEZ Polska Sp. z o.o.	<p><u>Wyniki badań automonitoringowych składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Lubochnia Górki za rok 2019</u></p> <p>Zarządzający składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanego w miejscowości Lubochnia Górki - SUEZ Polska Sp. z o.o. ul. Zawodzie 5, 02-981 Warszawa przekazał do delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi wyniki badań automonitoringowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> poziom wód podziemnych, skład wód podziemnych, skład wód odciekowych, skład i emisja gazu składowiskowego,

	<ul style="list-style-type: none"> • skład i struktura odpadów na składowisku, • osiadanie powierzchni składowiska, ocena stateczności zboczy oraz objętość zajmowanych odpadów, • dobowe sumy opadów atmosferycznych. <p>Zakres i częstotliwość wykonywanych badań były zgodne z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523).</p> <p>Wyniki badań przesłane zostały terminowo, zgodnie z przepisami zawartymi w art. 124 ust. 5 ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.).</p> <p><u>Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdzono:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza wód podziemnych wykazała słaby stan chemiczny dla wód pobranych z piezometrów P1a i Pz3. Parametry determinujące to: ogólny węgiel organiczny (OWO). Pozostałe parametry były charakterystyczne dla dobrego stanu chemicznego wód podziemnych. Wody podziemne monitorowane za pomocą piezometrów Pz1a, Pz2, Pz4, Pz5 i P2 charakteryzowały się dobrym stanem chemicznym w całym okresie objętym obserwacją. • W odniesieniu do Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 14.07.2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1757), stwierdzono podwyższoną zawartość azotu amonowego w IV serii pomiarowej. Pozostałe wartości nie przekraczały wartości dopuszczalnych. • Skład gazu składowiskowego w studzienkach S01, S02, S03 i S2 charakteryzuje się przeważającą zawartością metanu i odpowiednio mniejszym stężeniem dwutlenku węgla oraz tlenu. Jedynie w studziencie S1 sytuacja kształtuje się odwrotnie - stwierdzono największy udział procentowy tlenu i mniejsze ilości dwutlenku węgla oraz metanu. • Analiza próbki odpadów zdeponowanych na składowisku wykazała największy udział wagowy odpadów mineralnych pozostałych (46,4%), a następnie frakcji <10mm (39,1%). • Zmiany rzędnych wysokościowych związanych z osiadaniem składowiska, obejmują zakres od -0,10 m do -0,19 m. Zaobserwowane zmiany świadczą o tym, że proces osiadania ma charakter prawidłowy. W przypadku badania stateczności zboczy, wykonane pomiary i obliczenia dla analizowanego profilu wskazują na stabilność skarpy.
ZADANIE: MONITOROWANIE JAKOŚCI WÓD POBIERANYCH NA CELE KOMUNALNE ORAZ W SIECI WODOCIĄGOWEJ	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
PSSE w Tomaszowie Mazowieckim	<p><u>Jakość wody do spożycia na terenie powiatu tomaszowskiego w 2019 r.</u></p> <p>Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim nadzoruje 38 wodociągów: 9 z nich o produkcji poniżej 100 m³/dobę, 27 produkujących wodę w zakresie od 101 do 1 000 m³/dobę oraz 2 wodociągi o produkcji od 1 001 do 10 000 m³/dobę. Należy nadmienić, że 3 wodociągi lokalne w Tomaszowie Mazowieckim o produkcji ≤100 m³/d, których organem założycielskim jest Starosta Tomaszowski, są pod nadzorem Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W 2019 r. Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska - Higiena Komunalna, tylko pobierała do badania próbki wody w tych wodociągach. W powiecie tomaszowskim, woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności, pochodzi z ujęć podziemnych (36 wodociągów), z ujęcia powierzchniowego, z którego zaopatrywany jest wodociąg sieciowy w Tomaszowie Mazowieckim oraz z wody mieszanej (głębiny i powierzchniowej) w miejscowości Rokiciny Kolonia. W 2019 r., Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim, skontrolowała wszystkie, będące pod nadzorem, 38 wodociągi sieciowe, w tym 6 w mieście i 32 na wsi. Na koniec roku sprawozdawczego, woda we wszystkich wodociągach na terenie miasta i powiatu, spełniała wymagania sanitarne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości</p>

	wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). W 2019 r. wydano 3 decyzje na poprawę składu jakości wody. W wodociągu sieciowym (na ujęciu wody) w Stanisławowie Studzińskim gm. Czerniewice stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne (bakterie gr. coli, Escherichia coli). Wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia. Gmina Czerniewice zapewniła zastępcze źródło wody. Decyzja została wykonana. Również w trakcie 2019 r. do wodociągu sieciowego w Żelechlinku wydano decyzję na warunkowe dopuszczenie wody do spożycia z uwagi na zwiększoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C po 72h. Decyzja po przedłużeniu została wykonana. Na terenie Tomaszowa Mazowieckiego, przy ul. Chemików, czynna jest 1 studnia publiczna (awaryjna), w dobrym stanie sanitarnym i technicznym, z dobrą oceną sanitarną wody.
ZADANIE: DOFINANSOWANIE PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ I OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Zadanie realizowane corocznie przez poszczególne gminy powiatu zgodnie z ustawowym obowiązkiem wynikającym z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej ponosi gmina). Wydatki poszczególnych gmin na ochotnicze straże pożarne w 2019 r. przedstawiają się następująco: <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Będków – 106 266,62 zł, • Gmina Budziszewice – 42 473,52 zł, • Gmina Czerniewice – 150 163,76 zł, • Gmina Inowłódz – 192 009,42 zł, • Gmina Lubochnia – 209 314,06 zł, • Gminy Rokiciny - 644 374,00 zł, • Gmina Rzeczyca - 205 149,85 zł, • Gmina Tomaszów Mazowiecki - 743 447,05 zł, • Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki - 385 321,48 zł, • Gmina Ujazd – 195 135,13 zł, • Gmina Żelechlinek - 93 797,08 zł.
ZADANIE: PRZYGOTOWANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH W GMINIE RZECZYCA DOSTOSOWANYCH DO POTRZEB POTENCJALNYCH INWESTORÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	„Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Gminie Rzeczyca, dostosowanych do potrzeb potencjalnych inwestorów” – inwestycja zakończona; realizowana w latach 2015-2018; łączny koszt zadania wyniósł 229 366,12 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

2.11. Cel ekologiczny: Racjonalny i systemowy rozwój gospodarki odpadami

Tabela 11. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Racjonalny i systemowy rozwój gospodarki odpadami

ZADANIE: MONITORING SKŁADOWISKA ODPADÓW W GMINIE LUBOCHNIA	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
SUEZ Polska Sp. z o.o.	Opisano w tabeli nr 10 niniejszego raportu.

ZADANIE: ROZWÓJ SYSTEMU ODBIORU ODPADÓW PROBLEMOWYCH I NIEBEZPIECZNYCH	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gminy	Zadanie realizowane poprzez przyjmowanie komunalnych odpadów problemowych i niebezpiecznych w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) utworzonych na terenie poszczególnych gmin, objazdowe zbiórki odpadów wielkogabarytowych, a także poprzez możliwość pozostawienia przeterminowanych leków w aptekach.
ZADANIE: ROZWÓJ REGIONALNEJ INSTALACJI PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ LOKALNYCH PUNKTÓW SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	W 2019 r. na terenie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego nastąpiła duża zmiana w systemie odbioru odpadów komunalnych. Od 1 października 2019 roku odpady od mieszkańców odbierała spółka miejska. Firmę ENERIS Surowce S. A., która odpady odbierała od lat, zastąpił Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o. o., któremu władze miasta powierzyły to zadanie. Zmiana odbiorcy odpadów miała związek z wysokimi cenami za odbiór odpadów, które zaproponowała w przetargu na kolejne lata firma ENERIS Surowce S.A. Władze miasta postanowiły samodzielnie poprowadzić odbiór odpadów w mieście. W celu realizacji powierzonego zadania spółka przeprowadziła przetargi na dostawę siedmiu nowych pojazdów do odbioru i transportu odpadów komunalnych, dostawę pojemników, kontenerów i worków na odpady oraz zakup oprogramowania i urządzeń służących do monitorowania pojazdów realizujących odbiór odpadów na terenie miasta.
Gmina Budziszewice	Projekt pn. „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi dla obszaru Podregionu Północnego Województwa Łódzkiego wraz z budową zakładu zagospodarowania odpadów” - przedsięwzięcie z WPF - zadanie inwestycyjne jest realizowane przez Związek Międzygminny „BZURA”, którego członkiem jest Gmina Budziszewice. W 2019 roku Gmina przekazała środki na ww. przedsięwzięcie w kwocie 23.991,00 zł (wysokość udziału przypadającego gminie).
Gmina Tomaszów Mazowiecki	W 2019 r. na utrzymanie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) wydatkowano 64 210,81 zł.
Gmina Ujazd	<p>Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gminie Ujazd wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W ramach zadania wykonano m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbiórkę budynku dawnej zlewni mleka z wywiezieniem gruzu; • rozbiórkę istniejącego ogrodzenia; • rozbiórkę istniejącego utwardzenia terenu z wywiezieniem gruzu; • usunięcie z terenu budowy krzaków oraz niepotrzebnej roślinności; • utwardzenie terenu kostką betonową z podbudową z kruszywa naturalnego, wydzielenie części przewidzianej dla komunikacji oraz przewidzianych do lokalizacji kontenerów i pojemników do selektywnego gromadzenia odpadów; • budowę budynku(wiaty) w konstrukcji stalowej do selektywnego gromadzenia odpadów w pojemnikach; • dostawę i rozmieszczenie kontenerów na odpady komunalne; • budowę instalacji zewnętrznej kanalizacji deszczowej oraz odwodnienie terenu przy wykorzystaniu zbiorników bezodpływowych o poj. 10 m³; • budowę oświetlenia terenu; • wykonanie trawników dywanowych siewem z rozścieleniem ziemi ogrodowej oraz pielęgnacją ręczną, • wykonano montaż ogrodzenia panelowego wraz z przesuwną bramą wjazdową od drogi gminnej. <p>Wartość zadania wyniosła 364 080,00 zł, w tym pożyczka na preferencyjnych warunkach z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi - 325 000,00 zł.</p>

ZADANIE: KONTROLA W ZAKRESIE PRAWIDŁOWEGO GOSPODAROWANIA ODPADAMI	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki (Straż Miejska)	W 2019 roku patrole Straży Miejskiej przeprowadziły: <ul style="list-style-type: none"> • 397 kontroli pod kątem art. 191 ustawy o odpadach (spalania odpadów) – nałożono 81 mandatów karnych oraz udzielono 17 pouczeń; • na 636 zgłoszeń mieszkańców o zadymienie i wypalanie śmieci - 239 wyjazdów nie dawało podstawy do kontroli (brak zadymienia lub zadymienia i osób na terenie posesji); • pobrano 6 próbek popiołu do badania – skierowano 3 wnioski do sądu o ukaranie.
Gmina Rokiciny	Zakaz spalania odpadów w kotłach co. – przeprowadzono 2 kontrole, w 1 przypadku nie stwierdzono spalania odpadów, w 2 przypadku – podejrzenie spalania odpadów – wydano pouczenie o zakazie spalania odpadów.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Kontrole są prowadzone przy każdym odbiorze odpadów zmieszanych i segregowanych przez pracowników firmy odbierającej odpady z terenu Gminy Tomaszów Mazowiecki.
ZADANIE: REALIZACJA SZKOLEŃ OBEJMUJĄCYCH ZAGADNIENIA ŚRODOWISKOWE DLA PRACOWNIKÓW STAROSTWA POWIATOWEGO, MIESZKAŃCÓW (W ZAKRESIE: UNIESZKODLIWIANIA AZBESTU, ITP.)	
Podmiot realizujący	Zakres realizacji zadania
Zamieszczono w tabeli nr 9 „Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej”.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3. OPIS REALIZACJI ZADAŃ WYZNACZONYCH W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO W ROKU 2020

W kolejnych tabelach przedstawiono szczegółowy opis przyjętych do realizacji zadań w roku 2020 w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”.

3.1. Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza

Tabela 12. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	<i>Opis/zakres realizacji zadania</i>
Powiat Tomaszowski	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim</p> <p><i>Opracowanie audytu energetycznego i dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla głównego budynku dydaktycznego A i budynku warsztatów szkolnych B. Rozpoczęcie 14.06.2019 r. – zakończenie 31.10.2019 r. Wartość brutto 41 820,00 zł. Podpisanie umowy na roboty budowlane – 11.05.2021 r.</i></p>
Powiat Tomaszowski	<p style="text-align: center;">Modernizacja i adaptacja Centrum Kształcenia Praktycznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim</p> <p><i>Realizacja zadania w systemie zaprojektuj i wybuduj w latach 2018-2020. Podpisanie umowy z Wykonawcą w dniu 03.09.2018 r. na roboty budowlane.</i></p>

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<ul style="list-style-type: none"> • W dniu 24.05.2019 r. wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową Modernizacji i adaptacji Centrum Kształcenia Praktycznego. • W dniu 03.07.2019 r. przekazano teren budowy. • W 2019 r. rozpoczęto przebudowę budynku E+F w zakresie robót rozbiórkowych, ziemnych, konstrukcji żelbetowych, posadzek. Robót przygotowawczych do: termomodernizacji ścian, obudowy dachu, wymiany świetlików, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji wentylacji, c.o., wod.-kan., elektrycznej. • Realizowano przebudowę budynku H w zakresie termomodernizacji ścian zewnętrznych, obudowy dachu, wymiany ślusarki okiennej i drzwiowej. • Realizowano roboty związane z zagospodarowaniem terenu w zakresie rozbiórek nawierzchni i przygotowawczych pod nowe nawierzchnie. • W 2020 r. realizowano przebudowę budynku E+F w zakresie wykonywania konstrukcji żelbetowych, posadzek, robót wykończeniowych wewnętrznych, termomodernizacji ścian zewnętrznych, termomodernizacji dachu, wymiany świetlików, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji wentylacji, c.o., wod.-kan., elektrycznej. • Realizowano przebudowę budynku H w zakresie termomodernizacji ścian zewnętrznych, obudowy dachu, wymiany ślusarki okiennej i drzwiowej. • Realizowano roboty związane z zagospodarowaniem terenu w zakresie wykonywania nowych nawierzchni betonowych, zieleni i nasadzeń, montażu elementów małej architektury. • Zrealizowano dostawy wyposażenia: mebli, urządzeń pomiarowych, urządzeń specjalistycznych płatniczych i RFID, narzędzi i wyposażenia warsztatowego. • W dniu 10.08.2020 r. wykonano nowe przyłącze sieci ciepłej do budynku E+F. • W dniu 25.09.2020 r. – odbiór zakończonych robót potwierdzony protokołem odbioru końcowego. <p>Poniesione koszty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2019 r. – 3 672 313,00 zł. • 2020 r. – 14 840 349,00 zł.
Powiat Tomaszowski	Termomodernizacja dachu II Liceum Ogólnokształcącego w Tomaszowie Mazowieckim
	<p>Zadanie polega przede wszystkim na remoncie dachu, głównie na jego termomodernizacji poprzez położenie izolacyjnej powłoki bitumicznej, wykonanie ocieplenia stropodachu ze styropianu EPS 100 grubości 25 cm, a następnie pokrycie całości podkładową i nawierzchniową papą termozgrzewalną). Przed przystąpieniem do wykonania ocieplenia zostanie zdemonstrowana instalacja odgromowa, która będzie wymieniona na nową wykonaną z pręta o średnicy 10 mm, po wykonaniu docelowego pokrycia dachu. Zostaną wyremontowane kominy poprzez zdemonstrowanie starych i montaż nowych siatek zabezpieczających przed ptakami, wymianę krętek wentylacyjnych oraz wykonanie obróbek blacharskich z blachy powlekanej i obróbkę kominów papą termozgrzewalną BROOF(U). Na zakończenie zostaną wykonane obróbki blacharskie polegające na rozebraniu: rur spustowych z blachy nienadającej się do użytku, rynien z blachy nie nadającej się do użytku, obróbek blacharskich, pasów pod i nad rynnowych z blachy nie nadającej się do użytku i obróbek blacharskich murów ogniowych z blachy nie nadającej się do użytku. Następnie zostaną wykonane nowe obróbki blacharskie z blachy powlekanej takich elementów jak: pasy pod i nad rynnowe, ogniomury oraz zamontowane zostaną nowe rynny dachowe półokrągłe z polichlorku winylu o śr. 150 mm łączone na klej, a także rury spustowe okrągłe z polichlorku winylu o śr. 150 mm.</p>
Powiat Tomaszowski	Termomodernizacja budynku Zasadniczej Szkoły Zawodowej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tomaszowie Mazowieckim
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoczęcie robót budowlanych - 10.09.2020 r. • Zakończenie robót budowlanych - 24.11.2020 r. • Zakres zadania: Termomodernizacja ścian zewnętrznych styropianem metodą ETICS, wymiana obróbek blacharskich i orynnowania, wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w zakresie orurowania i grzejników. • Poniesione koszty: 770 254,08 zł.
Powiat Tomaszowski	Termomodernizacja budynku Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego przy ulicy Niskiej 14 w Tomaszowie Mazowieckim
	<ul style="list-style-type: none"> • W dniu 31.05.2020 r. – wykonanie ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej. Poniesione koszty: 1 045,50 zł. • Rozpoczęcie robót budowlanych w dniu 02.03.2021 r.

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	<i>Opis/zakres realizacji zadania</i>
Powiat Tomaszowski	Modernizacja Sali gimnastycznej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 (realizacja pod warunkiem uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych)
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Modernizacja instalacji elektrycznej oraz centralnego ogrzewania w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Głęboka termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej Nr 1 przy ulicy Polnej
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Głęboka termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej Nr 2 przy ulicy Jana Pawła II
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Termomodernizacja budynku „D” - Oddziały Obserwacyjno-Zakaźny i Psychiatryczny - ul. Jana Pawła II 35, Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Montaż instalacji energii odnawialnej dla budynków Tomaszowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. - ul. Jana Pawła II 35
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Wymiana oświetlenia w budynkach (ciągach komunikacyjnych) Tomaszowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. - ul. Jana Pawła II 35, ul. Niska 14
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Budowa budynku pasywnego w Tomaszowie Mazowieckim ul. Jana Pawła II 35, Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Powiat Tomaszowski	Podłączenie obiektu Domu Pomocy Społecznej nr 1 do miejskiej sieci centralnego ogrzewania
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
MG Property Sp. z o.o.	Kompleksowe zaprojektowanie, dostawa i montaż systemu modułów fotowoltaicznych z niezbędnym wyposażeniem, wytwarzających energię elektryczną oraz innych instalacji OZE na terenie nieruchomości zamieszkania zbiorowego należących do wspólnot mieszkaniowych (budowa instalacji PV o mocy od 3 do 10 kW m.in. w następujących budynkach: WM ul. Ogrodowa 12-22, WM Ogrodowa 12-22A, WM ul. Smugowa 1/11, WM ul. Smugowa 13-23A, WM ul. Szeroka 13, WM ul. Szeroka 7/11A, WM ul. Nowowiejska 20-20A, WM ul. Słowackiego 8/10, WM ul. Wandy Panfil 42A, WM ul. Ligi Morskiej i Rzecznej 5, WM ul. Browarna 9/13)
	<i>Brak realizacji zadania.</i>
Miasto Tomaszów Mazowiecki	Zakup niskoemisyjnego taboru publicznego transportu zbiorowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Tomaszowie Mazowieckim (w ramach projektu planuje się zakup 7 szt. autobusów hybrydowych przeznaczonych do regularnej komunikacji miejskiej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą)
	<i>Zadanie planowane do realizacji w latach kolejnych.</i>
Miasto Tomaszów Mazowiecki	Rower miejski wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Tomaszowie Mazowieckim (planuje się wprowadzić system roweru miejskiego wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą jako alternatywny środek transportu, umożliwiając mieszkańcom szybkie poruszanie się po mieście; system będzie również dobrym uzupełnieniem komunikacji miejskiej, docelowo planuje się

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	do dyspozycji mieszkańców 150 rowerów wraz ze stacjami rowerowymi oraz niezbędną infrastrukturą celem prawidłowego działania całego systemu) <i>Zadanie planowane do realizacji w latach kolejnych.</i>
Miasto Tomaszów Mazowiecki	Wymiana oświetlenia ulicznego ze sterowaniem logicznym (w ramach projektu zaplanowano instalację ok. 5498 szt. inteligentnych opraw oświetlenia zewnętrznego ze źródłami LED, wyniesienie i instalację ok. 149 punktów sterowania grupowego z oprawami w obwodzie oświetleniowym oraz modernizację ok. 149 szaf oświetleniowych) <i>Zadanie planowane do realizacji w latach kolejnych.</i>
Tomaszowskie Centrum Sportu Sp. z o.o.	Budowa instalacji fotowoltaicznej w celu podniesienia efektywności i bezpieczeństwa energetycznego oraz ograniczenia kosztów energii elektrycznej dla Areny Lodowej (planowana moc instalacji 1-1,5 MW) <i>Zadanie planowane do realizacji w latach kolejnych.</i>
Zakład Gospodarki Ciepłowniczej Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa nowych przyłączy do sieci ciepłowniczej w celu ograniczenia niskiej emisji na terenie Tomaszowa Mazowieckiego <ul style="list-style-type: none"> • Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Zgorzelickiej 5a - 20 170 zł. • Budowa przyłącza do nieruchomości przy ul. Krzyżowej 25/27 - 29 030 zł. • Budowa przyłącza do nieruchomości przy ul. Krzyżowej 12/14 - 72 320 zł. • Budowa przyłącza do żłobka przy ulicy Strzeleckiej 14 - 72 570 zł. • Budowa przyłącza do Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Legionów 47 - 57 440 zł. • Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Stolarska 10/14 - 56 088 zł. • Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Warszawska 2/4 - 26 320 zł.
Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Docieplenie budynków – ul. Krzywa 10, ul. Polna 15, ul. Murarska 2/4, ul. Jana Pawła II, al. Piłsudskiego 17/19 <i>DZIAŁALNOŚĆ TTBS SP. Z O.O. W 2020 ROKU.</i> <ul style="list-style-type: none"> • W 2020 roku Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. na remonty i konserwacje zasobu komunalnego i własnego wydało łącznie kwotę 2 041 872,10 zł. Na zadania inwestycyjne przeznaczono, w tym czasie kwotę łączną 10 099 825,14 zł. • Wśród remontów przeprowadzonych przez Spółkę w roku 2020 należy wskazać między innymi remonty i odświeżenia w 17 lokalach mieszkalnych wykonane przez grupę remontową działającą w ramach Spółki, a także remonty dachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, montaż wkładów kominowych, remont trzonów i pieców kuchennych, modernizacja instalacji wodnokanalizacyjnych i elektrycznych w lokalach mieszkalnych. • Spółka ubiegała się o granty zewnętrzne na remonty i termomodernizacje we własnym i w zarządzanym mieniu. W ramach zadania pn. „Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykonaniem instalacji sanitarnych na posesji przy ul. Farbiarskiej 18 i Farbiarskiej 18a w Tomaszowie Mazowieckim” wykonano docieplenie i wymianę stolarki w budynku parterowym (Farbiarska 18a). Na przedmiotowe zadanie Spółka uzyskała dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w formie pożyczki - Dział Ochrona Powietrza. Wartość całego zadania: 1 505 265 zł, kwota pożyczki: 898 007 zł. • Ponadto został złożony wniosek do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) o uzyskanie Świadectwa Efektywności Energetycznej (tzw. białego certyfikatu) dla ww. zadania. Sprzedaż tych certyfikatów pozwoliła na uzyskanie dodatkowego wsparcia finansowego do przeprowadzonej inwestycji. Za termomodernizację budynku wysokiego wykonaną w 2019 roku Spółka otrzymała białe certyfikaty i z ich sprzedaży uzyskała w 2020 roku dodatkowe środki w wysokości 39 431,28 zł. • Złożone zostały również wnioski o dotacje bezzwrotne z RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 na zadania pn.: <ul style="list-style-type: none"> • „Termomodernizacja budynków przy ul. marsz. J. Piłsudskiego 17/19 w Tomaszowie Mazowieckim”. Kwota dotacji: 402 084,73 zł. Szacowana kwota zadania: 1 216 403,00 zł. Data złożenia wniosku: lipiec 2019 r. Planowana realizacja w przypadku uzyskania dofinansowania: 2021 r. Dzięki temu będzie można usunąć 17 pieców węglowych. W dniu 18 marca 2021 roku Spółka podpisała stosowną umowę na ww. inwestycję. • „Termomodernizacja budynku przy ul. Murarskiej 2/4 w Tomaszowie Mazowieckim”. Kwota dotacji: 418 552,20 zł. Szacowana kwota zadania: 1 103 781 zł. Data złożenia wniosku: lipiec 2019 r. Planowana realizacja w przypadku uzyskania dofinansowania: 2022 r. Dzięki temu będzie można usunąć 24 piece węglowe.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonane zostały audyty energetyczne, w tym audyty ex-ante oraz dokumentacje projektowe niezbędne do uzyskania pożyczek termomodernizacyjnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 na zadania pn.: „Termomodernizacja budynku przy ul. Stolarskiej 9 w Tomaszowie Mazowieckim”, „Termomodernizacja budynku przy ul. Stolarskiej 33A w Tomaszowie Mazowieckim”. • W 2020 roku wymieniono siedem pieców węglowych na nowe ekologiczne piece na pellet. • Ponadto w budynkach wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez TTBS wykonano następujące prace: <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacja (docieplenie ściany szczytowej) budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Słowackiego 16/18, • wykonano audyty energetyczne, w tym audyty ex-ante, niezbędne do uzyskania pożyczek termomodernizacyjnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 na termomodernizację budynków wspólnot mieszkaniowych przy ul. Niskiej 33A, Grunwaldzkiej 5, Polnej 21/23 i Topolowej 4. Ponadto, dla budynku przy ul. Niskiej 33A wykonano dokumentację projektową termomodernizacji oraz w postępowaniu przetargowym wyłoniono wykonawcę prac budowlanych. Równolegle prowadzone jest postępowanie aplikacyjne o ww. pożyczkę. Wykonanie prac jest uwarunkowane otrzymaniem dofinansowania
Gmina Budziszewice	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja publicznej Szkoły Podstawowej w Budziszewicach</p> <p><i>W 2019 r. złożony został wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Wniosek oceniony został jednak negatywnie.</i></p>
Gmina Budziszewice	<p style="text-align: center;">Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach na terenie gminy</p> <p><i>„Odnawialne źródła energii w gminie Budziszewice” – projekt na koniec 2020 r. pozostawał w trakcie realizacji. W ramach projektu zaprojektowano i realizowano dostawę, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznych (28 kpl.) oraz kolektorów słonecznych (6 kpl.). Wartość projektu 657.116,94 zł, w tym wartość dofinansowania 499.679,48 zł i wkład własny 157.437,46 zł.</i></p>
Gmina Budziszewice	<p style="text-align: center;">Budowa kompleksu rekreacyjno-mieszkaniowego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii</p> <p style="text-align: center;"><i>Brak realizacji zadania.</i></p>
Gmina Czerniewice	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja stacji uzdatniania wody w Stanisławowie Studzińskim (docieplenie budynku, wymiana dachu na dwuspadowy oraz fotowoltaika)</p> <p><i>Zakres zadania: docieplenie ścian, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenie stropodachu, wykonanie nowej więźby dachowej i pokrycie z blachy dachówkowej, wymiana instalacji elektrycznej i ogrzewanie (grzejniki elektryczne), montaż instalacji fotowoltaicznej, zagospodarowanie terenu. Wartość zadania: 328 000,00 zł.</i></p>
Gmina Czerniewice	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja budynku OSP w Chociwiu (Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa budynku, termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła na pompę woda/powietrze oraz fotowoltaika)</p> <p><i>Wykonana dokumentacja, uzyskane pozwolenie na budowę, brak środków na realizację, termin realizacji - bliżej nieokreślony.</i></p>
Gmina Czerniewice	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja budynku administracyjnego Urzędu Gminy w Czerniewicach (Wymiana źródła ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła)</p> <p><i>Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Czerniewicach: czyszczenie, naprawa i malowanie elewacji budynku, wymiana drzwi. Wartość zadania: 35 000,00 zł</i></p>
Gmina Czerniewice	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz biblioteki publicznej (Wymiana źródła ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła)</p> <p><i>W 2021 roku opracowywana jest dokumentacja na rozbudowę i przebudowę Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji oraz Biblioteki Publicznej w Czerniewicach.</i></p>
Gmina Czerniewice	<p style="text-align: center;">Termomodernizacja Budynku Centrum Medycznego w Czerniewicach (Wymiana źródła ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła)</p>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<i>W 2021 roku opracowywana jest dokumentacja na przebudowę, rozbudowę i nadbudowę budynku Ośrodka Zdrowia w Czerniewicach z zagospodarowaniem terenu przyległego. Realizacja zadania w 2022 roku.</i>
Gmina Czerniewice	Termomodernizacja budynków świetlic wiejskich w Gminie Czerniewice (Wymiana źródła ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła) <i>Brak realizacji zadania.</i>
Gmina Inowłódz	Budowa instalacji fotowoltaicznych zasilających obiekty użyteczności publicznej <i>W ramach zadania wykonano dokumentację projektową dla budowy mikroinstalacji fotowoltaicznych dla: hydrofornia w Królowej Woli, hydrofornia w Teofilowie, hydrofornia w Brzustowie, remiza OSP w Królowej Woli, remiza OSP w Brzustowie, Dom Ludowy w Królowej Woli, sołtysówka w Inowłodzu, Urząd Gminy Inowłódz. Wydatковано: 24 568,00 zł.</i>
Gmina Lubochnia	Gospodarka niskoemisyjna – wymiana źródeł ciepła w Gminie Lubochnia <i>Zakres inwestycji: Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w Gminie Lubochnia poprzez wymianę niskosprawnych i nieekologicznych źródeł ciepła na nowe źródła ciepła bardziej ekologiczne – łącznie 89 szt. instalacji, w tym: 37 szt. instalacji na pellet, 20 szt. instalacji na ekogroszek, 10 szt. instalacji na gaz ziemny, 18 szt. instalacji na gaz płynny, 4 szt. instalacji powietrznych pomp ciepła; okres realizacji 2018-2021; w roku 2020 zrealizowano dostawę i montaż 37 szt. instalacji na pellet o łącznym koszcie 664.980,42 zł. W roku 2021 r. planowana jest do realizacji pozostała część projektu. Podpisane są umowy z Wykonawcami dla instalacji na ekogroszek, gaz płynny i gaz ziemny. Dla pomp ciepła prowadzone było postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.</i>
Gmina Lubochnia	Odnawialne źródła energii w Gminie Lubochnia (etap II) <i>Zakres inwestycji: dostawa i montaż 3 zestawów gruntowych pomp ciepła o mocy od 11,2 do 14,5 kW oraz 37 zestawów instalacji fotowoltaicznych o mocy od 3,15 do 10,395 kW (10 zestawów na budynku mieszkalnym; 20 zestawów na budynku gospodarczym; 7 zestawów na gruncie). Całkowity koszt projektu: 1.077.716,54 zł (w 2020 r. – 1.055.252,69 zł).</i>
Gmina Rokiciny	Przebudowa i rozbudowa garaży budynku OSP Łaznów wraz z remontem pozostałych pomieszczeń i termomodernizacja budynku <i>W 2020 roku wykonano nowe pokrycie dachu wraz z obróbkami blacharskimi – wydatковано 339 215,26 złotych brutto.</i>
Gmina Rokiciny	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Rokicinach wraz z wymianą źródła ciepła <i>Wykonanie dokumentacji projektowej, ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie stropodachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja kotłowni, montaż instalacji kaskady powietrznych gazowych pomp ciepła, montaż zbiornika gazu, wymiana instalacji c.o. modernizacja instalacji c.w.u., wykonanie kompletnej instalacji fotowoltaicznej, wymiana oświetlenia – koszt zadania: 2 396 040,00 złotych brutto.</i>
Gmina Rokiciny	Ochrona powietrza Gminy Rokiciny poprzez budowę sali gimnastycznej w technologii pasywnej <i>Brak realizacji zadania.</i>
Gmina Rokiciny	Wymiana pieców węglowych na piece gazowe w budynkach użyteczności publicznej <i>Zrealizowano w ramach zadania pn. „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Rokicinach wraz z wymianą źródła ciepła”.</i>
Gmina Rzeczycza	Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie gminy Rzeczycza <i>Zakończono realizację zadania „Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Gminy Rzeczycza”. Wysokość otrzymanego dofinansowania z WFOŚiGW to dotacja w kwocie 397 065,64 zł, wkład własny odbiorcy końcowego (właściciele nieruchomości) to kwota 488 772,21 zł. Koszt ogólny realizacji projektu to 885 837,85 zł. W ramach zadania z dofinansowania na wymianę źródła ciepła skorzystało 43 odbiorców końcowych – mieszkańców gminy Rzeczycza. Wszyscy odbiorcy wymienili stare kotły na nowe efektywne źródła ciepła spełniające najwyższe wymogi w zakresie emisji spalin.</i>
Gmina Rzeczycza	Budowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na terenie gminy Rzeczycza z zastosowaniem technologii energooszczędnych <i>Inwestycja pn. „Budowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na terenie gminy Rzeczycza z zastosowaniem technologii energooszczędnych” nie została zrealizowana w 2020 r. Planowany termin realizacji – 2023 r.</i>

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	Odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca (montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na obiektach należących do osób fizycznych, położonych na terenie gminy Rzeczyca)
	<i>Zadanie pn. „Odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca” (montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na obiektach należących do osób fizycznych, położonych na terenie gminy Rzeczyca) nie zostało zrealizowane w 2020 r. Planowany termin realizacji – 2022 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Termomodernizacja i przebudowa budynku Świetlicy Wiejskiej i OSP w Smardzewicach
	<i>Wykonano audyt energetyczny. Została opracowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie inwestycji ze środków RPO WŁ 2014-2020 pn. „Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i w sektorze budownictwa komunalnego poprzez termomodernizację budynków w Gminie Tomaszów Mazowiecki”. W 2020 r. nie poniesiono żadnych wydatków. Realizację zaplanowano na lata 2021-2022.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków komunalnych w Wąwale i Dąbrowie
	<i>Zadanie w toku. W 2020 r. nie poniesiono wydatków - nie zrealizowano planowanych prac remontowych. Na wniosek lokatorów budynków komunalnych przesunięto wykonanie prac remontowych na okres wiosenny 2021 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Rozbudowa Domu Ludowego w miejscowości Wiaderno
	<i>Zadanie zakończono. Wykonano prace remontowe przy budynku biblioteki i DL w Wiadernie - roboty dodatkowe realizowane przy zadaniu inwestycyjnym, wynikię w trakcie realizacji projektu. Zakres rzeczowy - wymiana pokrycia dachowego nad biblioteką oraz przebudowa instalacji kanalizacyjnej. Wydatkowano 57 356,75 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Przebudowa i rozbudowa budynku ujęcia wody w Wąwale na strażnicę OSP
	<i>Zadanie jest w trakcie realizacji. Została podpisana umowa na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę i rozbudowę budynku ujęcia wody w Wąwale na strażnicę OSP. Realizacja robót budowlanych planowana w latach następnych. W 2020 r. wykonano dokumentację projektową i uzyskano decyzję administracyjną na realizację robót budowlanych. Wybrano wykonawcę strażnicy - realizacja robót budowlanych w 2021 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Rozbudowa i przebudowa budynku Domu Ludowego w Twardej przy ul. Południowej
	<i>W 2019 r. została opracowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie inwestycji ze środków RPO WŁ 2014-2020 pn. „Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i w sektorze budownictwa komunalnego poprzez termomodernizację budynków w Gminie Tomaszów Mazowiecki”. W 2020 r. nie poniesiono żadnych wydatków.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Wymiana źródła ciepła na gazowe w Domu Ludowym i Zespole Szkół Zawada
	<i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Wymiana źródła ciepła na gazowe w Zespole Szkół, OSP, Domu Ludowym, bibliotece, Ośrodku Zdrowia w Smardzewicach
	<i>Termomodernizacja i przebudowa budynku Świetlicy Wiejskiej i OSP w Smardzewicach – wykonano ekspertyzę techniczną stanu ochrony przeciwpożarowej budynku domu ludowego oraz uzgodnienie dokumentacji technicznej rozbudowy w/w budynku. Wykonano dokumentację projektowo -kosztorysową.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i w sektorze budownictwa komunalnego poprzez termomodernizację budynków w Gminie Tomaszów Mazowiecki
	<i>Projekt realizowany z dofinansowaniem ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020. W 2020 r. wyłoniono wykonawców robót i inspektora nadzoru na termomodernizację budynków komunalnych przy ul. Południowej 45 i 47 w Dąbrowie oraz budynku komunalnego przy ul. Tomaszowskiej 109 w Wąwale. Realizacja 3 budynków komunalnych - w latach 2020-2021. W grudniu odbyły się odbiory częściowe do 50% wartości robót budowlanych, obejmujące m.in. wymianę pokrycia dachowego, ocieplenie ścian budynków, elewację, wymianę stolarki okiennej. Pozostałe 2 budynki użyteczności publicznej (OSP Smardzewice i DL Twarda) - realizacja w latach 2021-2022. W grudniu ogłoszono przetarg nieograniczony na wybór wykonawcy robót budowlanych i inspektora nadzoru. Rozstrzygnięcie przetargu nastąpi w 2021 r.</i>

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki (z opraw rtęciowych i sodowych na LED) oraz rozbudowa istniejącej sieci
	W 2020 r. kontynuowano budowę oświetlenia, zamontowano 49 szt. opraw w tym: <ul style="list-style-type: none"> • przy ul. Łąkowej w Smardzewicach - zamontowano 24 szt. opraw oświetleniowych, • w Smardzewicach - przy ul. Zielonej - oświetlenie o dł. 0,128 km, zamontowano 3 szt. opraw oświetleniowych, • w Smardzewicach - przy ul. Jałowcowej - oświetlenie o dł. 0,127 km, zamontowano 2 szt. opraw oświetleniowych, • przy ul. Lipowej w Wąwale - oświetlenie o dł. 0,239 km, zamontowano 6 szt. opraw oświetleniowych, • w Twardej - przy ul. Źródlanej oświetlenie o dł. 0,09 km, zamontowano 2 szt. opraw oświetleniowych, • w Twardej przy ul. Cegielnianej oświetlenie o dł. 0,55 km, zamontowano 6 szt. opraw oświetleniowych, • w Sługocicach - zamontowano 6 szt. opraw oświetleniowych, • w Komorowie - zamontowano 8 szt. opraw oświetleniowych, w Swolszewicach Małych 4 szt. opraw oświetleniowych w ramach prac remontowych.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Budowa oświetlenia ulicznego na osiedlu przy ul. Wschodniej w Smardzewicach
	Zrealizowano III etap robót budowlanych. Oświetlenie uliczne odebrano we wrześniu 2019 r. Wybudowano linię kablową o długość 530 mb, w tym zamontowano 12 szt. opraw oświetleniowych. W 2020 r. nie poniesiono wydatków. Kontynuacja zadania w kolejnych latach.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Budowa oświetlenia ulicznego na osiedlu przy ul. Północnej w Twardej
	Brak realizacji zadania w 2020 r.
Gmina Żelechlinek	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Żelechlinku
	Brak realizacji zadania w 2020 r.
Gmina Żelechlinek	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Żelechlinek
	Brak realizacji zadania w 2020 r.
Gmina Żelechlinek	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne
	Brak realizacji zadania w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.2. Obszar interwencji: ochrona przed hałasem

Tabela 13. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: ochrona przed hałasem

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
ZDP	Przebudowa drogi powiatowej nr 4332E na odcinku Chorzęcin - Zawada
	Przebudowa drogi powiatowej nr 4332E na odcinku Chorzęcin-Zawada. W 2019 r. opracowano projekt. Wydatkowano 44 850,00 zł.
ZDP	Rozbudowa ulicy Zawadzkiej nr 4338E wraz z budową ronda na skrzyżowaniu ulicy Zawadzka i Elizy Orzeszkowej w Tomaszowie Mazowieckim
	Rozbudowa ulicy Zawadzkiej nr 4338E wraz z budową ronda na skrzyżowaniu ulicy Zawadzkiej i Elizy Orzeszkowej w Tomaszowie Mazowieckim. W 2019 r. opracowano PFU. Wydatkowano 40 900,00 zł. Celem bezpośrednim projektu jest zwiększenie dostępności transportowej do terenu inwestycyjnego poprzez rozbudowę ulicy Zawadzkiej przyczyniającą się do rozwoju gospodarczego regionu, a w szczególności powiatu tomaszowskiego, polepszenia jakości życia mieszkańców oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Realizacja projektu polega na zaprojektowaniu i rozbudowie drogi powiatowej tj. ulicy nr 4338E poprzez budowę ronda na skrzyżowaniu ulicy Zawadzkiej i Elizy Orzeszkowej w Tomaszowie Mazowieckim. Zakres prac

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<p>obejmuje: budowę skrzyżowania typu rondo na skrzyżowaniu ulic Zawadzka i Elizy Orzeszkowej, rozbudowę ulicy Zawadzkiej na odcinku od ul. E. Orzeszkowej do ul. Dzieci Polskich, rozbudowę istniejącego skrzyżowania ulic: Milenijna, Zawadzka, Dzieci Polskich typu rondo wraz z wlotami, przebudowę uzbrojenia podziemnego i naziemnego, budowę kanalizacji deszczowej, budowę ciągu pieszo-rowerowego, budowę oświetlenia. Efektem realizacji projektu będzie rozbudowa drogi powiatowej o długości 992,30 m w celu zapewnienia lepszej dostępności do terenu inwestycyjnego zlokalizowanego bezpośrednio przy ulicy Zawadzkiej. Inwestycja adresowana jest do podmiotów gospodarczych działających oraz potencjalnie zainteresowanych rozpoczęciem działalności na terenach inwestycyjnych, bezrobotnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego i gmin oraz innych użytkowników takich jak dostawców towarów i innych usług, pieszych, rowerzystów, dzieci i młodzieży dojeżdżających, turystów.</p>
ZDP	<p style="text-align: center;">Budowa chodników i ścieżek rowerowych na terenie Powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4330E w m. Sługocice – 287 187,48 zł. • Budowa utwardzonego pobocza w ciągu drogi powiatowej 4312E w m. Podkonice Duże - 213 328,40 zł. • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4314E w miejscowości Henryków - 491 176,16 zł. • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4341E – ul. Szczęśliwa od ul. Popiełuszki do ul. Spalskiej Etap I - 169 879,01 zł. • Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4309E w m. Rzeczyca ul. Mościckiego - 137 500,44 zł. • Budowa ciągu pieszo-rowerowego i ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 4328E Tomaszów Mazowiecki – Smardzewice Etap I - 964 870,08 zł.
	<p style="text-align: center;">Przebudowa obiektu mostowego na rzece Czarna w ciągu ul. Spalskiej w Tomaszowie Mazowieckim - droga powiatowa nr 4339E</p> <p style="text-align: center;">Brak realizacji zadania w 2020 r. Zadanie planowane do realizacji w 2021 r.</p>
ZDP	<p style="text-align: center;">Przebudowa drogi powiatowej nr 4337E ul. Ks. J. Popiełuszki wraz z budową kanalizacji deszczowej</p> <p>Wartość inwestycji w ramach podpisanej umowy wynosi 6 847 000,00 zł. Przebudowę objęto trzy odcinki dróg powiatowych: DP 4339E ul. Grota Roweckiego, DP 4337E ul. Ks. J. Popiełuszki, DP 4338E ul. Dworcowa. Odcinki dróg powiatowych objęte przebudową posiadają łączną długość 2 150 mb i na całym tym odcinku trwają roboty drogowe i instalacyjne. Prace rozpoczynają się na końcu zakresu robót wykonanych w ramach rozbudowy DW 713 - ul. Grota Roweckiego, dalej przebiegają tą ulicą w kierunku ronda Solidarności, następnie ulicą Ks. J. Popiełuszki i kończą się na wyjeździe z dworca PKP - ul. Dworcowa. Głównym zakresem inwestycji są: budowa kanalizacji deszczowej, ciągów pieszo-rowerowych, chodników, przebudowa nawierzchni ul. Grota Roweckiego - Ks. J. Popiełuszki - Dworcowej oraz skrzyżowań dochodzących do tych ulic (gminne i powiatowe), skrzyżowania ul. Grota Roweckiego, Spalskiej i Ks. J. Popiełuszki - rondo, skrzyżowania ul. Ks. J. Popiełuszki i Dworcowej wraz z odcinkiem tej ulicy do ronda przy dworcu PKP / PKS oraz ul. Grota Roweckiego na odcinku od końca robót wykonanych w ramach rozbudowy DW 713 do skrzyżowania typu rondo ul. Ks. Popiełuszki, Spalskiej wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Nowowiejską.</p>
	<p style="text-align: center;">Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4338E ul. Zawadzka na odcinku od ul. Mostowej do ul. E. Orzeszkowej</p> <p style="text-align: center;">Brak realizacji zadania w 2020 r.</p>
Gmina Będków	<p style="text-align: center;">Przebudowa drogi gminnej nr 116010E w miejscowości Kalinów</p> <p>Inwestycja wykonana w 2019 r. Długość odcinka: 990 m Koszt realizacji inwestycji: 523 728,05 zł</p>
	<p style="text-align: center;">Przebudowa drogi we wsi Teodorów</p> <p>Inwestycja wykonana w 2019 r. Długość odcinka: 335 m Koszt realizacji inwestycji: 131 380,24 zł</p>
Gmina Będków	<p style="text-align: center;">Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Rudnik</p> <p style="text-align: center;">Brak realizacji inwestycji (brak informacji dot. terminu realizacji inwestycji)</p>

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gmina Będków	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Remiszewice <i>Brak realizacji inwestycji (brak informacji dot. terminu realizacji inwestycji)</i>
Gmina Budziszewice	Przebudowa drogi gminnej nr 116061E w miejscowości Węgrzynowice Modrzewie <i>Dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 375.758,00 zł, wkład własny Gminy 174.692,78 zł, wartość projektu 550.450,78 zł.</i>
Gmina Budziszewice	Modernizacja bieżni wokół boiska w Budziszewicach <i>Przebudowa boiska z bieżnią wraz z budową oświetlenia (Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych). Projekt będzie realizowany w latach 2021-2022.</i>
Gmina Budziszewice	Przebudowa drogi w miejscowości Budziszewice – ul. Sadowa <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Budziszewice	Przebudowa drogi w miejscowości Budziszewice – ul. Graniczna <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Budziszewice	Przebudowa drogi w miejscowości Węgrzynowice Modrzewie (Wilanów) <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Budziszewice	Wymiana oświetlenia ulicznego na oświetlenie z wykorzystaniem nowych technologii <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Budziszewice	Wykonanie szlaku pieszo – rowerowego Mierzno – Helenów – Teodorów – Budziszewice ul. Letniskowa <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Budziszewice	Przebudowa drogi powiatowej Budziszewice - Węgrzynowice - Modrzewie <i>Modernizacja drogi powiatowej nr 2920E w m-ci Węgrzynowice - inwestycja Powiatu Tomaszowskiego przy dofinansowaniu Gminy Budziszewice: wartość projektu:46.520,02 zł, w tym środki powiatowe 25.000,00 zł, środki z budżetu Gminy Budziszewice 21.520,02 zł.</i>
Gmina Budziszewice	Przebudowa drogi powiatowej Budziszewice – Rękawiec <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Budowa drogi lokalnej, zapewniającej bezpośrednie połączenie komunikacyjne do terenów inwestycyjnych w miejscowości Smardzewice <i>Zadanie pn. „Budowa drogi lokalnej - wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w celu otwarcia terenów inwestycyjnych usytuowanych na terenie Miasta Tomaszowa Mazowiecki i Gminy Tomaszów Mazowiecki, łączącej drogę ekspresową nr 8 stanowiącą element sieci TEN-T” zakończono w 2019 roku.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Przebudowa drogi ul. Wschodnia w miejscowości Smardzewice <i>W 2020 r. utwardzono część ul. Wschodniej o długości 0,6 km. Wykonano utwardzenie jezdni z płyt JOMB oraz obustronne pobocze z kruszywa. Wartość zadania: 344.888,00 zł. Zadanie dofinansowano ze środków budżetu Województwa Łódzkiego w ramach tzw. dróg dojazdowych do gruntów ornych.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Przebudowa drogi ul. Klonowa w miejscowości Smardzewice <i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Cekanów ul. Jagiełły <i>Została podpisana umowa na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi. Wykonano projekt i uzyskano decyzję administracyjną na prowadzenie robót. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie do Funduszu Dróg Samorządowych. Przebudowano odcinek drogi</i>

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<i>gminnej o dług. 565 m. Zakres prac: wykonanie nowej konstrukcji drogi, jezdni bitumiczna o szer. 4,5 m, pobocza utwardzone kruszywem, zjazdy do nieruchomości, odtworzenie rowów. W 2020 r. na zadanie wydatkowano 694 127,16 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Przebudowa ul. Spacerowej i Osiedlowej w miejscowości Dąbrowa - poprawa bezpieczeństwa
	<i>Zadanie zrealizowane w 2019 r. Wydatkowano 187 542,49 zł. Zakres zadania: przebudowa odcinka drogi o długości 207,7 m: wykonanie Jezdni o szerokości 5 m z betonu asfaltowego AC11W - 4 cm na podbudowie z kruszywa łamanego o gr 20 cm i podsypce piaskowej - 5 cm; wykonanie zjazdów do nieruchomości z wibroprasowanej kostki betonowej (z odzysku) na podsypce cementowo - piaskowej o gr. 3 cm na podbudowie z kruszywa łamanego; ułożenie krawężników wzdłuż jezdni oraz na zjazdach indywidualnych z betonu wibroprasowanego na ławie betonowej z oporem; nadzór inwestorski.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Przebudowa drogi gminnej nr 116407E - ul. Sadowa, część ul. Polnej i ul. Cegielnianej - obręb Kolonia Zawada -Dąbrowa
	<i>W 2020 r. na zadanie wydatkowano 354 133,69 zł. Odbiór częściowy przeprowadzono w grudniu 2019 r. Wykonano m.in. poszerzenie jezdni do 4,5 m, ułożono warstwę wyrównawczą i wiążącą jezdni, wykonano przepusty i zjazdy oraz częściowo pobocza i rowy. Zadanie zakończone dla ulic Sadowej i części Polnej. W ramach zadania przebudowano odcinek drogi o długości 1.230,94 mb oraz przebudowano skrzyżowanie ul. Sadowej z ul. Polną. Jezdnia bitumiczna o szer. 4,5m, pobocza utwardzone kruszywem łamanym, zjazdy do nieruchomości. Inwestycja dofinansowana ze środków Funduszu Dróg Samorządowych. Zadanie w toku dla dokumentacji projektowej na przebudowę i rozbudowę ul. Cegielnianej. Została zawarta umowa z Projektantem - wykonanie dokumentacji - 2021 r.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Rozbudowa drogi gminnej - ul. Łąkowej w Smardzewicach wraz z oświetleniem poprawa bezpieczeństwa
	<i>W 2020 r. na zadanie wydatkowano 1 512 076,94 zł. Zadanie w toku - wydatek niewygasający. Zadanie realizowane z dofinansowaniem ze środków Funduszu Dróg Samorządowych. Roboty budowlane zakończone za wyjątkiem usunięcia kolizji energetycznej - przedłużająca się o ponad 6 miesięcy procedura uzgadniania z PGE. Zakres zadania: rozbudowa drogi na odcinku 745 mb. Jezdnia o szer. 5,5 m, chodnik z kostki betonowej, pobocze z kruszywa łamanego, parking, oświetlenie uliczne, usuwanie kolizji energetycznych i teletechnicznych.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Budowa i rozbudowa ul. Szczęśliwej i części ul. Zarzecznej w Komorowie
	<i>W 2020 r. na zadanie wydatkowano 100 366,20 zł. Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową. Została wydana decyzja ZRID - uprawomocnienie nastąpiło w styczniu 2020 r. Odbiór kompletnej dokumentacji wraz z decyzją administracyjną na prowadzenie robót - I kw. 2020 r. Kontynuacja zadania w roku 2021 (roboty drogowe).</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Utwardzenie płytami drogi wewnętrznej - ul. Wodna i Handlowa w Karolinowie
	<i>W 2020 r. na zadanie wydatkowano 62 636,35 zł. W 2019 r. zrealizowano I etap. W ramach zadania utwardzono odcinek drogi o dł. 184 mb płytami betonowymi typu JOMB. Roboty odebrano w październiku 2019 r. W 2020 r. kontynuowano roboty na ul. Wodnej w Karolinowie. Utwardzono pozostałą część ul. Wodnej płytami JOMB na dług. ok. 170 mb. Zadanie zakończone.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Rozwój systemu ścieżek rowerowych w miejscowości: Smardzewice, Tresta, Twarda, Karolinów, obszar funkcjonalny Doliny Rzeki Pilicy
	<i>Zadanie realizowane w ramach projektu „Podnoszenie jakości zasobów turystycznych Doliny Rzeki Pilicy poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w Powiecie Tomaszowskim”. W 2020 r. zrealizowane były dwa zadania inwestycyjne w ramach projektu:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zaprojektowanie i wykonanie miejsca do obsługi turystyki kajakowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Smardzewice (miejsce do wodowania kajaków, ciąg pieszo-rowerowy, miejsca widokowe i ścieżki spacerowe, plac zabaw, mała architektura, oświetlenie terenu);</i> • <i>zaprojektowanie i wykonanie ścieżki rowerowej wraz z robotami towarzyszącymi (przebudowa drogi gminnej) na odcinku od miejscowości Smardzewice do miejscowości Twarda i Tresta (ścieżka rowerowa o nawierzchni z kostki betonowej - 2,1 km przebudowa jezdni o nawierzchni bitumicznej - 1,84 km). Wykonana została dokumentacja projektowa oraz roboty budowlane obejmujące budowę tymczasowego przyłącza elektrycznego do przystani kajakowej w miejscowości Smardzewice, wykonano dostawę i montaż oznakowania pionowego oraz blokad parkingowych typu „motyl” na drodze stanowiącej dojazd do miejsca obsługi turystyki kajakowej, wykonano zabezpieczenie drzew siatką przeciwko bobrom. Ponadto zamontowano monitoring terenu rekreacyjnego.</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.3. Obszar interwencji: ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM)

Tabela 14. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
WIOŚ w Łodzi	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka
	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości (stacji bazowych telefonii komórkowej) od 28 V/m do 61 V/m. Od 2021 r. monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem - Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311). Do końca 2020 r. zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobie sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 130, poz. 879) dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w środowisku dla wysokich częstotliwości (stacji bazowych telefonii komórkowej) wynosił 7 V/m. W 2020 r. pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) prowadzone były na terenie Tomaszowa Mazowieckiego w 4 punktach pomiarowych (ul. Kolbego 5, ul. Ogrodowa, pl. Kościuszki, ul. Bohaterów 14). Zmierzone wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego były na bardzo niskich poziomach - od 0,3 do 0,9 V/m.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.4. Obszar interwencji: gospodarowanie wodami

Tabela 15. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gospodarowanie wodami

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gmina Rzeczyca	Budowa obiektu małej retencji – zbiornika wodnego w Rzeczycy
	Planowany termin realizacji zadania – 2023 r.
Gmina Rzeczyca	Budowa obiektu małej retencji – zbiornika wodnego w Bartoszówce
	Planowany termin realizacji zadania – 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.5. Obszar interwencji: gospodarka wodno-ściekowa

**Tabela 16. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji:
gospodarka wodno-ściekowa**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.	Monitorowanie jakości wody w sieci wewnętrznej budynków Tomaszowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. - ul. Jana Pawła II 35, ul. Niska 14
	<i>Wielkość produkcji wody przez wodociąg lokalny Szpitala w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Jana Pawła II 35 w 2020 r. wyniosła 70 m³/d. Uzdatnianie wody prowadzone jest poprzez odżelazianie, odmanganianie oraz dezynfekcję podchlorynem sodu. Według stanu na koniec 2020 r. produkowana woda była przydatna do spożycia. Budynek przy ul. Niskiej 14 zasilany jest z wodociągu miejskiego. Zgodnie z oceną jakości wody przeznaczoną do spożycia sporządzoną przez PSSE w Tomaszowie Mazowieckim - woda produkowana w 2020 r. przez wodociąg miejski „Tomaszów Mazowiecki” była przydatna do spożycia.</i>
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim
	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej w ulicy Kępa - 50 335,83 zł. • Budowa sieci wodociągowej w ul. Na Skarpie - 12 715,09 zł. • Budowa sieci wodociągowej - sięgacz ul. Wilcza - 42 965,78 zł. • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w ulicy Mostowej (opracowanie dokumentacji projektowej) - 24 499,00 zł. • Modernizacja kanału dopływowego odprowadzającego oczyszczone ścieki do rzeki Pilicy - 568 887,09 zł. • Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Nowej - 304 397,91 zł. • Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Żurawiej - 66 150,92 zł.
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Modernizacja ujęcia wody „Białobrzegi”
	<i>Planowany termin realizacji zadania – lata 2021-2022</i>
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa 4 studni głębinowych
	<i>Planowany termin realizacji zadania – 2025 r.</i>
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa flotatora
	<i>Inwestycja w trakcie realizacji. W 2020 r. wydatkowano 168 600,00 zł. Planowany termin zakończenia zadania – 2021/2022 r.</i>
Gmina Budziszewice	Budowa kanalizacji na ulicy Sadowej oraz modernizacja sieci wodociągowej w Budziszewicach
	<i>W 2020 r. nie realizowano zadania.</i>
Gmina Budziszewice	Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki wodnej poprzez wykonanie nitki wodociągu Helenów – Zalesie i dodatkowej studni w m. Mierzno
	<i>W 2020 r. nie realizowano zadania.</i>
Gmina Budziszewice	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
	<i>W 2020 r. nie realizowano zadania.</i>
Gmina Inowłódz	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Inowłódz
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Inowłódz oraz rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zakościele - Zadanie dofinansowane z środków zewnętrznych (wodociągi w Zakościelu oraz Królowej Woli poza obszarem aglomeracji, kanalizacja w Zakościelu). Podpisano umowę na realizację zadania z Samorządem Województwa Łódzkiego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W 2020 r. wydatkowano 486 397,35 zł. W ramach zadania wykonano: sieć wodociągową dł. 746,8 mb w Zakościelu; sieć wodociągową dł. 1310,5 mb w Królowej Woli; sieć wodociągową dł. 234 mb w Inowłodzu ul. Brzustowska; sieć wodociągową dł. 167 mb w Spale ul. Gabrysiewicza; sieć kanalizacji sanitarnej dł. 95 mb w Zakościelu. • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Inowłódz. W ramach zadania wykonano studium wykonalności celem złożenia wniosku o dofinansowanie, zrealizowano 50 % wartości umowy na wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego. Wydatkowano 56 457,00 zł.

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gmina Lubochnia	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dąbrowa
	<i>W ramach inwestycji wykonano w 2019 r. projekt budowlany i dokonano skutecznego zgłoszenia wykonywania robót budowlanych. Projekt budowlany obejmuje wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur PVC-U o średnicy \varnothing 200 mm łączonych na wcisk o długości 733,50 m wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej (3 szt.) z rur PVC-U o średnicy \varnothing 160 mm łączonych na wcisk o długości 40,00 m oraz włączeniem do istniejącej studni kanalizacyjnej. Koszt 12 300 zł – 2019 r. Wartość kosztorysowa robót budowlanych 460.894,20 zł brutto, a planowany termin ich realizacji to 2022 r.</i>
Gmina Lubochnia	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubochnia (projekt)
	<i>Zakres inwestycji obejmował zaprojektowanie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur PVC-U o średnicy \varnothing 200 mm łączonych na wcisk o długości 370,9 m wraz ze studniami rewizyjnymi z kręgów betonowych \varnothing 1 000 mm (7 szt.) oraz włączeniem w zaprojektowane odgałęzienie ks200 (od ul. Sportowej). Zadanie dotyczące wykonania projektu budowlanego oraz uzyskania skutecznego zgłoszenia robót zrealizowano w roku 2019. Koszt 6.150,00 zł. Wartość kosztorysu robót budowlanych wynosi 220.223,87 zł, a planowany termin ich realizacji to rok 2022.</i>
Gmina Lubochnia	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Małecz, Lubochenek, Luboszewy (projekt)
	<i>W ramach inwestycji wykonano w latach 2017-2020 projekty budowlane dla czterech odcinków kanalizacji sanitarnej (Małecz – odcinek I, Małecz – odcinek 2, Lubochenek – odcinek III, Luboszewy – odcinek IV) oraz uzyskano cztery decyzje udzielające pozwoleń na budowę. Koszt wykonania przedmiotowych projektów poniesiony w 2020 r. to 78.720,00 zł brutto. Planowany termin realizacji robót budowlanych X.2021 – X.2022 r. Zakres inwestycji obejmuje:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Małecz – odcinek I; wybudowanie sieci grawitacyjnej – 1 361,74 m, tłocznej – 339,90 m, przepompowni – 3 szt., przyłączy w ilości 60 szt. o dł. 258,66 m. Wartość kosztorysowa brutto 2.577.546,03 zł.</i> • <i>Małecz – odcinek II; wybudowanie sieci grawitacyjnej – 1 683,45 m, tłocznej – 387,63 m, przepompowni – 2 szt., przyłączy w ilości 37 szt. o dł. 276,87 m. Wartość kosztorysowa brutto 2.357.923,75 zł.</i> • <i>Lubochenek – odcinek III; wybudowanie sieci grawitacyjnej – 2 042,9 m, tłocznej – 385,71 m, przepompowni – 1 szt., przyłączy w ilości 55 szt. o dł. 364,54 m. Wartość kosztorysowa brutto 3.206.174,97 zł.</i> • <i>Luboszewy – odcinek IV; wybudowanie sieci grawitacyjnej – 986,13 m, tłocznej – 711,01 m, przepompowni – 2 szt., przyłączy w ilości 37 szt. o dł. 160,54 m. Wartość kosztorysowa brutto 1.857.682,96 zł.</i>
Gmina Lubochnia	Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień, Dąbrowa, przebudowa oczyszczalni ścieków w Lubochni Dw. poprzez budowę suszarni osadu na terenie oczyszczalni ścieków oraz nadbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa
	<i>Projekt współfinansowany w ramach RPO WŁ 2014-2020 – realizacja robót budowlanych zakończona. Jego zakres obejmował realizację 4 zadań:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>„Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Emilianów, Olszowiec, Nowy Olszowiec, Jasień” - w ramach zadania wybudowano 8,276 km sieci grawitacyjnej i tłocznej wraz z odgałęzieniami oraz 2,26 km przyłączy kanalizacji sanitarnej; okres realizacji robót budowlanych 2018-2019.</i> 2) <i>„Rozbudowa sieci kanalizacyjnej wraz z budową przyłączy sieci kanalizacyjnej w m. Dąbrowa” - w ramach zadania wybudowano 8,276 km sieci grawitacyjnej i tłocznej wraz z odgałęzieniami oraz 2,26 km przyłączy kanalizacji sanitarnej; okres realizacji robót budowlanych – 2019 r.</i> 3) <i>„Nadbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa” - w ramach zadania nadbudowano i przebudowano istniejącą stację uzdatniania wody wraz z wymianą urządzeń technologicznych; okres realizacji robót budowlanych 2019 r.</i> 4) <i>„Przebudowa oczyszczalni ścieków w Lubochni Dworskiej poprzez budowę suszarni osadów na terenie oczyszczalni ścieków” - w ramach zadania: wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową na podstawie PFU i uzyskano pozwolenie na budowę; wybudowano na terenie oczyszczalni ścieków w Lubochni Dworskiej dwunawową, słoneczną suszarnię osadów o wydajności 900 Mg/rok wraz z dwoma przewracarkami bębnowymi. Okres realizacji dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę 2019-2020; koszt wykonania 147.600,00 zł brutto poniesiony w roku 2020; okres realizacji</i>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<i>robót budowlanych 2020 – V.2021; koszt ogółem robót budowlanych 4.542.400,00 zł brutto, w tym: 2020 – 2.002.965,37 zł brutto. Łączna kwota pozyskanego dofinansowania dla całego projektu z UE w ramach RPO WŁ 2014-2020 wyniosła 8.158.123,91 zł.</i>
Gmina Rokiciny	Budowa i rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków wraz z budową i przebudową kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Rokiciny <i>W 2020 r. zakończono realizację przedmiotowej inwestycji. Zadanie obejmowało przebudowę i budowę kanalizacji sanitarnej w ulicy Mickiewicza, budowę kanalizacji sanitarnej w ulicy Wodnej w Rokicinach-Kolonii oraz przebudowę i rozbudowę gminnej oczyszczalni ścieków w Rokicinach. Łączne nakłady finansowe na realizację zadania wyniosły 9 987 080,53 zł.</i>
Gmina Rzeczyca	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bobrowiec, Rzeczyca Nowa, Rzeczyca w gminie Rzeczyca <i>Inwestycja pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bobrowiec, Rzeczyca Nowa, Rzeczyca w gminie Rzeczyca” została zrealizowana częściowo. Skanalizowano:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ul. Nową o długości – 1 378 m; całość kosztów inwestycji – 736 268,29 zł, dofinansowanie WFOŚiGW – 198 677,00 zł, RPO - 506 087, 93 zł.</i> • <i>ul. Niską, Kitowicza, Zacisze o długości 1 360 m – całość kosztów inwestycji – 296 629,53 zł, RPO – 162 918,74; WFOŚiGW – 74 552,00 zł</i> <i>Planowany termin realizacji (zakończenia zadania to lata 2021-2023)</i>
Gmina Rzeczyca	Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie gminy Rzeczyca <i>Zadanie pn. „Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie gminy Rzeczyca” nie zostało zrealizowane. Wykonano jedynie dokumentację. Planowany termin realizacji - lata 2021-2022.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej obejmującej wsie Twarda, Tresta, Swolszewice Małe, Wiaderno znajdujące się poza aglomeracją Tomaszów Mazowiecki
	Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w m. Jadwigów oraz w części m. Kolonia Zawada i Łazisko wraz z budową II reaktora na oczyszczalni ścieków w m. Zawada
	Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w aglomeracji Tomaszów Mazowiecki, obejmującej wsie Smardzewice, Wąwał, Komorów, Zaborów II, Tresta, Twarda, Swolszewice Małe i Wiaderno <i>W 2020 r. wybudowano 12,29 km sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej i tłocznej o wartości 9.253.000,00 zł:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>W części miejscowości Jadwigów - wykonano kanalizację grawitacyjną o długości 1,908 km, i kanalizację tłoczną o długości 1,618 km oraz dwie tłocznie ścieków. Wartość prac 1.644.860,83 zł. Zadanie dofinansowano ze środków WFOŚiGW w Łodzi.</i> • <i>W części miejscowości Twarda i Tresta - wykonano kanalizację grawitacyjną o dł. 1,640 km oraz kanalizację tłoczną o dł. 1,50 km. Wartość robót wykonanych w 2020 r. wyniosła 3.298.514,86 zł. Zadanie dofinansowano ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz WFOŚiGW w Łodzi.</i> • <i>W części miejscowości Swolszewice Małe - wykonano kanalizację grawitacyjną o długości 3,418 km i kanalizację tłoczną o dł. 2,205 km oraz dwie tłocznie ścieków. Wartość robót wykonanych w 2020 r. wyniosła 4.309.670,00 zł. Zadanie dofinansowano ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz WFOŚiGW w Łodzi.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Podłączenie budynków do kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki
	Promowanie budowy podłączeń kanalizacyjnych do nieruchomości <i>Zadanie realizowane jest z udziałem dotacji z WFOŚiGW w Łodzi. W sześciu naborach, wykonano łącznie 916 podłączeń, z czego 164 w Aglomeracji Zawada oraz 752 w Aglomeracji Tomaszów Mazowiecki. Planowano X etapów naboru, wykonano VIII oraz część etapu IX. W 2020 roku wykonano: Etap VII - 18 podłączeń RLM 63 os., Etap VIII - 63 podłączenia RLM 227 os., Etap IX cz. 1 - 33 podłączenia. Łącznie do 31.12.2020 r. w Etapach: I-VIII i IX cz. 1 - wykonano 1030 podłączeń - RLM 3 474 os. W toku jest realizacja ETAPU IX cz. 2 - 118 szt. podłączeń. W 2020 r. na zadanie wydatkowano 200 433,46 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja sieci i urządzeń wodociągowych na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki <i>Zadanie pn. „Rozbudowa, przebudowa i modernizacja sieci i urządzeń wodociągowych oraz kanalizacyjnych na terenie gm. Tomaszów Mazowiecki”. Zaprojektowano i wybudowano 9 odgałęzień kanalizacji sanitarnej w Smardzewicach oraz 12 odgałęzień w Wąwale i 3 w Łazisku.</i>

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<i>Trwa realizacja projektowania i budowy odgałęzień w Wiadernie. Podpisano umowę na wykonanie projektu budowy sieci wodociągowej PE DN 160 w Smardzewicach, ul. Główna - Zielona do Twardej, ul. Północna. Wykonano dokumentację projektową i wybudowano spinę wodociągową na odcinku Smardzewice - Twarda, o długości 575,6 mb. Wybudowano w miejscowości Wiaderno - 5 szt. odgałęzień sieci kanalizacyjnej, o długości 25,3 mb. Wykonano dokumentację projektową na budowę zasilania awaryjnego /agregatu/ w SUW Smardzewice. Wykonano koncepcję programową zasilania wodociągu w Komorowie i Zaborowie. Zadania w toku: Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej wodociągu w m. Cieślówice Duże i Sługocice. Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej wodociągu łączącego Łazisko - Komorów - Zaborów. Zlecono koncepcję budowy kanalizacji Wiaderno - Dąbrowa. Zlecono projekty 22 szt. odgałęzień sieci kanalizacyjnej do nieruchomości w miejscowościach: Tresta, Twarda, Swolszewice Małe, Wiaderno i Jadwigów.</i>
Gmina Ujazd	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w m. Ujazd ul. Antolin, Przesiadłów i Skrzyńki <i>Podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej.</i>
Gmina Ujazd	Przebudowa istniejącej oczyszczalni SUPERBOS 500 w m. Ujazd <i>W 2020 inwestycja nie była realizowana. Przewidywany termin realizacji 2022 r. po uzyskaniu dofinansowania.</i>
Gmina Ujazd	Przebudowa i rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Ujeździe wraz z technologią - Zaopatrzenie i dostarczenie wody <i>W 2020 roku podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych. Planowany termin zakończenia realizacji zadania 2021 r.</i>
Gmina Żelechlinek	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Żelechlinku <i>W styczniu 2021 r. rozstrzygnięto przetarg na zadanie pn. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Żelechlinku Etap I”. Cena zwycięskiej oferty wyniosła 2 061 085,03 zł.</i>
Gmina Żelechlinek	Budowa kanalizacji sanitarnej Petrynow - Czerwonka - Radwanka <i>Zgodnie z aktualną Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) gminy Żelechlinek zadanie zaplanowane do realizacji w latach 2021-2023.</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.6. Obszar interwencji: gleby

Tabela 17. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gleby

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gospodarstwa rolne	Realizacja programu rolnośrodowiskowego <i>Zgodnie z informacją przekazaną przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w latach 2019-2020 na terenie powiatu tomaszowskiego skontrolowano w zakresie działania rolno-środowiskowo-klimatycznego 34 gospodarstwa rolne. Poniżej przedstawiono najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:</i> <p>A. W ramach kontroli związanych z obszarem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadeklarowana powierzchnia działki rolnej jest większa lub mniejsza od powierzchni stwierdzonej w wyniku pomiaru, • działka rolna jest położona na niezadeklarowanej działce referencyjnej (np. drogi i rowy), • stwierdzono zmniejszenie lub zwiększenie zasięgu pola zagospodarowania. <p>B. W ramach kontroli związanych ze zobowiązaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysiana przez rolnika jako międzyplon mieszanka złożona jest z mniej niż 3 gatunków roślin, • brak wysiewu międzyplonu w terminie do 15 września, • brak przestrzegania zapisów planu nawozowego, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki N, P, K, Mg i potrzeby wapnowania, • brak przestrzegania wymogu pozostawienia 15-20% powierzchni nieskoszonej na działce rolnej.

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
ŁODR	Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych
	<p>Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno-szkoleniowe, a także promocyjne</p> <p><i>Szkolenia prowadzone przez Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz poszczególne Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego obejmowały m.in. następujące obszary:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-prawnych gospodarstw („Nowoczesne technologie w produkcji sadowniczej”, „Agrotechnika, nawożenie, ochrona w uprawach polowych”, „Chów bydła mlecznego”, „Chów bydła mięsnego”, „Chów trzody chlewnej”, „Technologia uprawy zbóż”, „Technologia uprawy roślin przemysłowych”, „Technologia uprawy roślin strączkowych”, „Uprawa roślin sadowniczych”, „Stosowanie dobrej kultury rolnej”, „Wymogi wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym”, „Stosowanie środków ochrony roślin”, „Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym”); • rachunkowość gospodarstw rolnych („Rachunkowość w gospodarstwie rolnym”, „Podatek VAT w rolnictwie”); • rolnictwo ekologiczne („Integrowana produkcja zbóż”, „Integrowana produkcja owoców”, „Integrowana ochrona i produkcja roślin”, „Zasady rolnictwa ekologicznego”); • ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE („PROW 2014–2020”, „Ochrona środowiska i klimatu – programy rolnośrodowiskowe”); • zarządzanie gospodarstwem rolnym („Zarządzanie w gospodarstwie rolnym”).
Właściciele gruntów	Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o niższych klasach bonitacyjnych
	<i>Powierzchnia nowych zalesień wykonanych na terenie powiatu tomaszowskiego w 2020 r. wyniosła 1,80 ha. Dodatkowo w 2020 r. pod zalesienia przeznaczono 9,08 ha gruntów nieleśnych.</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.7. Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Tabela 18. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.	Kontrola systemu gospodarki odpadami medycznymi w Tomaszowskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o.
	<p><i>Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. pozyskało dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na następujące zadania z zakresu gospodarowania odpadami medycznymi w 2020 r.:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „Czysty Tomaszów - unieszkodliwienie odpadów medycznych i zakup pojemników do magazynowania odpadów w TCZ Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim w związku z pandemią koronawirusa” - Opis zakresu projektu: Utylizacja odpadów medycznych w okresie od 15.03.2020 r. do 31.07.2020 r. oraz zakup pojemników twardościennych na odpady medyczne umożliwiających przechowywanie odpadów medycznych powstałych na skutek walki z Covid-19 oraz umożliwiających szczelne i bezpieczne zamknięcie zużytego sprzętu jednorazowego zużytego przez personel medyczny przy udzielaniu świadczeń medycznych chorym i podejrzanym na koronawirusa - Wartość ogólna zadania: 180 042,56 zł - Wysokość dofinansowania: 178 241,00 zł. 2) „Czysty Tomaszów - unieszkodliwienie odpadów medycznych w TCZ Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim w związku z pandemią koronawirusa - część II” - Opis zakresu projektu: Utylizacja odpadów medycznych w okresie od 01.08.2020 r. do 31.08.2020 r. - Wartość ogólna zadania: 36 750,78 zł - Wysokość dofinansowania: 21 759,00 zł. 3) „Czysty Tomaszów - unieszkodliwienie odpadów medycznych w TCZ Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim w związku z pandemią koronawirusa - część III” - Opis zakresu projektu:

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	Utylizacja odpadów medycznych w okresie od 01.09.2020 r. do 30.11.2020 r. - Wartość ogólna zadania: 152 509,50 zł - Wysokość dofinansowania: 100 000,00 zł.
Miasto Tomaszów Mazowiecki	Rekultywacja składowiska odpadów w Tomaszowie Mazowieckim
	Zadanie dotyczyło składowiska odpadów zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 269/2, 271, 275, obręb ewidencyjny Lubochnia Górki (obiekt znajduje się przy węźle S8 „Tomaszów Maz.”). Harmonogram zrealizowanych działań: <ul style="list-style-type: none"> • Etap nr 1 – Rekultywacja techniczna składowiska: <ul style="list-style-type: none"> • uporządkowanie kwatery składowiska i bezpośrednio przyległego terenu z luźnych odpadów – IV kw. 2019 r.; • wykonanie studni odgazowujących 4 szt. - IV kw. 2019 r.; • wykonanie badań ilości gazu składowiskowego – IV kw. 2019 r. • Etap nr 2 – Rekultywacja biologiczna składowiska: <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie i uformowanie warstwy okrywowej – II kw. 2020 r.; • wykonanie zabudowy roślinnej niskiej - obsiewów traw – II kw. 2020 r.; • pielęgnacja roślinności - koszenie porostu roślinnego, nawożenie, uzupełnianie, wyrównanie, uzupełnianie lokalnych zapadlisk warstwy humusowej – II kw. 2020 r.; • wprowadzenie roślinności wysokiej (drzewa i krzewy) - III-IV kw. 2020 r.
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa instalacji do spalania osadów
	Podjęto decyzję o rezygnacji z realizacji inwestycji w związku z uzyskaniem certyfikatu zmieniającego osad (odpad) na ulepszcza glebowy.
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami – elementu GOZ – PSZOK wraz ze ścieżką edukacyjną
	W celu realizacji zadań w zakresie prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Spółka rozpoczęła w 2020 roku budowę PSZOK wraz ze ścieżką edukacyjną. Dla pozyskania środków na ww. zadanie ZGWK w 2019 roku złożyło wniosek do NFOŚiGW o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Działanie 2.2. Gospodarka odpadami komunalnymi. Całkowite planowane koszty projektu to kwota 3 977 288,64 zł. W dniu 4 czerwca 2020 roku podpisana została umowa z wykonawcą robót z firmą AK NOVA z Poznania na kwotę 2 396 773,73 zł netto, a w dniu 9 czerwca 2020 roku zawarto umowę na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego na kwotę 49 950,00 zł netto. Inwestycja została zrealizowana w zakresie rzeczowym w 100 %.
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami – elementu GOZ – Baza Transportowa wraz z myjnią i warsztatem samochodowym
	Zadanie w trakcie realizacji (planowany termin zakończenia – 2025 r.)
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami – elementu GOZ – Sortownia wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i stacją przeładunkową
	Zadanie w trakcie realizacji (planowany termin zakończenia – 2025 r.)
ZGWK Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim	Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami – elementu GOZ – Biogazownia z niezbędną infrastrukturą techniczną
	Zadanie w trakcie realizacji (planowany termin zakończenia – 2025 r.)
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Kontynuacja selektywnej zbiórki odpadów
	Jednym z głównych celów systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów: recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania; recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Od początku trwania nowego systemu gospodarowania odpadami tj. od 2013 r. gmina zapewnia mieszkańcom: <ul style="list-style-type: none"> • pojemniki na odpady, • worki na odpady segregowane, • przy każdej zbiórce odpadów segregowanych odbiór elektrośmieci, • zbiórkę odpadów wielkogabarytowych 1 raz do roku, • Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na ul. Majowej 87/89 w Tomaszowie Mazowieckim. Wszystko to wliczone jest w opłatę, którą mieszkańcy uiszczają, co miesiąc do Gminy. Przyczynia się do tego coraz większa wiedza mieszkańców w zakresie segregacji. W 2020 r. odebrano

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	od mieszkańców łącznie 3 712,28 Mg odpadów komunalnych. W roku 2020 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania wyniósł 26,52%; poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych wyniósł 42,90%; natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 38,25%. Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2020 r. wyniósł: 1 217 694,53 zł.
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Kontynuacja programu usuwania azbestu
	Gmina systematycznie realizuje założenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2015-2032”. Działania polegają na odbiorze oraz unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest. W ramach ww. działania w roku 2020, usunięto azbest z 75 (71 w 2019 r.) posesji o łącznej masie 186,595 Mg (212,46 Mg w 2019 r.). Udzielono dotacji w kwocie 73 958,79 zł (105 091,21 zł w 2019 r.) – dotyczącej dofinansowania kosztów związanych z transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest. Z demontażu azbestu skorzystało 25 wnioskodawców. Zdemontowano 3 296 m ² (2 959 m ² w 2019 r.) płyt azbestowych. Udzielono dotacji w kwocie 24 049 zł (15 901 zł w 2019 r.).
Gmina Żelechlinek	Usunięcie azbestowych pokryć dachowych
	W 2020 r. na unieszkodliwianie materiałów budowlanych zawierających azbest na terenie Gminy Żelechlinek wydatkowano 51.411,33 zł (dotacja pozyskana z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

3.8. Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze

Tabela 19. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: zasoby przyrodnicze

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	Eko-Park Edukacyjny przy I Liceum Ogólnokształcącym Brak realizacji zadania w 2020 r.
Powiat Tomaszowski	Utworzenie pracowni edukacyjnej pn. „Biologiczna Ekopracownia” przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim Zadanie zostało w całości zrealizowane w roku 2020. Zakupiono pomoce dydaktyczne: atlasy, roślin i zwierząt, preparaty, modele oraz szkielety, plansze ścienne, sprzęt laboratoryjny, mikroskopy, a także sprzęt multimedialny i meble. Zrealizowano zadania ujęte w projekcie, pracownia została wyposażona w odpowiednio dobrany sprzęt i pomoce naukowe, które zapewniają uczniom wysokie standardy nauczania. Poniesiono koszty łącznie – 49.794,99 w tym wkład własny 4 998,88 zł.
Powiat Tomaszowski	Renowacja i utrzymanie zieleni na terenie zarządzanym przez Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. - ul. Jana Pawła II 35 Brak realizacji zadania w 2020 r.
Powiat Tomaszowski	Adaptacja budynku położonego na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tomaszowie Mazowieckim z przeznaczeniem na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania polegającego na adaptacji budynku magazynów na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tomaszowie Mazowieckim na potrzeby Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Mazowieckim w ramach zadania p.n.: „Adaptacja budynku położonego na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tomaszowie Mazowieckim z przeznaczeniem na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych”. Rozpoczęcie 26.02.2019 r. – zakończenie 30.07.2019r. Wartość brutto 69 126,00 zł. Podpisanie umowy na roboty budowlane - 30.04.2021 r.
Powiat Tomaszowski	Modernizacja wewnętrznych ciągów komunikacyjnych na terenie zarządzanym przez Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. - ul. Jana Pawła II 35 Brak realizacji zadania w 2020 r.

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Powiat Tomaszowski	<p>Podnoszenie jakości zasobów turystycznych Doliny Rzeki Pilicy poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w Powiecie Tomaszowskim</p> <p><i>Jest to projekt realizowany w partnerstwie 4 gmin i powiatu tomaszowskiego, którego liderem jest Gmina Tomaszów Mazowiecki. Projekt realizowany jest w latach 2018-2021. Celem Projektu jest wykorzystanie i rozwój potencjału endogenicznego regionu łódzkiego opartego na walorach przyrodniczo-kulturowych, szczególnie w aspekcie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi gospodarki turystycznej, w tym powstawania nowych miejsc pracy. Realizacja projektu ma na celu zwiększenie wykorzystania walorów krajobrazowych i kulturowych oraz stworzenie warunków do rozwoju gospodarki turystycznej w oparciu o wykorzystanie potencjału endogenicznego regionu – obszaru Funkcjonalnego Doliny Rzeki Pilicy – co przyczyni się do kreowania w skali podregionalnej marki turystycznej „Dolina Rzeki Pilicy. Każda z gmin-partnerów przeprowadziła inwestycje pod kątem zagospodarowania turystyczno-rekreacyjno-wypoczynkowego, powiat tomaszowski odpowiada natomiast za promocję budowanej w ramach projektu marki Doliny rzeki Pilicy. W 2020 r. w ramach kampanii opracowane zostały QR kody do powstającej strony internetowej dla Doliny rzeki Pilicy.</i></p>
ZDP	<p>Utrzymanie zieleni przez Zarząd Dróg Powiatowych w Tomaszowie Mazowieckim na terenach zarządzanych przez Powiat, w tym na drogach powiatowych</p> <p><i>W 2020 r. na utrzymanie i urządzanie terenów zieleni oraz zadrzewień Zarząd Dróg Powiatowych w Tomaszowie Mazowieckim wydatkował 316 763,83 zł.</i></p>
Powiat Tomaszowski	<p>Utworzenie pracowni edukacyjnej pn. „Nowoczesna ekopracownia kluczem do sukcesu” w I Liceum Ogólnokształcącym (zakup sprzętu multimedialnego oraz pomocy naukowych)</p> <p><i>Zakres prac: zakup ławek szkolnych, krzeseł, biurka nauczycielskiego, fotela, tablicy suchościeralnej, fototapety, komputera z monitorem, tablicy interaktywnej, projektora krótkoogniskowego, głośników, wskaźnika optycznego, rolet okiennych, preparatów mikroskopowych, szkiełek, zestawu preparacyjnego, termometrów bezręciowych, modelu DNA, mikroskopów oraz foliogramów z zakresu genetyki; zadanie zrealizowano w 2020 r.; poniesione koszty - 42 605,00 zł, w tym 37 605,00 zł dotacja z WFOŚiGW (wkład własny 5 000,00 zł).</i></p>
Powiat Tomaszowski	<p>Eko – Pracownia przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6</p> <p><i>Brak realizacji zadania w 2020 r.</i></p>
Gmina Rzeczyca	<p>Rewaloryzacja zabytkowego parku podworskiego w Rzeczycy</p> <p><i>Inwestycja pn. „Rewaloryzacja zabytkowego parku podworskiego w Rzeczycy” nie została zrealizowana. Planowany termin realizacji – 2023 r.</i></p>
Gmina Rzeczyca	<p>Budowa budynku gospodarczo-magazynowego dla potrzeb usług obsługi zieleni gminnej, zadrzewień oraz dróg gminnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną</p> <p><i>Inwestycja pn. „Budowa budynku gospodarczo-magazynowego dla potrzeb usług obsługi zieleni gminnej, zadrzewień oraz dróg gminnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” nie została zrealizowana. Planowany termin realizacji – 2023 r.</i></p>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<p>Zagospodarowanie centrum wsi Ciebłowice Duże</p> <p><i>Zadanie zrealizowane w zakresie zaplanowanym na 2018 r. Roboty wykonano i odebrano zgodnie z umową. Przebudowano sieć elektroenergetyczną 15 kV wraz ze stacją transformatorową w celu uwolnienia przestrzeni publicznej przed Domem Ludowym. Zrealizowano projekt pn. „Śladami historii w miejscowości Ciebłowice Duże”, dofinansowany ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. W ramach zadania wykonano ścieżkę spacerową, zieleńce, nasadzenia drzew i krzewów, zamontowano tablice historyczne. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 443 421,01 zł.</i></p>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<p>Budowa obiektu budowlanego pełniącego funkcje kulturalne w miejscowości Wiaderno</p> <p><i>Zadanie zakończono w 2020 r. Wykonano prace remontowe przy budynku biblioteki i DL w Wiadernie - roboty dodatkowe realizowane przy zadaniu inwestycyjnym, wynikiłe w trakcie realizacji projektu. Zakres rzeczowy - wymiana pokrycia dachowego nad biblioteką oraz przebudowa instalacji kanalizacyjnej. Wydatkowano 57 356,75 zł.</i></p>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Zagospodarowanie terenu przy Domu Ludowym w Wiadernie
	<i>Opracowano dokumentację projektowo-budowlaną. W 2020 r. wybrano wykonawcę robót budowlanych. Wykonano część jezdni manewrowej z miejscami parkingowymi i część chodnika z kostki betonowej - zaawansowanie robót - ok. 40 %. W 2020 r. przeprowadzono odbiór częściowy. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 154 495,42 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Zagospodarowanie centrum wsi Niebrów
	<i>Wykonano altanę oraz budynek garażowy. Wybudowano przyłączy wodociągowe o dł. ok. 95 mb. Wykonano zasilanie energetyczne do działki, siłownię zewnętrzną, plac zabaw, strefę relaksu, trawniki i nasadzenia. Zadanie było dofinansowane ze środków Ministerstwa Sportu (OSA) i Zarządu Województwa Łódzkiego (małe granty). Kontynuacja zagospodarowania w latach następnych. W 2020 r. zostało zrealizowane: zagospodarowanie skarpy i wykonanie schodów zewnętrznych przy placu zabaw i siłowni, nasadzenia krzewów oraz budowa ogrodzenia terenu rekreacyjnego. Wyłoniono Projektanta budynku świetlicy - wykonanie dokumentacji projektowej w 2021 r. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 321 260,62 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Kształtowanie przestrzeni publicznej przy ul. Wesołej w miejscowości Smardzewice
	<i>Zadanie obejmowało: wykonanie przyłącza energetycznego oświetlenia fontanny; montaż urządzeń małej architektury: fontanna, stolik szachowy, stoliki z krzesłami, ławki drewniane, domki dla owadów, stojak na rowery, kosze na śmieci; wykonanie ciągów komunikacyjnych, ścieżek spacerowych, urządzenie terenów zielonych wraz z systemem nawadniania, wykonanie trawników, nasadzeń roślinności średniej, wykonanie przyłącza wodociągowego, roboty elektryczne; wykonanie 9 sztuk mobilnych paneli wystawowych „Żubr Smardzewicki w kulturze Gminy Tomaszów Mazowiecki”; wykonanie utwardzenia grysem granitowym terenu wokół stojaków rowerowych; instalacja systemu dozoru wizyjnego terenu rekreacyjnego; nadzór inwestorski. Na zadanie wydatkowano 687 258,39 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Budowa wielofunkcyjnych stref aktywności w gminie Tomaszów Mazowiecki
	<i>Wybudowano 3 wielofunkcyjne strefy aktywności: w Smardzewicach (osiedle mieszkaniowe - Biała Góra), w Komorowie (przy Zespole Szkół) i w Wiadernie (przy boisku sportowym). Prace polegały na montażu urządzeń zabawowych, siłowni zewnętrznej oraz wykonaniu nasadzeń zieleni. W 2019 r. wykonano dokumentacje projektowe na strefy aktywności w Cekanowie i Jadwigowie. W m. Zawada wykonano plac zabaw, siłownię zewnętrzną oraz strefę relaksu na terenie szkoły Podstawowej w Zawadzie. Zadanie było dofinansowane ze środków Ministerstwa Sportu (OSA). W 2020 r. została doposażona strefa aktywności w miejscowości Cekanów. Zamontowane zostały urządzenia małej architektury, urządzono trawnik, ułożono palisadę oraz ścieżkę z kostki. Opracowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa na plac zabaw w miejscowości Kwiatkówka. Ponadto wybrano wykonawców placów zabaw w Jadwigowie i w Kwiatkówce - realizacja w roku 2021. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 530 072,67 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z oświetleniem w miejscowości Cieblówce Duże
	<i>W 2019 r. poniesiono wydatki na wykonanie projektu budowlanego i opłaty dla PGE. Zadanie było planowane w cyklu 2-letnim. Ponieważ gmina nie uzyskała dofinansowania ze środków Zarządu Województwa Łódzkiego i Ministerstwa Sportu, nie rozpoczęto realizacji inwestycji w 2019 r. Gmina ponownie w 2020 r. złożyła wniosek o dofinansowanie. Wybudowano boisko o nawierzchni poliuretanowej o wym. 40x22 m wraz z piłkochwydami i oświetleniem. Dodatkowo utwardzono kostką betonową teren wokół boiska i zamontowano elementy małej architektury typu ławki, kosze. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 436 705,42 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Urządzenie terenów zielonych na terenie parku we wsi Wąwał wraz z ogrodzeniem obiektu Domu Ludowego w Wąwale
	<i>Zadanie zrealizowano z dofinansowaniem ze środków WFOŚiGW w Łodzi (dotacja). W I półroczu 2019 r. zawarto umowę z wykonawcą na urządzenie terenów zielonych na terenie parku we wsi Wąwał oraz pielęgnację przez kolejny rok. W 2019 r zrealizowano Część I umowy - Urządzenie terenów zielonych na terenie parku we wsi Wąwał. Odbiór końcowy - wrzesień 2019 r. Część II umowy - Pielęgnacja i bieżące utrzymanie urządzonych terenów zielonych na terenie parku we wsi Wąwał realizowano do października 2020 r. Zadanie zakończone. W ramach zadania dokonano również wymiany ogrodzenia zewnętrznego z betonowego na panelowe - od strony ul. Cegielnianej</i>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020**

Podmiot realizujący	Wyznaczone zadanie
	Opis/zakres realizacji zadania
	<i>i od strony parku o dł. ok. 150 mb. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 171 131,10 zł.</i>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<p style="text-align: center;">Rozbudowa budynku dydaktyczno-oświatowego ZS w Zawadzie</p> <p><i>Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową na rozbudowę budynku dydaktyczno-oświatowego wraz z robotami towarzyszącymi i uzyskano pozwolenie na budowę obiektu oświatowego. Budowa obiektu planowana w następnych latach. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 106 081,71 zł.</i></p>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<p style="text-align: center;">Rozwój gospodarki turystycznej w oparciu o wykorzystanie walorów krajobrazowych w celu zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego terenu nad Zalewem Sulejowskim w miejscowości Smardzewice</p> <p><i>Projekt realizowany z dofinansowaniem ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020. Ze względu na problemy z wyłonieniem wykonawcy, zrezygnowano z realizacji projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj”. Przeprowadzono przetarg nieograniczony na wybór Wykonawcy dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Zawarto aneks z Urzędem Marszałkowskim wydłużający termin realizacji projektu do 2022 r. W 2019 r. poniesiono koszty na świadczenie usługi doradztwa w ramach zarządzania przedmiotowym projektem. Zakończono w 2020 r. prace projektowe i uzyskano decyzje administracyjne na prowadzenie robót budowlanych. Poniesiono wydatki na opłaty administracyjne i projektowe. Wybór wykonawcy robót budowlanych w 2021 r. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 289 148,19 zł.</i></p>
Gmina Tomaszów Mazowiecki	<p style="text-align: center;">Kształtowanie jakości zasobów turystycznych Doliny Rzeki Pilicy poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w Powiecie Tomaszowskim</p> <p><i>Projekt realizowany z dofinansowaniem ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020. Okres realizacji 3-letni. Zadania zaplanowane na 2018 r. zrealizowano. Roboty wykonano i odebrano zgodnie z umową. Park edukacyjny w Treście: wybudowano ścieżki spacerowe, teren wyposażono w urządzenia zabawowe i edukacyjne dla dzieci i młodzieży w klimacie leśnym oraz urządzenia małej architektury typu altana, miejsce na ognisko. Obiekt w Twardej: rozbudowano budynek użyteczności publicznej na cele kulturalno-turystyczne i zagospodarowano przestrzeń wokół budynku. Po rozbudowie pow. użytkowa budynku świetlicy wynosi 212,69m². W ramach robót rozbudowano obiekt, wymieniono pokrycie dachu, stolarkę okienną i drzwiową, ocieplono ściany i strop, wykonano roboty sanitarne i elektryczne. W ramach zagospodarowania przestrzeni wykonano m.in. altany ogrodowe, miejsce na ognisko, utwardzenie terenu. W czerwcu 2019 r. zawarte zostały umowy na dwa kolejne zadania w ramach projektu: - zaprojektowanie i wykonanie miejsca do obsługi turystyki kajakowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Smardzewice. Zaprojektowanie i wykonanie ścieżki rowerowej wraz z robotami towarzyszącymi (przebudowa drogi gminnej) na odcinku od miejscowości Smardzewice do miejscowości Twarda i Tresta. W 2020 r. zrealizowane były dwa zadania inwestycyjne w ramach projektu: zaprojektowanie i wykonanie miejsca do obsługi turystyki kajakowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Smardzewice (miejsce do wodowania kajaków, ciąg pieszo-rowerowy, miejsca widokowe i ścieżki spacerowe, plac zabaw, mała architektura, oświetlenie terenu) oraz zaprojektowanie i wykonanie ścieżki rowerowej wraz z robotami towarzyszącymi (przebudowa drogi gminnej) na odcinku od miejscowości Smardzewice do miejscowości Twarda i Tresta (ścieżka rowerowa o nawierzchni z kostki betonowej - 2,1 km przebudowa jezdni o nawierzchni bitumicznej - 1,84 km). Wykonana została dokumentacja projektowa oraz roboty budowlane obejmujące budowę tymczasowego przyłącza elektrycznego do przystani kajakowej w miejscowości Smardzewice, wykonano dostawę i montaż oznakowania pionowego oraz blokad parkingowych typu „motyl” na drodze stanowiącej dojazd do miejsca obsługi turystyki kajakowej, wykonano zabezpieczenie drzew siatką przeciwko bobrom. Ponadto zamontowano monitoring terenu rekreacyjnego. Łączne nakłady finansowe poniesione na zadanie w terminie do 31.12.2020 r. wynoszą 4 912 404,62 zł.</i></p>
Gmina Żelechlinek	<p style="text-align: center;">Zagospodarowanie terenów przy zbiornikach wodnych w Żelechlinku i Chociszewie</p> <p><i>Zadanie pn. „Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym w Żelechlinku Etap II” realizowane w ramach Programu „Przeciwdziałanie degradacji środowiska w Gminie Żelechlinek”. Zadanie zakończone w roku 2020. Wydatki: środki krajowe 121.643,70 zł; środki UE: 172.383,07 zł.</i></p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ankietowane podmioty

4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2019-2020

Analiza wskaźnikowa realizacji POŚ polega na przypisaniu wartości dla wybranych wskaźników obrazujących efekt wdrażania Programu w kolejnych latach oraz dokonaniu oceny ich zmian poprzez porównanie trendu oczekiwanego z zaistniałym, przy wykorzystaniu następujących symboli:

- „↑” – wzrost wartości danego wskaźnika;
- „↓” – spadek wartości danego wskaźnika;
- „↔” – brak zmian wartości danego wskaźnika.

Jeżeli zaistniała zmiana odbiega od zmiany oczekiwanej wówczas dany wskaźnik oceniony został negatywnie (kolor czerwony). W sytuacji zgodności trendu oczekiwanego z zaistniałym wskaźnik oceniony został pozytywnie (kolor zielony). Wskaźniki przypisane dla lat 2016-2018 stanowią wartość bazową (punkt odniesienia) dla efektów realizacji „Programów Ochrony Środowiska” w latach 2019-2020.

Należy zaznaczyć, iż dla części wskaźników nie można było przypisać wartości za 2020 r. ze względu na to, iż w momencie opracowywania niniejszego Raportu (wrzesień 2021 r.) GUS nie opublikował jeszcze danych za rok 2020.

Analizę wskaźnikową realizacji „Programów Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego” w latach 2019-2020 przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 20. Analiza wskaźnikowa realizacji Programów Ochrony Środowiska w latach 2019-2020

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Długość sieci ciepłowniczej (przesyłowej i rozdzielczej)	km	25,9	31,5	29,7	29,8	b.d.	↑	↑	wzrost długości sieci ciepłowniczej
Długość przyłączy do sieci ciepłowniczej	km	23,4	26,2	27,2	27,7	b.d.	↑	↑	wzrost długości przyłączy do sieci ciepłowniczej
Kubatura budynków ogrzewanych z sieci ciepłowniczej OGÓŁEM	tys. m ³	5 028,7	5 801,3	6 217,4	b.d.	b.d.	↑	nie można ocenić	GUS nie opublikował danych, brak możliwości oceny
Kubatura budynków ogrzewanych z sieci ciepłowniczej BUDYNKI MIESZKALNE	tys. m ³	2 592,8	2 603,9	2 942,9	b.d.	b.d.	↑	nie można ocenić	GUS nie opublikował danych, brak możliwości oceny
Sprzedaż energii ciepłej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych	GJ/tys. m ³	162,66	170,75	144,95	b.d.	b.d.	↓	nie można ocenić	GUS nie opublikował danych, brak możliwości oceny
Długość czynnej sieci gazowej	km	196,204	196,667	202,058	208,881	211,716	↑	↑	wzrost długości sieci gazowej
Liczba czynnych przyłączy gazowych OGÓŁEM	szt.	3 770	3 852	3 916	4 154	4 344	↑	↑	wzrost liczby przyłączy gazowych
Liczba czynnych przyłączy gazowych BUDYNKI MIESZKALNE	szt.	3 424	3 488	3 544	3 770	3 932	↑	↑	wzrost liczby przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych
Zużycie gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe OGÓŁEM	MWh	64 757,3	69 145,4	70 988,6	65 024,6	70 148,7	↑	↑	wzrost zużycia gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe
Zużycie gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe NA OGRZEWANIE MIESZKAŃ	MWh	30 357,0	34 478,6	40 935,7	42 914,2	45 824,4	↑	↑	wzrost zużycia gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe na cele grzewcze
Udział mieszkań wyposażonych w instalacje centralnego ogrzewania MIASTO	%	82,6	82,6	82,8	82,9	b.d.	↑	↑	wzrost udziału mieszkań wyposażonych w instalacje centralnego ogrzewania
Udział mieszkań wyposażonych w instalacje centralnego ogrzewania OBSZAR WIEJSKI	%	64,6	64,8	65,1	65,3	b.d.	↑	↑	wzrost udziału mieszkań wyposażonych w instalacje centralnego ogrzewania
Długość dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej	km	556,0	575,9	588,3	600,1	607,6	↑	↑	wzrost długości dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu	
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała		
Długość dróg gminnych o nawierzchni gruntowej	km	326,8	328,9	321,5	319,4	321,2	↓	↓	<i>spadek długości dróg gminnych o nawierzchni gruntowej</i>	
Długość dróg rowerowych	km	34,7	41,1	48,2	51,0	65,4	↑	↑	<i>wzrost długości dróg rowerowych</i>	
Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	pyłowe ogółem	Mg	202	199	134	50	46	↓	↓	<i>spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych</i>
	pyłowe ogółem na 1 km ²	Mg	0,20	0,19	0,13	0,05	0,04	↓	↓	<i>spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych</i>
	pyłowe ze spalania paliw	Mg	143	154	87	23	19	↓	↓	<i>spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych</i>
	gazowe ogółem	Mg	348 163	339 714	330 899	431 993	422 014	↓	↑	<i>wzrost emisji zanieczyszczeń gazowych</i>
	gazowe ogółem (bez CO ₂)	Mg	2 544	2 530	2 599	1 564	4 021	↓	↑	<i>wzrost emisji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂)</i>
	dwutlenek siarki	Mg	458	549	788	647	893	↓	↑	<i>wzrost emisji dwutlenku siarki</i>
	tlenki azotu	Mg	1 654	1 673	1 554	737	943	↓	↓	<i>spadek emisji tlenków azotu</i>
	tlenek węgla	Mg	417	249	219	137	95	↓	↓	<i>spadek emisji tlenku węgla</i>
	dwutlenek węgla	Mg	345 619	337 184	328 300	430 429	417 993	↓	↑	<i>wzrost emisji dwutlenku węgla</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	pyłowe	Mg	23 742	8 256	7 190	4 857	3 898	↑	↓	<i>spadek ilości zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych</i>
	gazowe	Mg	0	0	129	2 830	3 026	↑	↑	<i>wzrost ilości zneutralizowanych zanieczyszczeń gazowych</i>

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik		Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
			2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Udział zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych	pyłowe	%	99,2	97,6	98,2	99,0	98,8	↑	↑	wzrost udziału zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych
	gazowe	%	0,0	0,0	4,7	64,4	42,9	↑	↑	wzrost udziału ilości zneutralizowanych zanieczyszczeń gazowych
Ocena jakości powietrza w strefie łódzkiej – klasy jakości powietrza dla poszczególnych zanieczyszczeń (klasa A – brak przekroczenia; klasa C – przekroczenie)	As	-	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	B(a)P	-	C	C	C	C	C	↑	↔	występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń (brak poprawy)
	C ₆ H ₆	-	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	CO	-	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	Cd	-	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	NO ₂	-	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	Ni	-	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	O ₃	-	C	C	C	A	A	↑	↑	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń (poprawa)
	PM 10	-	C	C	C	C	C	↑	↔	występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń (brak poprawy)

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
PM 2,5	-	C	C	C	C	C	↑	↔	występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń (brak poprawy)
	Pb	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
	SO ₂	A	A	A	A	A	↔	↔	brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe	MWh	83 505	87 447	88 799	88 928	85 147	↓	↑	wzrost zużycia energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe
Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca	kWh	705,3	741,2	755,6	761,1	733,1	↓	↑	wzrost zużycia energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Długość sieci wodociągowej	km	1 161,3	1 174,6	1 185,5	1 192,4	1 191,2	↑	↑	wzrost długości sieci wodociągowej
Liczba przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych	szt.	21 317	21 670	22 055	22 416	24 505	↑	↑	wzrost liczby przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych
Liczba awarii sieci wodociągowej	-	216	150	162	191	214	↓	↑	wzrost liczby awarii sieci wodociągowej
Zużycie wody z sieci wodociągowej w przeliczeniu na 1 mieszkańca	m ³	39,4	39,8	42,1	41,9	40,9	↓	↓	spadek zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Długość sieci kanalizacyjnej	km	460,3	466,2	487,9	506,8	552,1	↑	↑	wzrost długości sieci kanalizacyjnej
Liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych	szt.	9 706	9 997	10 226	10 613	12 667	↑	↑	wzrost liczby przyłączy kanalizacyjnych
Liczba awarii sieci kanalizacyjnej	-	107	152	256	334	330	↓	↑	wzrost liczby awarii sieci kanalizacyjnej
Ilość odprowadzonych ścieków siecią kanalizacyjną	tys. m ³	2 710	2 826	2 899	2 959	2 996	↑	↑	wzrost ilości ścieków zbieranych zbiorczym systemem kanalizacyjnym

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Ilość ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów	tys. m ³	2 057	2 139	2 220	2 217	2 218	↑	↑	wzrost ilości ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	4 668,2	4 690,2	4 944,5	4 892,1	4 751,2	↑	↑	wzrost ilości wody dostarczonej z sieci wodociągowej
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	-	111 317	111 016	110 546	109 902	110 439	↑	↓	spadek liczby ludności korzystającej z sieci wodociągowej
Stopień zwodociągowania powiatu	%	94,1	94,2	94,3	94,3	95,4	↑	↑	wzrost stopnia zwodociągowania powiatu
Udział ludności korzystającej z instalacji wodociągów na obszarach wiejskich w ogóle ludności wiejskiej	%	97,4	97,4	97,5	97,5	97,6	↑	↑	wzrost liczby ludności obszaru wiejskiego z dostępem do sieci wodociągowej
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	-	73 387	73 608	73 472	73 559	75 490	↑	↑	wzrost liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej
Ścieki oczyszczane w ciągu roku	tys. m ³	2 710	2 826	2 899	2 959	2 996	↑	↑	wzrost ilości oczyszczanych ścieków
Ścieki odprowadzane w czasie doby do kanalizacji	tys. m ³	7,4	7,7	7,9	8,1	8,2	↑	↑	wzrost ilości ścieków zbieranych systemem kanalizacyjnym
Ścieki oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w ilości ścieków ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	↔	↔	utrzymanie 100% poziomu oczyszczania ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów i biologicznego
Stopień skanalizowania powiatu	%	62,1	62,5	62,7	63,1	65,2	↑	↑	wzrost stopnia skanalizowania powiatu
Udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacji na obszarach wiejskich w ogóle ludności wiejskiej	%	36,0	36,7	37,1	38,3	39,5	↑	↑	wzrost liczby ludności obszaru wiejskiego z dostępem do sieci kanalizacyjnej
Proporcja sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej na terenie obszarów wiejskich	-	0,293	0,295	0,310	0,326	0,368	↑	↑	wzrost długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do długości sieci wodociągowej

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu	
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała		
Zużycie wody na potrzeby przemysłu	tys. m ³	1 080	1 137	1 341	1 482	1 520	↓	↑	wzrost zużycia wody przez zakłady przemysłowe	
Pobór wód podziemnych na potrzeby przemysłu	tys. m ³	934	950	1 122	1 242	1 195	↓	↑	wzrost poboru wód podziemnych przez zakłady przemysłowe	
Zakup wody z wodociągów komunalnych na cele produkcyjne	tys. m ³	22	20	30	21	18	↓	↓	spadek zakupu wody z wodociągów przez zakłady przemysłowe	
Ścieki z zakładów przemysłowych odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	tys. m ³	592	659	711	774	847	↓	↑	wzrost ilości ścieków odprowadzonych przez zakłady przemysłowe	
Ładunek zanieczyszczeń (BZT5) odprowadzonych z oczyszczalni (w ściekach oczyszczonych)	kg/tys. m ³	11,57	9,49	12,27	10,13	7,14	↓	↓	spadek ładunku zanieczyszczeń wprowadzonych w ściekach oczyszczonych do środowiska	
Ładunek zanieczyszczeń (ChZT) odprowadzonych z oczyszczalni (w ściekach oczyszczonych)	kg/tys. m ³	64,33	61,99	65,15	51,30	60,77	↓	↓	spadek ładunku zanieczyszczeń wprowadzonych w ściekach oczyszczonych do środowiska	
Ładunek zanieczyszczeń (zawiesina) odprowadzonych z oczyszczalni (w ściekach oczyszczonych)	kg/tys. m ³	7,85	11,48	15,34	9,42	9,03	↓	↓	spadek ładunku zanieczyszczeń wprowadzonych w ściekach oczyszczonych do środowiska	
Ładunek zanieczyszczeń (azot ogólny) odprowadzonych z oczyszczalni (w ściekach oczyszczonych)	kg/tys. m ³	7,48	5,63	7,14	6,64	5,58	↓	↓	spadek ładunku zanieczyszczeń wprowadzonych w ściekach oczyszczonych do środowiska	
Ładunek zanieczyszczeń (fosfor ogólny) odprowadzonych z oczyszczalni (w ściekach oczyszczonych)	kg/tys. m ³	1,06	0,91	1,11	0,98	1,05	↓	↓	spadek ładunku zanieczyszczeń wprowadzonych w ściekach oczyszczonych do środowiska	
Jakość wód JCWP Wolbórka od źródeł do Dopływu spod Będzelina	stan ekologiczny	-	dobry	umiarkowany	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑↔	<i>nie można ocenić</i>	w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP
	stan chemiczny	-	nie badano	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP
	stan ogólny	-	brak oceny	zły	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik		Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
			2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Jakość wód JCWP Zbiornik Sulejów	stan ekologiczny	-	umiarkowany	umiarkowany	<i>nie badano</i>	słaby	<i>nie badano</i>	↑	↓	<i>pogorszenie stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>
Jakość wód JCWP Moszczanka	stan ekologiczny	-	umiarkowany	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	umiarkowany	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>
Jakość wód JCWP Dopływ ze Świńska	stan ekologiczny	-	słaby	słaby	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	<i>w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP</i>
	stan chemiczny	-	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie można ocenić</i>	<i>nie można ocenić</i>	<i>w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	<i>w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP</i>
Jakość wód JCWP Czarna	stan ekologiczny	-	słaby	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	umiarkowany	<i>nie badano</i>	↑	↑	<i>poprawa stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	dobry	dobry	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↔	↓	<i>pogorszenie stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	<i>brak oceny</i>	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>
Jakość wód JCWP Gać	stan ekologiczny	-	umiarkowany	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	umiarkowany	<i>nie badano</i>	↑	↑	<i>poprawa stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik		Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
			2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Jakość wód JCWP Słomianka	stan ekologiczny	-	dobry	umiarkowany	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	<i>w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP</i>
	stan chemiczny	-	<i>nie badano</i>	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	<i>w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP</i>
	stan ogólny	-	brak oceny	zły	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	↑	<i>nie można ocenić</i>	<i>w analizowanych latach 2019-2020 nie badano JCWP</i>
Jakość wód JCWP Luboczanka	stan ekologiczny	-	umiarkowany	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	umiarkowany	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>
Jakość wód JCWP Pilica od Zbiornika Sulejów do Wolbórki	stan ekologiczny	-	słaby	zły	<i>nie badano</i>	zły	<i>nie badano</i>	↑	↓	<i>pogorszenie stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>
Jakość wód JCWP Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia	stan ekologiczny	-	słaby	umiarkowany	<i>nie badano</i>	umiarkowany	<i>nie badano</i>	↑	↑	<i>poprawa stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>
Jakość wód JCWP Pilica od Wolbórki do Drzewiczki	stan ekologiczny	-	umiarkowany	słaby	<i>nie badano</i>	słaby	<i>nie badano</i>	↑	↓	<i>pogorszenie stanu ekologicznego JCWP</i>
	stan chemiczny	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu chemicznego JCWP</i>
	stan ogólny	-	zły	zły	zły	zły	<i>nie badano</i>	↑	↔	<i>brak poprawy stanu ogólnego JCWP</i>

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Ilość odebranych zmieszanych odpadów komunalnych OGÓŁEM	<i>Mg</i>	25 189,84	29 425,45	32 429,04	33 904,25	25 402,13	↓	↓	<i>spadek ilości odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych</i>
Ilość odebranych zmieszanych odpadów komunalnych GOSPODARSTWA DOMOWE	<i>Mg</i>	20 039,94	23 475,08	22 011,34	23 214,50	20 900,25	↓	↓	<i>spadek ilości odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych</i>
Ilość odebranych zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w przeliczeniu na osobę	<i>kg</i>	169,3	199,0	187,3	198,7	180,0	↓	↓	<i>spadek ilości odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych</i>
Powierzchnia istniejących dzikich wysypisk odpadów	<i>m²</i>	115	90	150	0	b.d.	↓	↓	<i>spadek powierzchni dzikich wysypisk odpadów</i>
Ilość wytworzonych odpadów innych niż komunalne (przemysłowych i gospodarczych)	<i>tys. Mg</i>	540,5	511,2	512,1	407,0	383,1	↓	↓	<i>spadek ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne (przed podmioty gospodarcze)</i>
Ilość odpadów innych niż komunalne (przemysłowych i gospodarczych) poddanych odzyskowi	<i>tys. Mg</i>	422,6	391,6	342,8	251,2	153,1	↑	↓	<i>spadek ilości odpadów innych niż komunalne poddawanych przez podmioty gospodarcze procesowi odzysku</i>
Powierzchnia gruntów leśnych	<i>ha</i>	32 779,19	32 825,60	32 913,18	32 922,88	33 036,68	↑	↑	<i>wzrost powierzchni gruntów leśnych</i>
Powierzchnia lasów	<i>ha</i>	31 978,17	32 024,65	32 112,09	32 122,10	32 232,62	↑	↑	<i>wzrost powierzchni lasów</i>
Stopień lesistości	%	31,2	31,2	31,3	31,3	31,5	↑	↑	<i>wzrost stopnia lesistości powiatu</i>
Powierzchnia gruntów zalesionych	<i>ha</i>	1,46	9,66	5,61	5,56	1,80	↑	↓	<i>spadek powierzchni zalesianych gruntów</i>
Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	<i>szt.</i>	100	104	113	115	120	↑	↑	<i>wzrost liczby obowiązujących MPZP</i>
Powierzchnia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	<i>ha</i>	27 036	27 167	27 467	27 622	27 837	↑	↑	<i>wzrost powierzchni powiatu objętej obowiązującymi MPZP</i>
Powierzchnia gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej	<i>ha</i>	2,70	9,85	3,88	0,18	2,57	↓	↓	<i>spadek powierzchni gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej</i>

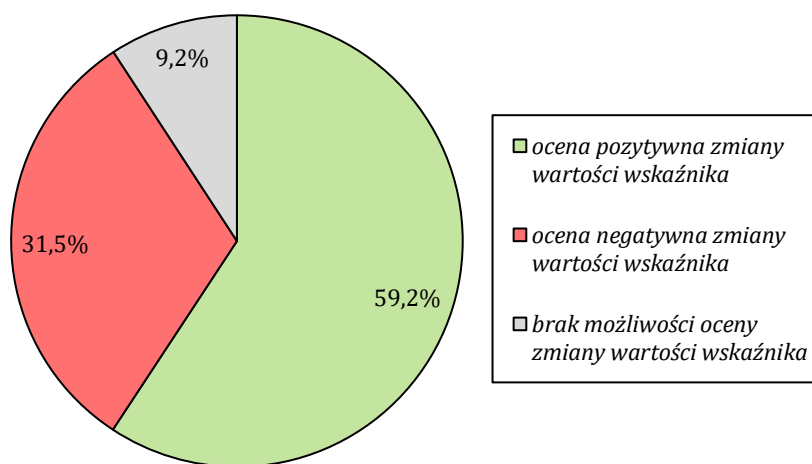
*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

Wskaźnik	Jedn.	Zmiana wartości wskaźnika					Ocena zmiany wskaźnika		Zaistniała zmiana na terenie powiatu
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Zmiana oczekiwana	Zmiana zaistniała	
Powierzchnia gruntów wymagających przeprowadzenia procesu rekultywacji	ha	147,44	147,88	169,93	175,84	239,47	↓	↑	wzrost powierzchni gruntów wymagających przeprowadzenia procesu rekultywacji
Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku	ha	2,58	4,88	6,81	0	13,17	↑	↑	wzrost powierzchni zrehabilitowanych gruntów
Powierzchnia rezerwatów przyrody	ha	837,22	837,22	839,80	839,80	839,80	↑↔	↔	utrzymanie powierzchni rezerwatów przyrody
Powierzchnia parków krajobrazowych	ha	10 277	10 277	10 770	10 770	10 770	↑↔	↔	utrzymanie powierzchni parków krajobrazowych
Powierzchnia użytków ekologicznych	ha	39,75	39,35	44,46	44,51	35,13	↑↔	↓	spadek powierzchni użytków ekologicznych
Powierzchnia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych	ha	0,80	0,80	0,82	0,82	0,82	↑↔	↑	utrzymanie powierzchni zespołów przyrodniczo-krajobrazowych
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej	ha	139,74	139,74	154,64	156,87	b.d.	↑↔	↑	wzrost powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej
Powierzchnia powiatu objęta prawną ochroną przyrody	ha	11 712,42	11 712,02	12 210,73	12 210,78	12 200,64	↑↔	↓	spadek powierzchni powiatu objętej prawną ochroną przyrody
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni powiatu	%	0,1	0,1	0,2	0,2	b.d.	↑↔	↔	utrzymanie udziału parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na terenie powiatu
Długość żywopłotów	km	9,704	9,704	11,878	14,678	b.d.	↑	↑	wzrost długość żywopłotów
Liczba nasadzeń drzew	szt.	844	116	273	4 421	b.d.	↑	↑	wzrost liczby nasadzeń drzew
Liczba nasadzeń krzewów	szt.	1 206	1 853	1 615	2 058	b.d.	↑	↑	wzrost liczby nasadzeń krzewów
Wydatki z budżetu powiatu i gmin na ochronę środowiska (rozdz. 900 – gosp. komunalna i ochrona środowiska)	mln zł	32,261	33,018	48,671	64,737	66,726	↑	↑	wzrost wydatków powiatu i gmin na ochronę środowiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Mazowieckim

Spośród 130 zaproponowanych wskaźników zmiana wartości większości została oceniona w trendzie pozytywnym (77 wskaźników – 59,2 %), co oznacza, iż w tych przypadkach zmniejszyła się presja na wykorzystanie zasobów środowiska lub/oraz zwiększyła się reakcja na problemy środowiskowe. Na terenie powiatu istnieją jednak wciąż obszary, dla których postępuje presja na zasoby środowiska, gdyż zmianę wartości 41 wskaźników (31,5 %) oceniono w trendzie negatywnym. Spośród negatywnie ocenionych wskaźników należy wymienić przede wszystkim brak poprawy złego stanu wód powierzchniowych oraz utrzymujące się przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5.

Na kolejnym wykresie przedstawiono graficzne podsumowanie analizy wskaźnikowej realizacji „Programu Ochrony Środowiska” w latach 2019-2020.

Wykres 1. Analiza wskaźnikowa realizacji „Programu Ochrony Środowiska” w latach 2019-2020 (PODSUMOWANIE)

Źródło: opracowanie własne

W kolejnej tabeli przedstawiono natomiast wskaźniki monitorowania określone w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027” (wskaźniki za 2020 rok).

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TOMASZOWSKIEGO
ZA LATA 2019-2020*

**Tabela 21. Wskaźniki monitorowania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027”
(WSKAŹNIKI ZA 2020 ROK)**

Wskaźnik (źródło danych)	Jedn.	Miasto Tomaszów Mazowiecki	Gmina Będków	Gmina Budziszewice	Gmina Czerniewice	Gmina Inowłódz	Gmina Lubochnia	Gmina Rokiciny	Gmina Rzeczyca	Gmina Tomaszów Mazowiecki	Gmina Ujazd	Gmina Żelechlinek
Ilość instalacji solarnych na budynkach prywatnych/budynkach użyteczności publicznej	szt.	96	5	34	7	6	37	27	7	82	14	9
Ilość ogniw fotowoltaicznych na budynkach prywatnych /budynkach użyteczności publicznej	szt.	96	5	34	7	6	37	27	7	82	14	9
Ilość poddanych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	szt.	1	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0
Długość nowo wybudowanych dróg gminnych	km	b.d.	0	0	0	0	0	0	0	0,750	0	0
Długość przebudowanych dróg gminnych	km	b.d.	0	2,840	1,278	2,500	4,690	1,600	3,484	2,000	3,697	1,530
Wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego	tak/nie	tak	nie	nie	tak	tak	nie	tak	nie	tak	tak	tak
Ilość zbiorników retencyjnych	szt.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Przepustowość oczyszczalni	m ³ /d	12 000	150	140	210	265	1 000	810	320	490	2 430	116
Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	13 072 [m ²]	196,6	0	133,3	113,3	163,9	113,9	137,7	186,6	69,9	b.d.
Ilość zebranych selektywnie odpadów	Mg	7 233,64	241,54	207,90	285,20	326,58	710,79	614,48	200,90	802,71	644,91	282,67
Długość szlaków turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz ścieżek dydaktycznych	km	1,0	0	0	0	0	4,3	0,8	6,2	2,1	0	0

Źródło: opracowanie na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji

5. OPIS I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE POWIATU

Oprócz analizy i oceny przyjętych wskaźników podstawą monitorowania efektów wdrażania Programu Ochrony Środowiska jest przede wszystkim ocena aktualnego stanu poszczególnych komponentów środowiskowych.

Niniejsza ocena stanowi najważniejszy element oceny wykonania (wdrażania) Programu Ochrony Środowiska, ponieważ wskazuje czy realizacja poszczególnych zadań wpłynęła na poprawę stanu lub utrzymanie wymaganych standardów jakościowych dla poszczególnych komponentów środowiska. Jednocześnie wskazuje obszary priorytetowe (komponenty ocenione negatywnie), dla których należy w przyszłości zintensyfikować wdrażanie zadań zapobiegawczych/naprawczych.

W rozdziale przedstawiono i oceniono aktualny stan następujących komponentów środowiskowych na terenie powiatu tomaszowskiego: powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, klimatu akustycznego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

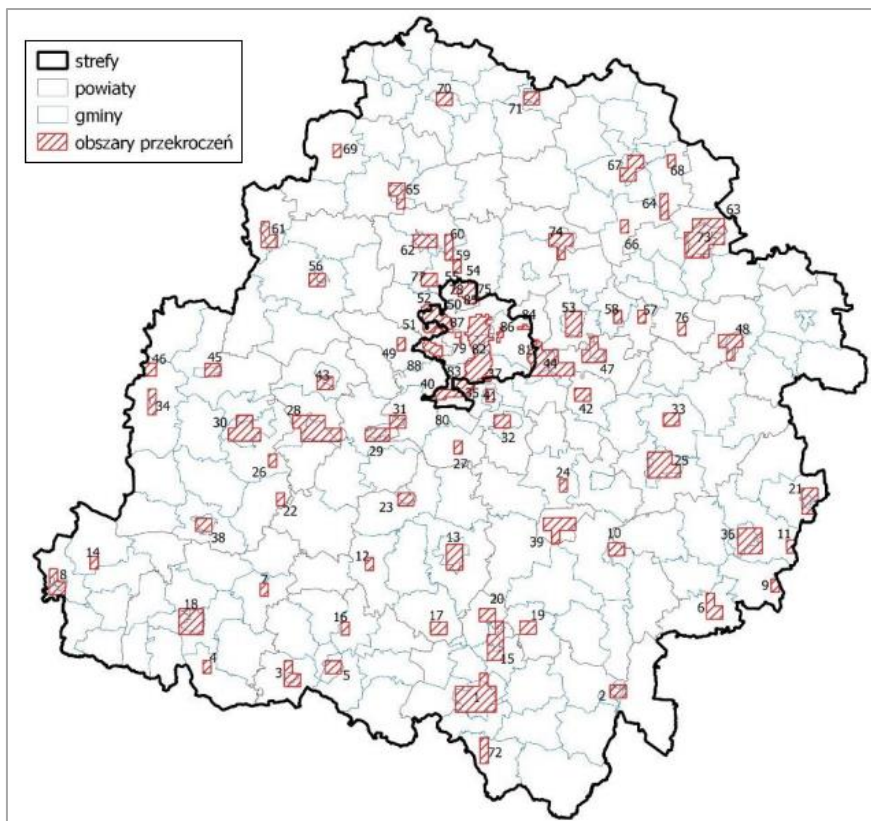
5.1. Powietrze

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie łódzkim – raport wojewódzki za rok 2020” (GIOŚ RWMS w Łodzi, 2021 r.) na terenie powiatu tomaszowskiego wyznaczono następujące obszary przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi:

- poziomu docelowego stężenia **benzo(a)pirenu** o łącznej powierzchni 53,0 km²; obszary przekroczeń wyznaczono w gminach: Tomaszów Mazowiecki (miejska), Tomaszów Mazowiecki (wiejska), Lubochnia oraz Rokiciny;
- poziomu dopuszczalnego stężenia **pyłu zawieszonego PM 2,5** o łącznej powierzchni 4,8 km²; obszar przekroczeń wyznaczono w gminie Tomaszów Mazowiecki (miejska).

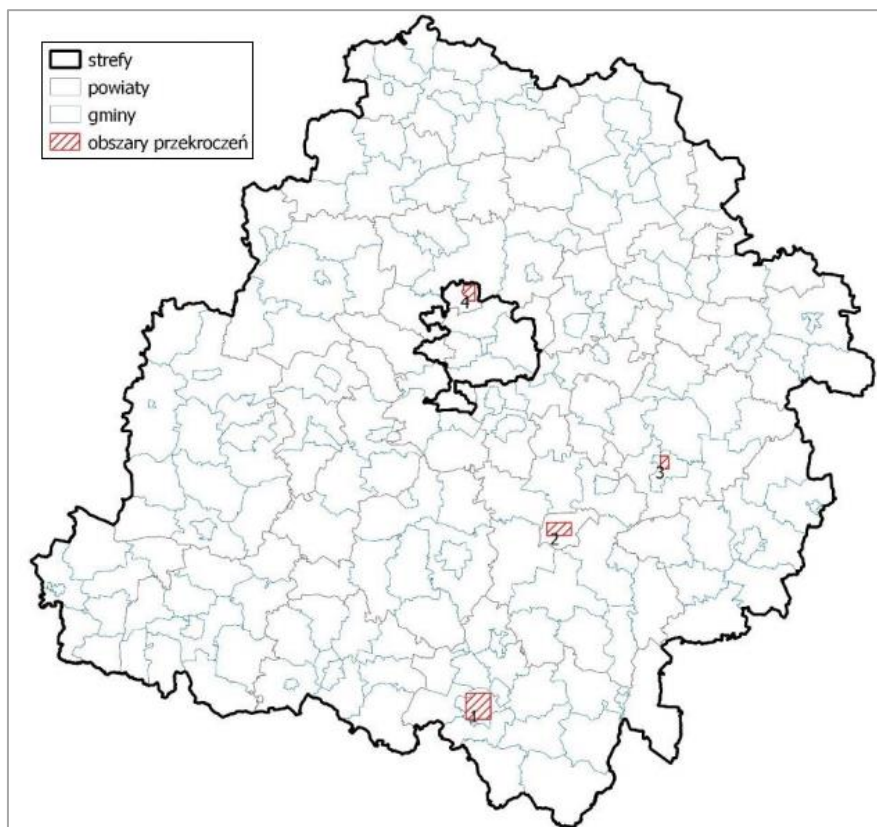
Według danych GIOŚ główną przyczyną przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń na terenie województwa łódzkiego jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (stężenia pyłów zawieszonych oraz B(a)P wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą sezonu grzewczego). Dodatkowo jako istotną przyczynę dla pyłów zawieszonych określono oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównych drogach przebiegających w pobliżu obszarów przekroczeń.

Na kolejnych rycinach przedstawiono obszary przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza wyznaczone na terenie województwa łódzkiego w 2020 r. – ze względu na przekroczenia stężeń benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM 2,5.

Rysunek 1. Obszary przekroczeń rocznej wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu w województwie łódzkim w 2020 r.

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim – raport wojewódzki za rok 2020”

Rysunek 2. Obszary przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM 2,5 w województwie łódzkim w 2020 r

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim – raport wojewódzki za rok 2020”

5.2. Wody powierzchniowe

Podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) jest jednolita część wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

Na obszarze powiatu tomaszowskiego znajduje się 18 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Ostatnia kompleksowa ocena stanu JCWP na terenie kraju przeprowadzona została w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska w 2019 r.

Według monitoringu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska stan ogólny aż 15 JCWP określony został jako zły. Zły stan ogólny badanych JCWP wynikał ze stanu/potencjału ekologicznego gorszego niż dobry oraz złego stanu chemicznego. W przypadku dwóch JCWP nie można było określić ich stanu ogólnego ze względu na brak badań stanu chemicznego (stan ekologiczny dla tych JCWP określony został jako dobry). W obrębie powiatu znajduje się również jedna niemonitorowana JCWP.

Aktualny stan ogólny jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujących się w obrębie powiatu tomaszowskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 22. Aktualna ocena stanu ogólnego jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujących się na terenie powiatu tomaszowskiego (GIOŚ - Państwowy Monitoring Środowiska)

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Rok ostatnich badań	Stan ogólny JCWP
PLRW200017254689	Czarna	2019	ZŁY
PLRW200017254752	Dopływ spod Cetnia	2018	brak możliwości oceny
PLRW200017254732	Dopływ spod Ciebłowic Dużych	2018	ZŁY
PLRW200017254669	Dopływ ze Świńska	2017	ZŁY
PLRW200017254729	Gać	2019	ZŁY
PLRW200017272629	Krzemionka	2019	brak możliwości oceny
PLRW200017254769	Luboczanka	2019	ZŁY
PLRW200017254649	Moszczanka	2019	ZŁY
PLRW2000172547569	Olszówka	2018	ZŁY
PLRW20001925459	Pilica od Zbiornika Sulejów do Wolbórki	2019	ZŁY
PLRW2000172726199	Rawka od źródeł do Krzemionki bez Krzemionki	2019	ZŁY
PLRW200017254749	Słomianka	2017	ZŁY
PLRW200017254538	Struga	2017	ZŁY
PLRW20001925469	Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia	2019	ZŁY
PLRW200002545399	Zbiornik Sulejów	2019	ZŁY
PLRW200019254799	Pilica od Wolbórki do Drzewiczki	2019	ZŁY
PLRW2000172546329	Wolbórka od źródeł do Dopływu spod Będzelina	2017	ZŁY
PLRW2000172545394	Dopływ z Twardej		niemonitorowana

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

5.3. Wody podziemne

Powiat tomaszowski położony jest na obszarze trzech następujących jednolitych części wód podziemnych (JCWPd):

- JCWPd nr 63;
- JCWPd nr 73;
- JCWPd nr 84.

Aktualna kompleksowa ocena stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie kraju, wykonana została przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) według stanu na 2019 rok.

Przeprowadzona ocena wykazała na DOBRY stan chemiczny i ilościowy wszystkich jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie których położony jest powiat tomaszowski.

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych opiera się na wykonaniu dziewięciu testów klasyfikacyjnych ukierunkowanych na potrzeby różnych odbiorców wód podziemnych tzw. receptorów (chronione ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych, wody powierzchniowe, wody przeznaczone do spożycia). Końcowa ocena stanu JCWPd jest rezultatem agregacji wyników wszystkich testów klasyfikacyjnych. Warunkiem koniecznym do stwierdzenia dobrego stanu w badanej JCWPd jest pozytywny wynik oceny stanu wszystkich testów.

Na terenie powiatu tomaszowskiego znajduje się 5 punktów pomiarowych jakości wód podziemnych wyznaczonych w ramach systemu monitoringu krajowego (PMŚ). Ostatnie badania jakości wód podziemnych w punktach na terenie powiatu przeprowadzone zostały w 2019 r. Wody podziemne w przypadku 4 punktów charakteryzowały się dobrą jakością (II klasa), natomiast w 1 punkcie niezadawalającą jakością (IV klasa).

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych wyznaczonych w ramach systemu monitoringu krajowego (PMŚ) na terenie powiatu tomaszowskiego.

Tabela 23. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych wyznaczonych w ramach systemu monitoringu krajowego (PMŚ) na terenie powiatu tomaszowskiego (2019 r.)

Numer punktu	Gmina	Miejscowość	Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Użytkowanie terenu	Rok badań	Klasa jakości
154	Rzeczyca	Lubocz	25-28	Zabudowa wiejska	2019	IV (niezadawalająca jakość)
2304	Tomaszów Mazowiecki	Cieblowice Duże	5-8	Lasy	2019	II (dobra jakość)
247	Lubochnia	Lubochenek	60-93	Zabudowa wiejska	2019	II (dobra jakość)
248	Lubochnia	Lubochenek	17-25	Zabudowa wiejska	2019	II (dobra jakość)
1067	Lubochnia	Lubochenek	5,3-6,3	Grunty orne	2019	II (dobra jakość)

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

5.4. Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo ich zmniejszeniu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Zadaniem podsystemu monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości (stacji bazowych telefonii komórkowej) od 28 V/m do 61 V/m.

Od 2021 r. monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem - Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311).

Do końca 2020 r. zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobie sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 130, poz. 879) dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w środowisku dla wysokich częstotliwości (stacji bazowych telefonii komórkowej) wynosił 7 V/m.

W latach 2019-2020 pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) prowadzone były na terenie powiatu tomaszowskiego w 6 punktach pomiarowych. W żadnym punkcie pomiarowym na terenie powiatu nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Zmierzone wartości natężenia pola elektromagnetycznego kształtowały się na bardzo niskich poziomach – od <0,3 V/m (poniżej czułości aparatury pomiarowej) do 0,9 V/m.

Zestawienie wyników przeprowadzonych pomiarów natężenia PEM na terenie powiatu tomaszowskiego w latach 2019-2020 przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 24. Wyniki pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego prowadzonych przez GIOŚ na terenie powiatu tomaszowskiego w latach 2019-2020

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok badań	Zmierzone natężenie pola elektromagnetycznego [V/m]
m. Janków (gm. Rokiciny)	2019	<0,3*
m. Przesiadłów (gm. Ujazd)	2019	<0,3*
Tomaszów Mazowiecki ul. Kolbego 5	2020	0,8
Tomaszów Mazowiecki ul. Ogrodowa	2020	<0,3*
Tomaszów Mazowiecki pl. Kościuszki	2020	0,4
Tomaszów Mazowiecki ul. Boh. 14 Brygady	2020	0,9

*poniżej czułości aparatury pomiarowej

Źródło: GIOŚ RWMS w Łodzi

Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie województwa łódzkiego przez GIOŚ w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów

dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Jednak nieustający rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G) są powodami, dla których badania monitoringowe PEM powinny być w dalszym ciągu wykonywane.

5.5. Klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu kształtującym klimat akustyczny jest hałas drogowy, który generuje największą liczbę przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

W latach 2019-2020 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził na terenie powiatu tomaszowskiego pomiarów natężenia hałasu w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ).

Oceny stanu klimatu akustycznego na terenie powiatu tomaszowskiego dokonano na podstawie map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa łódzkiego sporządzonych w kwietniu 2018 r. na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA).

Mapowaniem akustycznym na terenie powiatu objęto drogę ekspresową S8 oraz drogę krajową nr 48 odc. Tomaszów Mazowiecki /Przejsie/.

Zgodnie z opracowaniem „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa łódzkiego” (kwiecień 2018) na terenie powiatu tomaszowskiego występują następujące przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, którego źródło stanowią wymienione powyżej odcinki dróg:

1. Wskaźnik LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej):
 - a) powierzchnia obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 49,3 ha;
 - b) liczba lokali mieszk. na obszarach z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 97;
 - c) liczba mieszkańców obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 264.
2. Wskaźnik LN - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej):
 - a) powierzchnia obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 107,3 ha;
 - b) liczba lokali mieszk. na obszarach z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 138;
 - c) liczba mieszkańców obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 374.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie wyników przeprowadzonego mapowania akustycznego dla odcinków dróg krajowych na terenie powiatu tomaszowskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok.

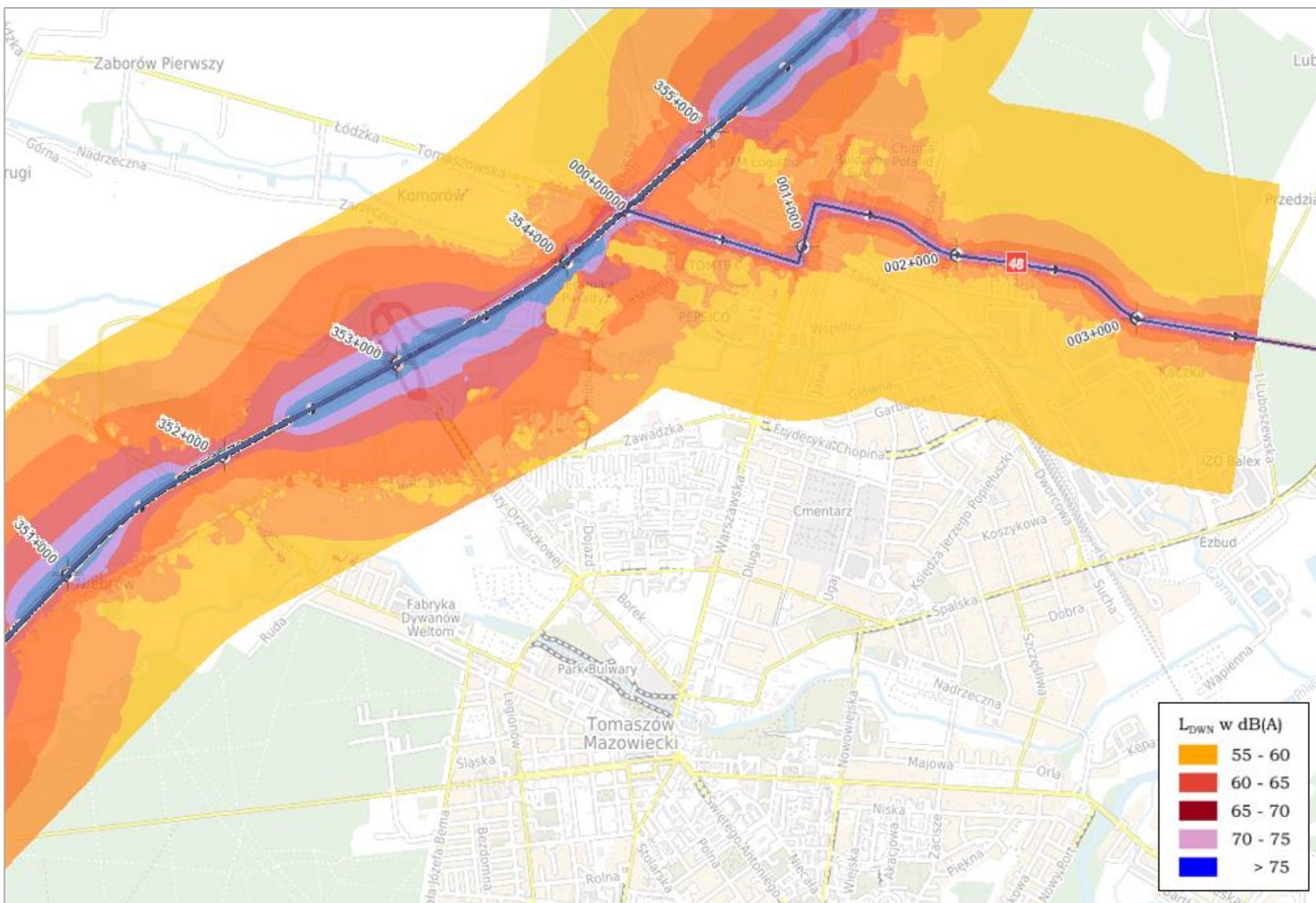
Tabela 25. Wyniki mapowania akustycznego przeprowadzonego dla dróg krajowych na terenie powiatu tomaszowskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok (S3 oraz DK 48 odc. Tomaszów Mazowiecki/Przejsie/)

Analizowany parametr	Przekroczenia wartości dopuszczalnych					Łącznie
	< 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	> 20 dB	
	Stan warunków akustycznych					
	Niedobry		Zły		Bardzo zły	
PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH DLA WSKAŹNIKA L_{DWN}						
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	39,5	8,7	1,1	0	0	49,3
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	80	15	2	0	0	97

Analizowany parametr	Przekroczenia wartości dopuszczalnych					Łącznie
	< 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	> 20 dB	
	Stan warunków akustycznych					
	Niedobry		Zły		Bardzo zły	
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	219	40	5	0	0	264
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0	0
PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH DLA WSKAŹNIKA L_N						
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	89,1	15,8	2,0	0,3	0	107,2
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	103	28	7	0	0	138
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	281	75	17	1	0	374
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0	0

Źródło: „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa łódzkiego” (kwiecień 2018)

Na kolejnej rycinie przedstawiono fragment mapy akustycznej sporządzonej dla drogi ekspresowej S8 oraz drogi krajowej nr 48 na terenie Tomaszowa Mazowieckiego

Rysunek 3. Mapa akustyczna (emisja hałasu - wskaźnik L_{DWN}) dla drogi ekspresowej S8 oraz drogi krajowej nr 48 na terenie Tomaszowa Mazowieckiego
Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie - III edycja

5.6. Podsumowanie oceny stanu środowiska na terenie powiatu

Ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu tomaszowskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 26. Ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu tomaszowskiego

Oceniany komponent	Ocena stanu	Uzasadnienie oceny
powietrze	NEGATYWNA	Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie łódzkim – raport wojewódzki za rok 2020” (GIOŚ RWMS w Łodzi, 2021 r.) na terenie powiatu tomaszowskiego wyznaczono obszary przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza ze względu na ponadnormatywne stężenia następujących zanieczyszczeń: benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM 2,5. Według danych GIOŚ główną przyczyną przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń na terenie województwa łódzkiego jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (stężenia pyłów zawieszonych oraz B(a)P wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą sezonu grzewczego).
wody powierzchniowe	NEGATYWNA	Na obszarze powiatu tomaszowskiego znajduje się 18 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Według monitoringu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska stan ogólny aż 15 JCWP określony został jako zły. Zły stan ogólny badanych JCWP wynikał ze stanu/potencjału ekologicznego gorszego niż dobry oraz złego stanu chemicznego. W przypadku dwóch JCWP nie można było określić ich stanu ogólnego ze względu na brak badań stanu chemicznego (stan ekologiczny dla tych JCWP określony został jako dobry). W obrębie powiatu znajduje się również jedna niemonitorowana JCWP.
wody podziemne	POZYTYWNA	Powiat tomaszowski położony jest na obszarze trzech następujących jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): JCWPd nr 63; JCWPd nr 73; JCWPd nr 84. Aktualna kompleksowa ocena stanu JCWPd (chemicznego i ilościowego) wykonana w 2019 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) wykazała DOBRY stan wszystkich JCWPd, w obrębie których położony jest powiat tomaszowski. Na terenie powiatu tomaszowskiego znajduje się 5 punktów pomiarowych jakości wód podziemnych wyznaczonych w ramach systemu monitoringu krajowego (PMŚ). Ostatnie badania jakości wód podziemnych w punktach na terenie powiatu przeprowadzone zostały w 2019 r. Wody podziemne w przypadku 4 punktów charakteryzowały się dobrą jakością (II klasa), natomiast w 1 punkcie niezadowolającą jakością (IV klasa).
PEM	POZYTYWNA	W latach 2019-2020 pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) prowadzone były na terenie powiatu tomaszowskiego w 6 punktach pomiarowych. W żadnym punkcie

Oceniany komponent	Ocena stanu	Uzasadnienie oceny
		na terenie powiatu nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Zmierzone wartości natężenia pola elektromagnetycznego kształtowały się na bardzo niskich poziomach – od <0,3 V/m (poniżej czułości aparatury pomiarowej) do 0,9 V/m.
klimat akustyczny	NEGATYWNA	Oceny stanu klimatu akustycznego na terenie powiatu tomaszowskiego dokonano na podstawie map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa łódzkiego sporządzonych w kwietniu 2018 r. na zlecenie GDDKiA. Mapowaniem akustycznym na terenie powiatu objęto drogę ekspresową S8 oraz drogę krajową nr 48 odc. Tomaszów Mazowiecki /Przejsie/. Zgodnie z opracowaniem „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa łódzkiego” (kwiecień 2018) na terenie powiatu występują przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu dla wskaźnika L_{DWN} na obszarze 49,3 ha oraz dla wskaźnika L_N na obszarze 107,3 ha.

Źródło: opracowanie własne

6. PODSUMOWANIE

W latach 2019-2020 na terenie powiatu tomaszowskiego realizowano szereg dużych inwestycji i projektów wpływających na poprawę stanu poszczególnych komponentów środowiska, spośród których do najważniejszych zaliczyć należy przede wszystkim inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (*w analizowanych latach długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się aż o 64,2 km oraz znacznie poprawiła się skuteczność oczyszczania ścieków*), inwestycje z zakresu modernizacji i remontów dróg, inwestycje z zakresu modernizacji energetycznej budynków oraz montażu prosumenckich instalacji OZE (głównie mikroinstalacji fotowoltaicznych) oraz inwestycje z zakresu rewitalizacji i zagospodarowania terenów zieleni urządzonej oraz miejsc rekreacyjno-turystycznych. Łączne wydatki samorządów gminnych oraz powiatowego na zadania z zakresu ochrony środowiska (*rozdz. 900 – gospodarka komunalna i ochrona środowiska*) w latach 2019-2020 wyniosły 131,463 mln zł i były znacznie wyższe niż w latach poprzednich (gminy powiatu skutecznie pozyskują środki zewnętrzne na realizację inwestycji wpływających na poprawę stanu środowiska – głównie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Poza zadaniami inwestycyjnymi na terenie powiatu realizowano również w szerokim zakresie prace bieżące związane z utrzymaniem i pielęgnacją terenów zieleni oraz utrzymaniem czystości na terenach publicznych, ochroną i pielęgnacją obszarów leśnych, edukacją ekologiczną, organizacją i prowadzeniem gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi, organizacją i prowadzeniem lokalnego transportu zbiorowego, utrzymaniem dróg we właściwym stanie porządkowym i technicznym, konserwacją i utrzymaniem cieków oraz urządzeń i budowli wodnych, konserwacją i bieżącym utrzymaniem urządzeń melioracyjnych, a także usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest. W latach 2019-2020 mieszkańcy powiatu realizowali inwestycje z zakresu modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych oraz budowy mikroinstalacji fotowoltaicznych korzystając ze wsparcia w ramach programów „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”.

Analiza wskaźnikowa efektów realizacji „Programów Ochrony Środowiska” za lata 2019-2020 wypada korzystnie. Spośród 130 zaproponowanych wskaźników zmiana wartości

większości została oceniona w trendzie pozytywnym (77 wskaźników – 59,2 %), co oznacza, iż w tych przypadkach zmniejszyła się presja na wykorzystanie zasobów środowiska lub/oraz zwiększyła się reakcja na problemy środowiskowe. Na terenie powiatu istnieją jednak wciąż obszary, dla których postępuje presja na zasoby środowiska, gdyż zmianę wartości 41 wskaźników (31,5 %) oceniono w trendzie negatywnym. Spośród negatywnie ocenionych wskaźników należy wymienić przede wszystkim brak poprawy złego stanu wód powierzchniowych oraz utrzymujące się przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych.

Na podstawie analizy stanu poszczególnych komponentów środowiska w przyszłości w pierwszej kolejności na terenie powiatu tomaszowskiego należy realizować inwestycje wpływające na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza (emisji liniowej – komunikacyjnej oraz tzw. „niskiej emisji” obszarowej), a także inwestycje z zakresu dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w celu poprawy jakości wód powierzchniowych).

Należy mieć na uwadze, iż realizacja „Programu Ochrony Środowiska” nie przełoży się w sposób natychmiastowy na poprawę stanu środowiska na terenie powiatu tomaszowskiego. Proces ten jest długotrwały i efekty realizacji zadań, które zostały przeprowadzone lub wykonywane są obecnie, mogą być widoczne dopiero w dłuższej perspektywie czasowej. Istotnym jest również, aby działania prośrodowiskowe były prowadzone systematycznie nie tylko na terenie samego powiatu, ale również systemowo w całym regionie.

SPIS TABEL

Tabela 1. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska i poprawy warunków życia mieszkańców ..	5
Tabela 2. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody	11
Tabela 3. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych	15
Tabela 4. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią	17
Tabela 5. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów	20
Tabela 6. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	28
Tabela 7. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi	29
Tabela 8. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.....	29
Tabela 9. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej.....	33
Tabela 10. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego	39
Tabela 11. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach celu ekologicznego: Racjonalny i systemowy rozwój gospodarki odpadami.....	41
Tabela 12. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.....	43
Tabela 13. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: ochrona przed hałasem.....	50
Tabela 14. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	54
Tabela 15. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gospodarowanie wodami.....	54
Tabela 16. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gospodarka wodno-ściekowa	55
Tabela 17. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gleby	58
Tabela 18. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	59
Tabela 19. Opis realizacji zadań wyznaczonych w ramach obszaru interwencji: zasoby przyrodnicze.....	61
Tabela 20. Analiza wskaźnikowa realizacji Programów Ochrony Środowiska w latach 2019-2020	66
Tabela 21. Wskaźniki monitorowania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027” (WSKAŹNIKI ZA 2020 ROK).....	77
Tabela 22. Aktualna ocena stanu ogólnego jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) znajdujących się na terenie powiatu tomaszowskiego (GIOŚ – Państwowy Monitoring Środowiska).....	80
Tabela 23. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych wyznaczonych w ramach systemu monitoringu krajowego (PMŚ) na terenie powiatu tomaszowskiego (2019 r.).....	81
Tabela 24. Wyniki pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego prowadzonych przez GIOŚ na terenie powiatu tomaszowskiego w latach 2019-2020	82
Tabela 25. Wyniki mapowania akustycznego przeprowadzonego dla dróg krajowych na terenie powiatu tomaszowskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok (S3 oraz DK 48 odc. Tomaszów Mazowiecki/Przejście/.).....	83
Tabela 26. Ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu tomaszowskiego.....	86

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Analiza wskaźnikowa realizacji „Programu Ochrony Środowiska” w latach 2019-2020 (PODSUMOWANIE) ... 76

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Obszary przekroczeń rocznej wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu w województwie łódzkim w 2020 r.	79
Rysunek 2. Obszary przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM _{2,5} w województwie łódzkim w 2020 r.	79
Rysunek 3. Mapa akustyczna (emisja hałasu – wskaźnik L _{DWN}) dla drogi ekspresowej S8 oraz drogi krajowej nr 48 na terenie Tomaszowa Mazowieckiego.....	85